

Forumul studențesc

organ al consiliului uniunii asociațiilor studenților comuniști din c. u. timișoara • anul XIV • nr. 5-6 (106-107) iunie-iulie, 1986 • 24 pag. 6 lei

21 de ani de mărețe împliniri

„EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU”

INFINITE COLOANE

În conștiința fiecărui popor există un moment cu profunde sensuri și adânci reverberații asupra viitorului care împletește, deopotrivă, sub semnul muncii și creației, noul și inițiativa, spiritul combativ și bucuria, dreptatea și adevărul — dînd strălucire visului de aur al neamului.

În conștiința fiecărui popor renaște de-a pururi noțiunea de libertate: Libertatea de a exista și a simți, de a privi viitorul în față și de a fi făuritor de suflete și inimi.

În conștiința fiecărui popor, netulburată de nici o furtună se revarsă lumina cea de toate zilele, venită din minile iscusite ale plămăditorilor de soare și fericire.

În conștiința fiecărui popor bate o inimă mare, maternă — drept martor peste veacuri la bunăstarea și împlinirea neamului.

Și pentru ca această conștiință să-și definească valențele, să-și deschidă orizonturile spre glasul conștiinței lumii, să se avînte în zboru-i solar cuprinzînd alte mărețe înălțimi, trebuia să prindă rod un simbul de cea mai pură generozitate și demnitate; să se convertească adevărul în lumină și viața în bucurie; să existe o pornire în inimi, călăuzitoare și firească; să nu-i fie de prisos paharul cu apă bună, de izvor, pentru cel însetat și bolta cu stele pentru călător.

Și stelele și apa și lumina și adevărul și dreptatea — toate — sînt atributele unui imn al timpului nostru modern. Pe care, din dragoste și recunoștință, din nemărginită prețuire și patriotism — i-am numit „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU”.

O epocă ale cărei mari înfăptuiri se reflectă în noi și prin noi, spre infinite coloane de lumină.

Cine spunea că vacanța renaște în luna iulie? Că florile bucuriei prind a crește, întremate de picătura de rouă și sub sărutul pătimas al soarelui? Sosește clipa cînd lumina ochilor se desfășoară în lacrimi de necunoscut, tînjind după forme și culoare, după fantezie și perfecțiune; cînd nesfîrșirea se cuprinde exhaustiv, iar azuriul cerului se reflectă pe retina minții, aidoma unui început de drum.

Inedit și voie bună. Frumusețe și exaltare. Sau, dacă vrei, VACANȚĂ — Odisee a unei tinereți imaculate ca însuși sufletul de copil mic.

Și, atunci, vom spune simplu: ESTE VACANȚĂ!

VACANȚA '86

PULS STUDENȚESC

PARADOX '86

PAGINILE 4-5

PAGINILE 6-7

SUPLIMENT „F.S.”

„In această muncă uriașă, în lupta revoluționară s-a creat un tineret revoluționar, un om nou, constructor conștient al socialismului și comunismului — și aceasta constituie cea mai măreață înfăptuire a revoluției socialiste a partidului nostru“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Epoca de glorie a tinereții noastre revoluționare „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU“

Aceasta
ne este vrerea

În luna iulie aniversăm cel de-al douăzecișimulea an de la istoricul Congres IX al Partidului Comunist Român, care a marcat începutul unor mărețe înfăptuiri revoluționare, deschizând poporului nostru noi și glorioase orizonturi pe drumul progresului și civilizației socialiste.

Tineretul studios timișorean, alături de întregul popor, într-o atmosferă de puternic entuziasm și vibrantă angajare comunistă, sărbătorește cu profundă mândrie patriotică acest eveniment de excepțională însemnătate care a adus, în urmă cu 21 de ani, în fruntea Partidului Comunist Român pe strălucitul său conducător, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU cel mai iubit fiu al națiunii noastre, marele arhitect al tuturor victoriilor, eminent patriot și militant revoluționar, luptător cetezător, a cărei voință și acțiune îngeamănează în cel mai înalt nivel idealurile și aspirațiile cele mai arzătoare ale tuturor oamenilor muncii.

După datină, poporul își sărbătorește eroul omagiiind prin aceasta strălucitele izbini în procesul devenirii socialiste și comuniste a țării — înscrise sub lumina epocii pe care, cu demnitate patriotică și aleasă simțire o numim, spre gloria celui ce a ctitorit-o, „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU“.

Sintem tinăra generație a celei mai vrednice epoci din multimilenara istorie a neamului și, prin grija părintească a partidului, a secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, ni s-au creat toate condițiile necesare desăvârșirii pregătirii noastre profesionale

Fiecare întâlnire a secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, în Centrul Universitar Timișoara, cu cadrele didactice și studenții, a constituit un amplu dialog de lucru conjugând eforturi, acordând noi aripi de inițiativă și muncă pe drumul devenirii profesionale a tinerei generații.

21 ani de mărețe împliniri

• În „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU“, în România au fost create PESTE 250 ZONE ȘI PLATFORME INDUSTRIALE :

• Contribuția industriei la crearea venitului național a sporit de la 48,9 la sută în 1965 la 61 LA SUTĂ în anul 1984 ;

• Producția de cereale realizată în 1984 — cea mai mare din istoria țării — a fost de 23,6 MILIOANE TONE, cu unsprezece milioane de tone mai mare decât cea din 1965 ;

• Pe ogoarele țării lucrează astăzi 174 000 TRACTOARE și PESTE 58 000 COMBINE AUTOPROPULSATE, față de 81 356 tractoare și 292 combine în anul 1965 ;

• La sfârșitul anului 1984 suprafața totală amenajată pentru irigații a ajuns la 2 612 MII HECTARE, față de 230 mii hectare în anul 1965 ;

• Economia națională dispune astăzi de fonduri fixe de PESTE 2 000 MILIARDE LEI, din care PESTE 90 LA SUTĂ au fost puse în funcțiune în anii de după Congresul al IX-lea al partidului ;

• În prezent, în țara noastră există 215 INSTITUTE ȘI CENTRE DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ, la care se adaugă 100 DE STAȚIUNI DE CERCETARE ȘI PRODUCȚIE AGRICOLĂ, față de 110 și, respectiv, 36 existente în anul 1965 ;

• În activitatea de cercetare științifică, inginerie tehnologică și proiectare lucrează, în prezent, 235 600 OAMENI AI MUNCII, de PESTE 5 ORI mai mulți comparativ cu anul 1965 ;

• Funcționează, în prezent, 3 130 UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÎNT (grădinițe, școli generale, licee, școli profesionale ș.a.) cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare, ceea ce reprezintă 10,7 LA SUTĂ din totalul unităților de învățămînt.

Urmind exemplul de dăruire și abnegație revoluționară a neînfricatului bărbat de stat care, prin unitate de voință a întregului popor, a fost ales să ne conducă destinele spre înalte culmi de civilizație. NOI, GENERAȚIA AMFITEATRELOR, sintem hotărâți să nu precupețim nici un efort, angajându-ne plenar în îndeplinirea misiunilor încredințate.

Pretutindeni în țară, pe marile șantiere naționale, studenții prin muncă și pasiune, fac dovada conștiinței lor înaintate participând efectiv la edificarea unei societăți a egalității și dreptății. Niciodată ca în acești ultimi 21 de ani de radicale prefaceri innoitoare, poporul nostru nu s-a angajat într-un mod atât de hotărâtor să muncească, avînd ca luminos și mobilizator program de acțiune revoluționară Programul Partidului Comunist Român.

Niciodată întregului popor nu i s-au deschis perspective mai luminoase, mai generoase în realizări decât în epoca inaugurată de marele forum al comunistilor români de acum de mai bine de două decenii.

România zilelor noastre a parcurs, într-o perioadă istorică relativ scurtă, un drum imens pe planul dezvoltării economico-sociale, a cărui emblematică se poate numi, simbolic, oricare epocală realizare a acestui ev.

De la Beba Veche la Sulina, de la Horodiștea la Zimnicea — întreg pămîntul românesc — a cunoscut lumina și rodul timpului nostru cînd fiecare clipă, fiecare secundă aduce cu sine mesajul generos al demnității și libertății, al muncii și bucuriei.

Sub arcul de boltă al mărețelor împliniri deschise de istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, pentru noi, generația „EPOCII NICOLAE CEAUȘESCU“, atributul muncii a căpătat valoare de angajament, vocației noastre de constructori conștienți ai socialismului și comunismului deschizîndu-i-se largi orizonturi ale unui viitor luminos.

SORIN TROCAN ■

„Remarcabilele succese obținute de România în anii construcției noii orânduiri demonstrează cu putere superioritatea socialismului, forța și capacitatea unui popor stăpîn pe destinele sale, care își făurește în mod conștient propriul său viitor, liber și fericit!”

NICOLAE CEAUȘESCU

Sub arcul de triumf al libertății și dreptății „EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU”

Scriem istoria
așa cum o
simțim

19—22 Iulie 1965 — zile fierbinți de vară care aveau să rămână înscrise în istorie sub arcul de lumină al Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Epoca deschisă de acest eveniment de excepțională importanță pentru destinele patriei, prin marile înfăptuiri, a convertit în realitate visul generațiilor de înalțăși, de a făuri o țară liberă și demnă, în care oamenii muncii, avînd drepturi egale, avînd șanse egale de afirmare socială, fie că sînt români, maghiari, germani ori de alte naționalități, să aibă cu adevărat statut de făuritori al istoriei, fiecare muncitor, țaran sau intelectual a fost cu însuflețire chemat să se afle mereu în prima linie a muncii pentru patrie. Ideea revoluționară a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, potrivit căreia o societate pentru popor nu poate fi edificată decît prin popor, se definește în toate înflăcările îndemnuri adresate de către partid oamenilor muncii de la orașe și sate de a da adevărata măsură a devotamentului lor patriotic și spiritului revoluționar în opera de făurire a socialismului și comunismului în România.

Sub arcul de timp ce unește momentul de atunci cu cel de astăzi este cuprinsă o perioadă de prestigioase realizări, de deschideri și interpretări novatoare, de măreț tumult revoluționar.

S-a inaugurat o epocă ce a așezat pe chipul mîndru al patriei cititorii demne de acest ev socialist: Canalul Dunăre-Marea Neagră, Metroul bucureștean, Transfăgărășanul, mari sisteme hidroenergetice, moderne citadele industriale, puternice cetăți ale științei.

Dimensiunile actuale și de perspectivă ale Timișoarei studențești, modernă citadelă universitară.

Lumină pentru lumina țării

Un timp eroic devenit istorie în marea carte a țării. Era în ziua de 19 Iulie 1965, cînd de la înalta tribună a Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU adresa poporului român îndemnuri însuflețitoare de a se cunoaște pe sine, de a-și conjuga hărnicia și talentul, de a-și înfăptui în mod conștient rosturile în societatea noastră socialistă și în lumea contemporană, de a privi viitorul de la înălțimea demnității și hotărîrii sale de nestrămutat.

Se deschidea o nouă epocă — cea mai fertilă și mai glorioasă din întreaga istorie a patriei — o epocă a luminii și dreptății, nemijlocit legată de numele tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, revoluționarul, comunistul de omenie a cărei gîndire și acțiune s-au dovedit a fi puternic pătrunse de clarviziune științifică, de un înflăcărât patriotism, de un profund spirit internaționalist, de remarcabile calități politice și organizatorice formate în tumultul istoriei trăite a partidului și a patriei.

Astăzi, după mai bine de două decenii de la istoric Congres al IX-lea al partidului, tezele, orientările, indicațiile tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU — al cărui suprem ideal este binele omului, a cărui masă de lucru este țara întreagă și al cărui înțelept sfătuitor este poporul — se regăsesc în toate mărețele înfăptuiri ce definesc chipul nou al patriei.

FORUM STUDENȚESC

O epocă, în care industria României a cunoscut un salt spectaculos, devenind de aproape șase ori mai puternică decît în anul 1965; în care agricultura s-a dezvoltat de peste două ori; în care toate domeniile societății, știința, învățămîntul, cultura — poartă pecetea inconfundabilă a timpului nostru.

O perioadă de lumină și libertate, de unitate și adevăr pe care, cu justificată mîndrie patriotică, o numim EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU.

Cînd ești tînăr, nici un vis nu ți se pare prea îndrăzneț. Vom adăuga munca noastră, muncii întregului popor.

Noi, tînăra generație a amfiteatrelor, sîntem gata să preluăm ștafeta muncii de la părinții noștri răspunzînd prezent tuturor chemărilor mobilizatoare ale partidului. Prin măsura faptelor, vom confirma încrederea și renumele de generație a epocii lumină.

Istoria o scriem așa cum o simțim: cu inima și fapta, prin acte de eroism și inițiativă, prin generozitate în muncă și în viață.

Istoria se scrie, zilnic, în fabrici și uzine, pe ogoare și în școli, la gura cuptoarelor din oțelării și în laboratoarele destinate cercetărilor — pretutindeni, acolo, unde spiritul uman a pătruns și inundă cu lumina inteligenței și dragostea de muncă.

Istoria este în noi, o trăim la cotele unei existențe ardente, îi modelăm contururile, se revărsă în tot ceea ce facem și gîndim.

O epocă, o istorie ardentă, o sumă de conștiințe.

Să împlinește un vis dintotdeauna: lumina este alături de noi, ni se deschide în suflet. Toate acestea au fost posibile doar sub incidența timpului nostru eroic: EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU.

GABRIEL BAIULESCU ■

Razele solare se desfată în atmosfera plină de entuziasm emanată de tot ceea ce poartă amprenta tinereții, bucuriei și prospețimii: la Costinești și Slănic Moldova, la Băile Herculane și Izvorul Mureșului, pe Semenice și în Paring; pretutindeni...

Porniți prin păduri de vise, la orele matinale ale tinereții, spre cabane și refugii montane, spre nisipul fierbinte al plajei sau, pur și simplu, spre neprevăzut și beatitudine spirituală — ne regăsim permanent pe inegalabilele coordonate ale continentului estival numit VACANȚĂ, populat totdeauna de aventura ineditului și în care viața pulsează departe de avalanșa nostalgiei.

Chiar dacă ești singur și varuri neiertătoare vor a te im-

Niciodată,

singur

punge spre larg, este suficient să întinzi mâna și alte mâini vor veni să ti-o primească. Este, doar, tributul firesc plătit generozității vârstei noastre.

Tinerețea, anotimpul fiziologic ce-l trăim acum și care va trece, incredibil, cum trecătoarea este și vremea, ne îndeamnă spre trăiri intense, inegalabile. Căci, tot ceea ce trăim acum, rămîne-va înscris pe firul devenirii noastre.

Un tînăr n-a fost și nu va fi NICIODATĂ, SINGUR. El va avea întotdeauna, alături, optimismul, crezul și dăruirea colegilor de generație, fiind călăuzit spre geometria superlativelor vieții: cel mai, cea mai, cele mai...

Cînd valurile inspumate ale mării izbesc neîntrerupt faleza și zefirul adie printre ramurile crude ale copacilor, iar susurul izvoarelor de munte te îndeamnă spre poezie și visare, atunci, timpul își va ierta clipa, lăsînd să se scurgă, fir cu fir, nisipul din clepsidra vacanței.

Peste ani și ani vom povesti cu plăcere, tuturor cum ascultam vrăjiți tumultoase momente izvorite din prea-plinul sufletesc al părinților, vom spune candid — poate cu lacrimi în ochi — A FOST ODATA... VACANȚA 1986.

IOAN FAUR ■

TINEREȚEA ORAȘULUI

Sesiunea de vară a rămas — fără doar și poate — o vagă amintire. Pînă spre toamnă uitate vor fi toate: cufsurile, seminariile, laboratoarele, emoțiile de dinaintea unui colocvii... Rămîne doar vacanța. La mare sau pe cărări de munte, acasă sau la bunici tot vacanța se cheamă. Pentru mulți Timișoara rămîne încă locul de petrecere al multor zile toride de vară.

Ca întotdeauna Casa de cultură a studenților nu cunoaște odihna. Larga paletă de activități ce stau la îndemîna studenților ne face să credem că, dimpotrivă, această instituție de educație și cultură a tineretului și-a înzecit eforturile pentru a face din timpul liber al nostru prilej de destindere și recreere, de stimulare a spiritului creator al discipolilor Almei mater. Parcurgînd lapidar afișul-program întocmit pentru perioada vacanței de vară reținem și vă recomandăm și dumneavoastră cu căldură acțiunile dedicate mării sărbători a poporului nostru, ziua de 23 August: expunerea „23 August 1944 — act al demnității naționale, concursul cu premii „La porțile Timișoarei (avînd ca temă grelele lupte duse la începutul lui septembrie 1944, pentru apărarea orașului împotriva trupelor hitleriste-hortiste invadatoare). Iubitorii șahului — sport cu frumoase tradiții în orașul de pe malul Begăi au ocazia de a-și măsura, forțele în cadrul „Cupei 23 August“, competiție deasemenea dedicată marelui eveniment. Discoteca de la Index 203 va prilejui și în această vară iubitorilor muzicii audierea celor mai recente și la modă slagăre ale verii '86.

După cum ne informează profesorul Valeriu Panasiu, directorul C.C.S. pe tot parcursul vacanței vor avea loc proiecții de filme artistice și documentare, audii de muzică clasică, expoziții de artă plastică și foto și multe, multe altele.

Dar vacanța timișoreană nu este legată doar de afișul C.C.S. Timișoara, orașul florilor, în timpul verii devine un adevărat oraș al strandurilor. Numeroase baze sportive ne așteaptă, cu oglinda răcoroasă a bazinelor de inot, să uităm de arșița soarelui. Ce păcat că printre toate aceste baze nu se află și o bază de agrement studentescă, situată, de exemplu, în vecinătatea Complexului studentesc, dotată cu bazin de inot, terenuri de sport, vestiare! În așteptarea acesteia, strandurile „Termal“, „C.F.R.“, „Progresul“ și celelalte ne stau la dispoziție.

Timișoara, cu farmecul ei, cu florile și parcurile aflate la tot locul, pentru a face ca vacanța, chiar în oraș petrecută, să fie cu adevărat... cu însemnele unor monumentale efigii arhitecturale, ne stă la dispoziție, vacanță.

SORIN TROCAN ■

Neodihna vacanței

A intrat deja în tradiția vacanțelor noastre organizarea unor tabere de instruire a activului A.S.C. La București sau Izvorul Mureșului, pe Valea Prahovei sau (mai nou!) la Slănic Moldova sute de studenți își dau întâlnirea pentru a analiza și a elabora la indici de exigență superiori, forme și metode de lucru în cadrul asociațiilor pe care le reprezintă.

La ora cînd revista noastră intră la tipar se află în plină desfășurare tabăra de instruire a activului A.S.C. din domeniul profesional-științific. Cu puțin timp înainte de închiderea ediției l-am sunat la telefon pe Petru Eleș, vicepreședinte al Consiliului U.A.S.C. din Centrul Universitar Timișoara, prezent în tabără, solicitîndu-l să ne ofere câteva scurte detalii. Iată ce am aflat: „Prin toate acțiunile desfășurate în acest cadru, și mă refer în primul rînd, la dezbaterile ample pe teme actuale din domeniul activității profesional-științifice, la întîlnirile fructuoase și schimbul de opinii cu personalități ale vieții social-politice sau la proiecția unor filme documentar-științifice prezentate de colaboratori ai Radio-televiziunii române — precum și prin bogatul calendar de manifestări culturale, sportive și turistice înscrise în această perioadă, consider că scopul educativ-formativ al taberei de instruire a fost atins“.

L-am rugat în continuare să ne ofere amănunte despre principalele teme dezbătute de participanți.

„Dezbaterile s-au concentrat în jurul unor teme majore, cum ar fi: creșterea eficienței activității de cercetare științifică studentescă, practica productivă și problematica documentării tehnice cu informații și aportul Institutului Național pentru Informare și Documentare (I.N.I.D.) în soluționarea ei. Alte teme dezbătute au vizat organizarea concursurilor profesionale și a manifestărilor științifice studentesti și modalitățile de îmbunătățire ca formă și conținut a acestora precum și modificarea regulamentului întrecerii studentesti „Fiecare A.S.C. — colectiv de educare prin muncă și pentru muncă a studenților“ în sensul creșterii ponderii deținute de indicatorii calitativi pe seama celor cantitativi“.

L-am întrebat pe P.E. care a fost contribuția delegației timișorene în cadrul acestor dezbateri.

„Reprezentanții Centrului Universitar Timișoara s-au evidențiat prin activitate și disciplină, participînd efectiv la toate dezbaterile. Prin luările lor de cuvînt, ei au avut o contribuție mare la canalizarea discuțiilor pe făgașul dorit, făcînd ca acestea să aibă un adevărat rol constructiv“.

Următoarea întrebare s-a referit la atmosfera care a domnit în cadrul acestei tabere.

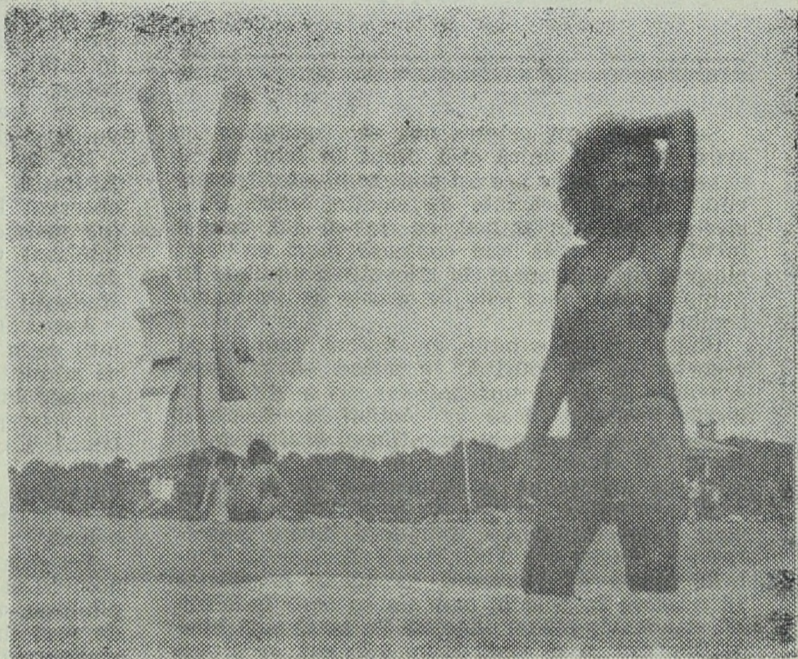
„Organizată în condiții ireproșabile, tabăra de instruire pentru activul A.S.C. din domeniul profesional-științific s-a constituit într-un benefic schimb de experiență, a cărui utilitate a fost înalt apreciată de către toți cei prezenți. Mai putem adăuga, ca amănunt de ordin pur sentimental, faptul că aici o mare parte dintre mai vechii activiști am rămas cu nostalgia celorlalte stațiuni — Izvorul Mureșului — care ne-a fost atîția ani gazdă primitoare. Dar aceasta reprezintă trecutul. Nici aici la Slănic Moldova, nu poți rămîne insensibil la frumusețile locului. Sper ca în curînd, tradiția Slănicului să facă uitată pe cea a Izvorului Mureșului“.

După ce i-am mulțumit lui Petru Eleș, am așezat receptorul în furcă. Slănicul Moldovei este locul unde, la sfîrșitul lui august, se vor reuni și cei mai buni gazetari studenți din țară. Nu ne rămîne decît să așteptăm de la această viitoare întîlnire rezultate concrete, pe măsura celor discutate, iată, de atîtea ori la întîlnirile ultimilor ani, dar dintre care doar o mică parte au fost realizate.

Vacanța de vară, anotimpul taberelor de odihnă, dar și a celor de instruire. Pentru activul A.S.C., vacanța înseamnă și muncă, perfecționare, învățatură.

A consemnat
DANIEL OGNEAN ■

COSTINEȘTI, obeliscul vacanței

Simple formule de salut

„Bună dimineața, Costinești! Bună dimineața prieteni!” — nu este o simplă formulă de salut rostită pe un ton reconfortant și optimist de la un microfon al Radiovacanzei Costinești, ca o urare de o zi bună, cum sînt toate zilele în cea mai adecvată tabără a studenției ci o invitație, haideți să descoperim — împreună — diminețile acestea, înalte și pline, cu soare izbucnit albastru-n albastru ca și cum n-ar avea altceva de făcut decît să privească acest colț de plajă restrîns, înflorată de oameni și gîndurile lor. Iar marea? Parcă și adună fustele dantelate, cută de cută, joc de ape pe întinsul albastru, de teamă ca undele cristaline și molcome să nu răbufnească în prea multă lumină.

Și atunci știm că trebuie să ajungem aici, nici nu contează în ce fel, ai domă valurilor ce înalță cerul pretutindeni și pescărușilor care și încep vacanța la Costinești.

Pașii noștri vor străbate, de la un capăt la altul acest sat de vacanță — capitala estivală a tinereții. Să pornim deci, împreună, de la intrarea în stațiune, după obligatoriul popas la ghișeul recepției, căutînd surprizele oferite de Clubul de vacanță, fixînd pe retina minții așezile (tot mari și colorate!) din fața Teatrului de vară. Apoi, pe aleea fascinantă a plajei, recitînd pînă la visare, versurile mării, însăilate de-a lungul unei veritabile magistrale lirice. De-aici, trebuie doar să purcedem a alege între o plimbare cu barca sau un drum de seară la „Perla Mării”, între o escapadă de neuitat la epavă sau o stesă la „Restaurantul Tinereții” sau „Forum”, bineînțeles, dacă nu preferăm unul dintre concursurile sportive și titlul de campion obținut, fie și pentru o zi la Costinești.

Și, dacă o să zăbovim într-un fotoliu, la o cafea fierbinte, în timp ce ascultăm — și, eventual, colaborăm — emisiunile Radiovacanzei Costinești, o să găsim cu siguranță noi definiții simbolice obelisc sau rotitorului — și ocritorului — ceas al întîlnirilor. Urmează seara — sub lumina lunii și în șoapta mării — întîlnirea finală pe alei și faleză, într-o acerbă concurență cu o dulce chemare a muzicii și dansului în perimetrul discotecilor Vox Maris sau Ring. Uite-așa, descoperim sărbătoarea de fiecare zi a tinereții noastre, chiar de-aici, din fața unui microfon al Radiovacanzei Costinești.

Și afirm, cu deplină temei că, aici, vacanța este doar o generoasă sărbătoare a mării, a soarelui și a permanenței tinereții, pe care doar prietenii ei știu și pot să i-o confere.

Ii așteaptă — vă așteaptă — și Radiovacanzea, cu tradiționalul și amicalul „Bună dimineața, prieteni și bine v-am găsit!” — adică urarea necesară oricărei vacanțe studențești, rostită nu doar ca o simplă formulă de salut, de aceeași formulă de echipă: Mihai Constantinescu, Mihai Murat, Andrei Partos și...

SIMONA SECHERNES

Soare, muzică, griji uitate undeva departe, printre cursuri și cărți de acum învechite — ori din păcate încă la ordinea zilei — valuri, meduze și salmari, o „voce a mării” atît de aproape și de „peste tot” în același timp, perechi mai vechi ori mai noi, tinerețe, dragoste, bucurie, lată care sînt, alături de alte o mie și una de atribute, detaliile ce alcătuiesc decorul inedit al unui film de foarte lung metraj intitulat pe scurt, **COSTINEȘTI**. Este pelicula revăzută și adăugită în fiecare an, din a cărei ediție estivală 1986, vom încerca acum să vă prezentăm, fotografie cu fotografie, secvențele cele mai sugestive, urmînd ca pe baza lor, dumneavoastră, cu nostalgie și puțină imaginație, să alcătuiți — mai bine zis să reasamblați — întreaga compoziție.

Să lăsăm, așadar, aparatul de filmat subtil atașat condeiului să-și facă datoria, și să dezvoltăm cu ochii minții momentele mai mult ori mai puțin „expuse” ale înregistrării. Așadar:

Olga și Alexandru Mincu, ambii ingineri, absolvenți în 1980 ai Institutului de petrol și gaze din Ploiești, revăd după destul de mulți ani Costineștiul și încă nu sînt dumiriți de uriașa metamorfoză pe care a suferit-o stațiunea. „Ultima oară am fost aici în 1978 — declară el — și zău dacă în afară de numeroase corturi și cîteva barăci de lemn mai întîlneai mare lucru în Costinești; bineînțeles, studenții, pentru care și acele destul de firave construcții erau deasupra tuturor dorințelor. Ne distrăm și ne simțeam bine, ori asta însemna totul. Nostalgia ne-a făcut ca în anul acesta să răspundem unei vechi chemări a trecutului an de studenție. Hotelul Forum, Disco-ringul, cinematograful, cantinele precum și întreaga arhitectură a locului, vin să sublinieze încă o dată, progresia de-a dreptul geometrică a înnoirii. După șapte-opt ani ne simțim din nou tineri printre alți tinerețe.”

În acest an stațiunea Costinești va dispune de un număr sporit de locuri de cazare prin instituirea contractelor de închiriere cu localnicii din localitățile Schitu și Costinești. Ce înseamnă aceasta? Înseamnă că toți acei tineri care au sosit pe cont propriu în stațiune, vor putea beneficia alături de o cazare din care a dispărut piperul celor o sută de lei per zi de cameră, de întreaga gamă de acțiuni cultural-educative desfășurate în cadrul taberei, precum și de masa la cantină.

Sportul, ca și pînă acum în prim-planul activităților în aer liber. Veșnicul tînăr profesor „Pelican” ne așteaptă ca de fiecare dată cu diplome și premii în dispute fair-play cu sau fără... suporteri. O noutate a acestui an o constituie „școlile” înființate în vederea deprinderii tenisului de cîmp, inotului, schiului nautic și wind-surfingului.

În acest sezon continuă desfășurarea unor activități care au făcut din Stațiunea de odihnă a tinereții de la Costinești, un loc cunoscut și dorit al vacanțelor de vară. Ce putem vedea și asculta: binecunoscutele seri de muzică și poezie, Salonul de grafică satirică pentru tineret, Ediția a patra a Galei tinerilor actori, Concursul Filmului cu tematică pentru tineret, Festivalul de jazz ediția a VI-a, ediția a IV-a a Zilelor cărții pentru tineret, Galele Costineștiului, ediția a II-a și mult așteptatele Serbări ale mării. Alături de toate acestea, spectacolul unic al prezentei tinereții în stațiune. Cu sprijinul S.F. Costinești și al Consiliului Național pentru Cultură și Educație, începînd cu acest an se va desfășura acțiunea „Dobrogea — istorie și contemporaneitate”

„Este primul an în care am venit într-o serie atît de puțin aglomerată, ne declară Daniela Herlea (Popa) absolventă în 1984 a Universității Timișorene, alături de soțul ei, Mircea Herlea ex-președinte C.A.S.C. al Facultății de Zootehnie, inginer acum „diplomat” cam tot din aceeași perioadă. — Am revenit aici să retrăim măcar o parte din momentele frumoase ale studenției, și așteptăm cu nerăbdare să începăm mult apreciatele festivaluri.

— De cînd frecvențați Costineștiul, Mircea Herlea?

— Să tot fie vreo zece ani. Șase, „burlac convins”, și de patru împreună

cu Daniela. Am încercat toate variantele posibile: cort, căsuțe de lemn, bungalowuri, minihotel, iar acum sîntem la hotelul Forum. Toate au avut farmecul lor. Astăzi urmărim jocul delfinilor și admirăm marea de aici, de la etajul patru, în hotelul al cărui nume îmi aduce aminte de revista studenției timișorene...

— Cum vi se pare astăzi stațiunea?

— Hm, cum să spun, aceeași dar parcă mereu alta. În orice caz unele lucruri sînt și rămîn nemuritoare. Obeliscul, punctul de rendez-vous al studenților, a rămas pe același loc (culmea! — N.R.), ceasul rotitor care de vreo trei ani încoace e total nerotitor, la fel digul, Terasa tinereții...

— Oamenii însă s-au schimbat. — intervine Daniela zîmbînd. Nu știu cum și de ce, dar parcă nu mai e aceeași exuberanță. Cred că se simte lipsa simpaticei comandament timișorene, care dacă am înțeles bine nu va avea nici un reprezentant în acest an. Dar nu-i nimic — adaugă ea, cuprînsă de un acces de „patriotism local” — Au să

vină studenții orașului de pe malul Begăi și atunci o să se facă simțit acel „ceva” care am impresia că lipsește acum, aici.

La intrarea în cantina nr. 1 ne întîmpină Vasile Iurevici, omul care ca un adevărat „cerber” are grijă ca în incinta localului să se intre în ordine, iar dacă se poate, (și uneori nu se prea poate!), să preîntîmpine acea frecvență și pur studențească atitudine — blatul.

Alături de tov. Iurevici, Mustafa Herdovan, șeful cantinei, Diacopolos Demostenes, specialist ciorbar ce lucrează de 20 de ani pentru studenți, și Gheorghe Tudic, bucătar șef, îi așteaptă pe studenți cu dragă inimă, sperînd ca aceștia să fie mulțumiți de serviciile și deservirea exemplară a cantinei.

Iată și o noutate de natură publicistică. Cu tot tirajul preconizat a fi oarecum redus, în perioada Galei filmului românesc pentru tineret, se va edita publicația intitulată „SECVENȚA”, revistă realizată în scopul informării

cititorilor asupra a numeroase aspecte legate de sus menționatul eveniment.

Cu sprijinul Studioului Alexandru Sahia se va reedita completîndu-se, cu noi realizări, ciclul de filme documentar-științifice. La bibliotecă, ca de obicei recitaluri de poezie, prezentări de tineri poeți dobrogeni, recenzii de carte. Pentru cei mici — și nu numai pentru ei — gala filmului de animație și a celui de comedie în care spectatorii, cu sprijinul Arhivei Naționale de Filme, vor putea revedea personaje îndrăgite ale „comic-ului” internațional: Max Lender, Charlie Chaplin, Stan și Bran etc.

Ce ne anunță administrația și direcțiunea taberei:

— S-a mărit capacitatea de cazare a stațiunii cu peste 300 de locuri, prin construirea în regiunea de SE a încă 6 bungalowuri asigurîndu-se, astfel, un total de 1000 locuri pe seria de studenți;

— S-a reamenajat cantina 1;

— S-au efectuat lucrări pentru iluminatul aleilor;

— Circa 100 000 de flori, 1 000 de arbuști și 55 ha de gazon au fost plantate în scopul înfrumusețării stațiunii.

Pentru ca toate seriile de studenți să poată beneficia de ele așa cum se cuvine, ele vor trebui păstrate în cele mai bune condiții atît de către cei ce se ocupă în mod direct de ele, dar mai ales de către masa mare a „locatarilor sezonieri”...

Ca în fiecare an, expoziții și excursii. Mihai Stănescu, Traian Alexandru Filip, Andrei Romoceanu, Mihaela și Mihai Nacu, Radu Ștefănescu, ne invită spre delectarea sufletului și a retinei, la expozițiile de caricatură, pictură, grafică, vestimentație, fotografie și pictură pe lemn.

Turele de Litoral, insula Ovidiu, canalul Dunăre-Marea Neagră, Histria, Nisipurile de aur ale litoralului bulgăresc, sînt doar cîteva dintre minunatele locuri în care ne îmbie secția de turism a stațiunii.

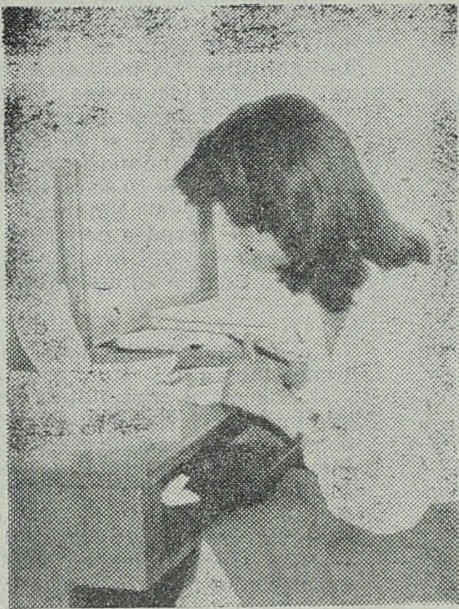
Nu lipsesc nici personalitățile, atît de așteptate în fiecare an. Dintre sutele de... invitați, și-au anunțat apariția pe plaja de la Costinești, Aurel Zamfirescu — secretar responsabil de redacție al revistei „LUMEA” Ilie Șerbănescu, șef de secție al aceluiași editorial, Corneliu Leu de la CONTEMPORANUL, criticul de artă Simona Virzaru, compozitorul prof. Doru Popovici, Ovidiu Iuliu Moldovan, Ion Caramitru, Irina Petrescu, Cristian Topescu, Ivan Patzaichin, Nicu Vlad, Solomon Marcus, Lorin Vasilovici de la VIATA STUDENȚEASCĂ și, bineînțeles, sufletista și nelipsita redacție a... FORUMULUI STUDENȚESC.

În încheiere, trebuie menționat faptul că întreaga gamă de acțiuni desfășurate în acest an e dedicată aniversării a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român și Anului Internațional al Păcii. În acest sens, o serie de dezbateri, simpozioane și manifestări culturale educative vin să sublinieze o dată mai mult importanța acestor evenimente în activitatea fiecăruia. „Tineretul, importantă forță social-politică a lumii contemporane”, „Anul Internațional al Tinereții, moment de referință al luptei tinereții generații de pretutindeni pentru o lume mai bună și mai dreaptă a păcii și securității”, „Pacea, deziderat vital al tinereții generații”, „Tineretul României, detașament activ de avangardă al mișcării de tineret și studențești internaționale”, „Activitatea internațională a UTC și UASCR”, ciclurile de filme pe teme Pacea, Victoria rațiunii, Oglinda și cutezanta revoluționară a PCR, Tinereții și viața sportivă — iată doar o parte dintre acțiunile social-politice ale acestei veri la Costinești.

Așadar, soare, bucurie, dragoste! Costineștiul vă așteaptă pe fiecare dragi prieteni în lumea sa minunată, vă așteaptă să trăiți „pe viu” acest sumar film prezentat pe doar o pagină de ziar, pentru a cărui redactare completă ne-ar fi fost necesare tomuri întregi. Vă așteaptă cu tot ineditul său studentesc, acum și întotdeauna. Să mergem deci, dar să nu uităm niciodată că el trebuie păstrat așa cum este, că munca celor care l-au creat și îl continuă trebuie respectată, așa cum trebuie de fapt să ne respectăm pe noi înșine.

ADRIAN IOANAS

DAN BLENDEA

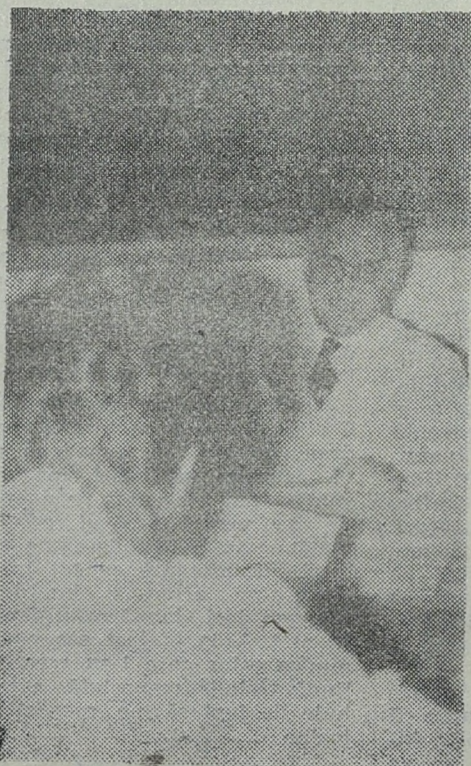
Pelegrin pe meridianul index

„E cald? Ba nu, e frig, se apropie doar un examen care-mi îngheață sufletul! Chiar mă trec toate apele? Ei, așa! Asta a fost înaintea testului la Hidraulică! Atunci, am emoții? Nicidecum! Nu le am momentan, le-am uitat acasă, în buzunarul de la sacou... Mai am timp ca să trec peste toată materia? Desigur, cu condiția de a scăpa cursul catedrei pe parchet, ca să pot trece mai ușor peste el...”

Peste poate, să reușești a-l denuda pe student de amprenta inegalabilului său amor.

Un veșnic rătăcitor pe coridoarele spiritului, studentul timișorean nu uită să lubrească florile și pe „albi-violeți”, indiferent de locul lor în clasament sau în parc, cu ea aceeași fervoare cu care așteaptă sesiunea din vară, după a cărei siluetă tindește o iarnă întregă. Și, eventual, invers.

Ce se ascunde, de fapt, în spatele sesiunii? Și în inima ei?... Un rucsac de trăiri sufletești, de bucurie și amărăciune ce poate fi găsit doar de un... PELEGRIN PE MERIDIANUL INDEX!

Fața nevăzută a ... sesiunii

S-a încetățenit printre noi, să speculăm o stare de spirit unică ce-i drept în felul ei, și anume momentele pre ori postexaminatorii, acele clipe atât de încărcate de emoție, trăiri și... electricitate. „Cît ai luat, cu cine-ai dat, cum a fost?”, parcă asta mai contează după ce te-ai eliberat de milioanele de kilovolți acumulate în numai o mie cinci sute de grame de substanță cerebrală!

Haideti să ieșim puțin din tipicul standard al reporterului de duzină, încercînd să nu mai gravităm în jurul amfiteatrelor ori a sălilor de lucrări practice, ci să ne căutăm interlocutorii acasă, pe teren propriu, în mijlocul vrafurilor de cursuri și caiete, a stivelor de halne, a maldărelor de cratițe ori a teancurilor de creioane.

Să pătrundem, așadar, în bucătăria pregătirii unui examen, undeva, într-unul dintre numeroasele cămine ale Politehnicii timișorene Gabriel Maris, IV Mecanică, tocmai se pregătește să mestece în oala în care fierbe ceva indefinibil, dar foarte plăcut olfactiv. Pe masă mai bine zis dinspre masă pînă adînc sub pat, — o cascadă de foi de hîrtie, subliniate policolor, scrise polimanual (adică de către mai multe mîini), polisemantice și punctate pe ici colo cu poligoane încadrînd cuvintele cheie, fără de care oricît de toabă de carte ai fi, vii cu siguranță în toamnă. Deci totul „poli” în camera lui Gabi, asta subliniind o dată mai mult cadru politehnic al interlocutorului. Dacă așa mai adăuga și imensul poster cu „Poli” Timișoara agățat la loc de cînstă pe unul din pereți, tabloul ar fi absolut complet. Îl întreb de ce-și gătește în cameră și nu încearcă a-și mulțumi stomacul la cantină. Oare să fie mîncarea gătită cazon, între două cursuri, mai bună decît cea de la Cantina 1/c? „În ultimul timp am stat cam rău cu cartelele — îmi spune el — bucătăresele de la „linie” parcă s-au mai înrăit, așa că fiind obligat să renunț la atletism, „compun” acasă „Atletism” — întreb nedumerit — Lămurește-mă puțin!” „A, nu știai! E un sport mai vechi de cînd lumea dar reactualizat în condiții ceva mai studentesti. Există mai multe probe iar cînd ajungi să le stăpînești pe toate te poți considera maestru. Aruncatul cu privirea la porția de pe tejghea dar mai ales la atenția femeii de acolo, pentru a putea trece la cea de-a doua, ștafeta cu porția din mînă-n mînă, pe sub mînă să ne-ajung-o săptămînă, triplu salt peste toate mesele zilei ori numai peste două etc. Cea mai spectaculoasă rămîne, însă, cursa de o sută de metri blat, care, de fapt cuprinde cîte ceva din fiecare.”

Pe Ovidiu Cavalu l-am găsit călcîndu-și pantalonii Nu în picioare, cum mi-a declarat că avea intenția să-o facă după penultimul examen susținut, ci inteligent, cu fierul de călcat, ca totul să fie „tais”, a doua zi la Economie politică. Așa-s electrotehniștii ăștia! Vor ca totul să se desfășoare după legea lui „om”. Principalul e să fie de acord și examinatorul. (Cu legea evident).

Pe „Look” absolvent proaspăt, încă miroșind a diplomă, l-am descoperit în camera 309 a Căminului 22/c, al cărei locatar a fost timp de cinci ani de zile. „Facultatea de Mecanică Agricolă nu a fost ușoară. Important este însă că am absolvit-o, și zic eu, satisfăcător. Vraștea asta din cameră nu trebuie să te inducă în eroare. Am păstrat-o în mod special pentru a face fotografii” (!)

În concluzie, s-ar putea „explicita” destule (ca să vorbim à la „poli”) despre această „cuissine pour examenes” a sesiunii endemică însă fiecarei facultăți în parte, dar timpul, fiindcă și noi redactorii ăștia fără treabă, avem din cînd în cînd sesiune, nu ne-o permite. Lăsăm la libera dumnea voastră apreciere „meniu” urîndu-vă însă din toată inima „bafă bună”!

DAN BLENDEA ■

Norocoșii

Mi s-a spus (Totuși, uneori istoria se repetă): „Du-te și scrie un articol despre sesiune.” Astfel. Fără semnul exclamării. Era, poate, și o rugăminte. Am căzut pe gînduri, iar ele au oftat:

„Nu-i așa? S-a tot scris despre sesiune: serios, colegial, în răspăr, melodramatic, statistic, la-

udativ și, ca să nu-mi răcesc gura degeaba et caetera. Și-apoi, ce face studentul în sesiune? Învață. Numai atât? Păi...”

Ehei, iată cum își poate cîștiga omul o piine. E destul dacă tragi cu ochiul la alinarea sau la suferința semenului tău și te faci că vezi și auzi tot. Ingrată afacere. Nu vă spun, ca să știți și voi: v-ați gîndit vreodată cît de ușor puteți să intimidați un reporter? E destul să dați din mînă a lehamite și să-i spuneți verde în față: „Ție îți mai arde de interviuri? Du-te, colega, și învață. Ce, tu n-ai sesiune?” Să vedeți apoi schimbare de culoare. Din alb în verde și din verde în roșu. Ca la semafor.

Nu, mi-am zis, voi urma pilda lui Harun Al-Rașid, mă voi deghiza și mă voi pierde neobservat în popor. Așa că mi-am luat scurta (pe spatele căreia am scris cu litere mari, pe înțelesul tuturor: INCOGNITO), blugi și adidași de Reghin și-am purces să văd ce fac studenții care nu sînt pe coridoarele facultăților.

Am ocolit sălile de examen și-am trecut mai întîi pe la sala de lectură, care, de cînd e lumea pe pămînt, a fost împărțită între politehniști și gazdele lor, fetele de la „U”. Nu puteam să le reproșez nimic. Învațau. Cot la cot, bancă lângă bancă. Ca pe stadion, cînd joacă „Poli”. Și pentru că tot veni vorba despre fotbal, vă întreb, nu putea să fie Mexicul ceva mai încolo, nu la o diferență de fus orar de nouă ceasuri, ci de o lună?

Tot despre fotbal se vorbea și pe terasa cunoscutului „Hercules”. Deoarece subiectul mă plictisea, am dat să plec. M-a oprit însă un cor de voci de la o masă mai îndepărtată. „Sînt student timișorean./ Merg la curs din an în an.” Dacă nu mă lasă memoria, era o mostră de folclor electronist Strofa a doua, versul doi: „N-am un ban în buzunar”, Judecînd după numărul halbelor îngrămădite pe masă, i-am crezut pe cuvînt. Nu sărbătoreau nici un eveniment mai deosebit, înțelegeți la ce mă refer. Pur și simplu, își făceau curaj pentru examenul de peste două zile.

N-am mai apucat să mă duc la un film, se terminaseră toate biletele cu preț redus, femeia din spatele ghișeului a încercat să mă convingă că sesiunea se suprapune formal cu perioada de maxim a fluxului de cînefilii-purtători-de-index, însă nu știu de ce pledoaria ei mi s-a părut neconcludentă. Am luat-o încet spre casă.

La Universitate, în ziua orei relativ tîrzii, buluc de oameni. Am zărit și cîteva cunoștiințe. Absolvenții. Așteptau afișarea posturilor. I-am întîlnit tot acolo și în ziua următoare. Emoționați, nerăbdători și aprinși. Ei își depănaseră sesiunile, nu erau oamenii pe care-i căutasem o zi întregă, răscolind val-virtețul polisului universitar. Dezamăgit, am suflat în feștila lui Diogene și mi-am pus în gînd o dorință. Nu voi face un secret din ea. Speram sincer ca alții să fi avut mai mult noroc decît mine și să fi scris un adevărat articol despre sesiune. Eu am ratat ocazia.

GYÖRFFY GYÖRGY ■

De țî-ar spune ... scara mea

În aparență, nimic neobișnuit — o scară largă cu trepte înalte și balustradă din lemn. Și multe studente — grupa întîi a anului I Pediatrie — repetînd (sau învățînd) cursurile de Biochimie medicală. Sînt răsfoite ultimile pagini, se verifică încă o enzimă dintr-un ciclu Krebs, sau un bilanț energetic — cu alte cuvînte, se încercă tot posibilul.

Corina Dan avea dreptate în felul ei: se conțea pe subiectul citit în ultima clipă. Dar cît de mult valorează, oare, acest gest, făcut aici în pripă, dacă el nu a fost repetat acasă?

Amelia Glava se simte datoare să completeze: — Cunosce și schemele din manual. Parcă le vizez...

Așezate studentește (citește: pe trepte) Lorena Chelaru și Oana Buzuloiu se interoghează reciproc:

— Cum se închide ciclul Meyerhoff-Embden?

— La ce nivel intervine enzima cutare...?

Fiecare răspuns deschide o serie de alte întrebări care se înmulțesc în progresie geometrică, astfel că, peste cîteva clipe, se formulează doar întrebări. Iar răspunsurile se caută, nu rareori, în manual.

Remarcînd „izolarea” Elenei Deaconescu, Mi-

haela Gul

trebuie să se pare cîteva tre

Între bl Nediglea zici? Un generală?

Cornel rile, citinc remarcă: de la exa informați

Ecoul u lui Ovidi se explic Am mai logie. Un să mă cre de mîine.

Atmosfe diu, a bil denți, di bună și o

O întrel deja, iar Ce ar medicală

Dincolo noastră și se ofe sistematic cu aplica de aborda

Și dacă nu se poa Băilă (I-l mia? Un dat măs pe subie

reglare” răsplăteas acest sens trei seml scris.

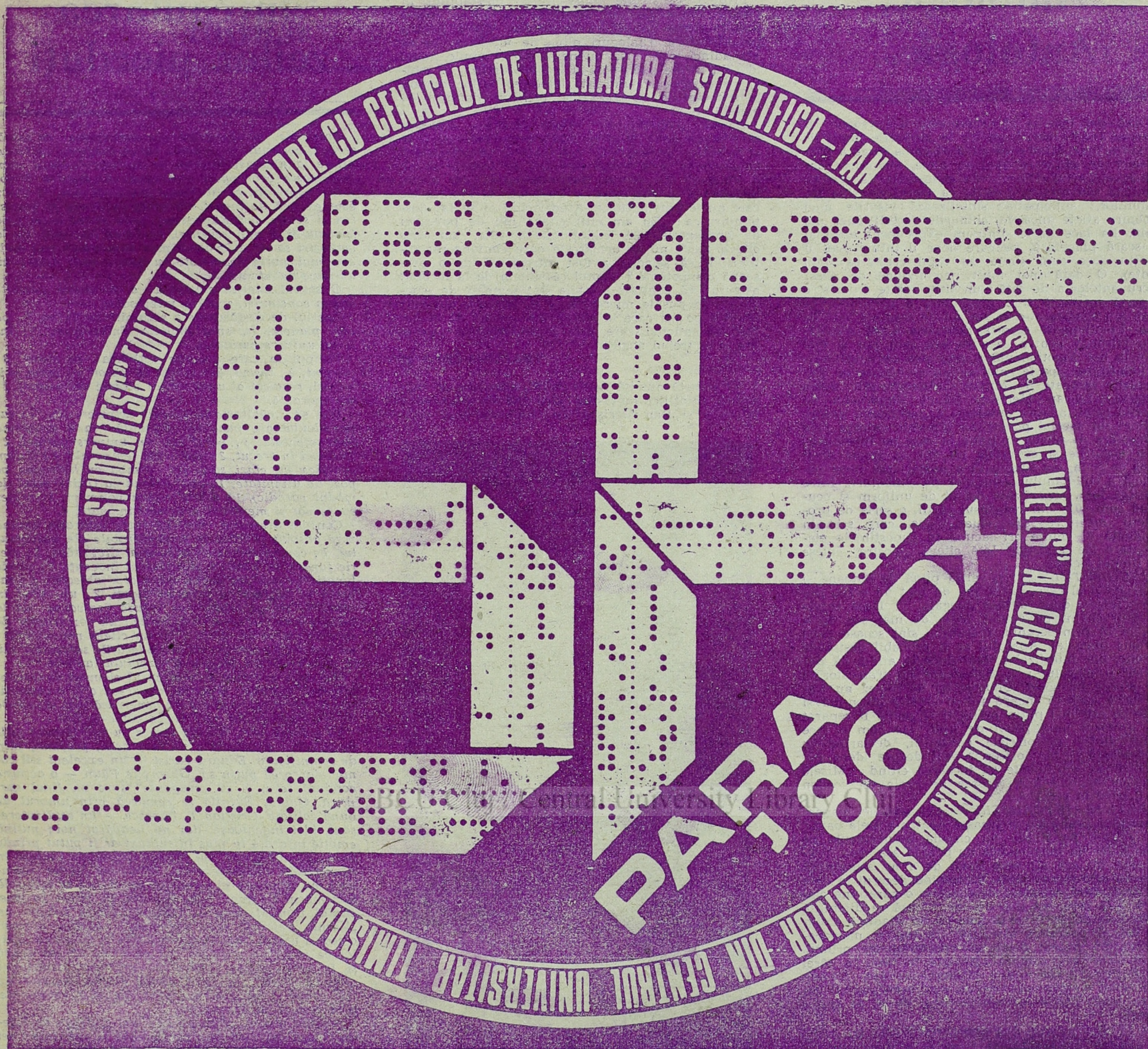
„Tocma parcurs a permanen superficiala Geza Deu Medicală.

Emoțiile și siguran au proba acestela.

Așadar, Al citelea „A mal cu subînț alete. Ur fi, sper, la

soare toric Nisipul odată cu năstrușnic gîndirii.

— Dac pescarii a mă voi bu Obelise cu sugerează

1. Nimic mai dificil, mai riscant ca alcătuirea unei antologii prin corespondență, în lipsa bibliografiei complete a operelor celor antologați și la discreția autoaprecierilor subiective, rezultatul fiind propriu-zis o culegere și nu o antologie (în greaca veche: anthos=floare și legein=a alege), deși ultimii ani au fost, editorial vorbind, ai culegerilor, ce reprezintă aproximativ o treime din totalul aparițiilor S.F., cum ar fi volumele colective „Alpha”, „O planetă numită anticipație”, „Nici un zeu în cosmos”, evenimente desigur mult așteptate de „antologați” și de critică, de cititori și de bibliofili etc. Excepția nu trebuie căutată prea departe, aceste volume reprezentând la ora actuală alături de „Almanahul Anticipația” unica posibilitate de ieșire la mare (=la public) a tinerilor autori cenaclieri de valoare confirmată de numeroase premii, majoritatea negăsindu-și patronarea editorială locală favorabilă sau neputând pur și simplu preda un material calitativ suficient pentru încheierea unui volum propriu. Nici una din „antologiile” sus-amintite nu au reușit însă din păcate să cîștige integral pariul valoric propus, parcurgerea lor, entuziasă la început, stîrnind nedumerirea ulterioară a lectorului prin incompleta, nefinisată, neomogena și heteroclită pseudosinteză oferită, generatoare de îndoieli privitoare la capacitatea presupusă nativă, de Demiurg sau Alchimist a „antologatorului”, fin dozator de esențe și metale rare în vederea transmătării calităților individuale într-un diamant colectiv, eșec parțial ce-și are explicația sa, mulți autori nedepășind nivelul debutului (deci, încă, de neantologat), debut preferabil într-un periodic literar și nu într-un prețios volum de editură, fiind adevărat, pe de altă parte, că prea puțini dintre ei au putut beneficia de aportul stimulat permanent al unei publicații de profil, dacă nu tipărită, atunci măcar xeroxată...

PRO PACE

2. Spre deosebire de celelalte surate, culegerea „Avertisment pentru liniștea planetei” are meritul deosebit de a fi dedicată în exclusivitate virfurilor așa-zisului „nou val”, în majoritate debutate colectiv în anterioarele apariții, din totalul de douăzeci și cinci de autori doar cinci avînd la activ primul volum propriu (toți în aceeași solidă colecție „Fantastic Club”), fapt ce conferă volumului un caracter echilibrat, încheat, unitar, mărturie a capacității de existență literară independentă de „monștrii sacri” de la noi sau de aiurea. Tot în favoarea acestei culegeri pledează mai realista reprezentare teritorială, desigur oricînd discutabilă și deschisă unei permanente îmbunătățiri, dar oricum stringent necesară reflectării mai juste a raportului de valori la nivel național, lucru îmbucurător și care trezește respectul, cu atît mai mult cu cît sintem puși în fața unui volum declarat-tematic, subscris militantisimului înalt-umanist pentru pacea lumii.

3. Fără a alătura lucrări excepționale, „Avertismentul...” înmănunchează un florilegiu de proze bune și foarte bune, de o diversitate stilistică ce poate deconcerta pe alocuri, dar care poate satisface, deasemenea, toate gusturile, reflectînd însă, inevitabil, și unele scăpări autoriale. Rodica Breția,

Mihail Grănescu și Alexandru Ungureanu seamănă lucrări în genul micro-space-opera, rococo-fetice și pe alocuri baroce, dînd dovada unei fan-tezii și inventivități lingvistice care te cucerește atunci cînd nu îți trezește reținerea, nu atît prin exacerbata stranietate (căutată), cît datorită manifestărilor obsesive a unor lait-motive, expresie a unui prematur manierism. Ovidiu Bufnilă, Doru Pruteanu, Dan și Lucian Merișca zugrăvesc la modul direct-enunțativ reușite fresce post-cataclismice cu caracter de avertizare. Notă aparte în culegere fac timișorenii Dorin Davideanu și Silviu Genescu, cu lucrări denotînd un profund simbolism și o elevată conceptualizare; Lucian Ioniță este prezent cu o povestire descriptiv-comportamentistă, ce pedalează puternic pe creionarea accentuată de caractere. Marcel Luca, un alt „intemeietor”, este prezent cu o lucrare ce nu iese cu nimic în relief din ansamblul celorlalte povestiri bune incluse, dar scrise și tensionate la modul tradiționalist-clasic, dacă putem vorbi de clasicism la acest gen literar născut odată cu revoluția industrială, gen ai cărui clasici sînt încă, cei mai mulți, în viață.

Constantina Paligora, îngrijitoarea volumului, și-a onorat cît a putut de bine dificila sarcină asumată, de optimist Ucenic Vrăjitor (re-) lansator de talente, reușind o reprezentativă sinteză a speranțelor și certitudinilor literaturii științifico-fantastice românești. Li urăm succes și în continuare.

VOICU A. DAVID

*). „Avertisment pentru liniștea planetei”, o antologie de literatură de anticipație românească alcătuită de Constantina Paligora, Editura Albatros, Colecția „Fantastic Club”, București, 1985.

Antologic, Antologie...

Dacă am încerca să convingem o persoană că literatura S.F. merită un loc în rândurile marii literaturi, îndemnând-o să citească gama largă a produselor de gen care apar în lume, am reușit desigur contrariul. Dincolo de povestirile de groază, polițiste sau erotice, folosite ca leac împotriva insomniilor, anticipația sintetizează visurile unei omeniri aflate încă în chinurile facerii unei noi lumi. Ea face parte dintr-un experiment efectuat la scară planetară, pe care doar îl intuim sau îl simțim (așa cum simte un copil creșterea unui dinte). O dată mai mult ne convinge de acest lucru antologia de față: un titlu foarte frumos, o copertă incitantă și o prezentare a volumului pe care am considerat-o ca un act de credință față de gen. Emoționantă această pledoarie a lui Alexandru Mironov pentru ceea ce este mai pur și mai bun în noi. Emoționantă și mai ales convingătoare.

Reintâlnim foarte multe nume cunoscute. Povestirile semnate de Mihail Grănescu, Alexandru Pecican, Lucian Merișca, Dănuț Ungureanu își merită locul în orice antologie a „legendelor despre viitor” (în special povestirea „Obiecte” atrage prin atmosfera de mister inițiativ în care ne introduce; deși gesturile și cuvintele nu vor să spună decât ceea ce se spun, ele sugerează o misterioasă lume paralelă a cotidianului generator de simboluri). Între acestea însă, repartizate destul de uniform și ocupând cam 40% din cuprinsul cărții, o serie de producții mediocre sau chiar slabe, care scot în evidență de multe ori lacune în cunoștințele elementare ale autorilor. Iată câteva „mostre” culese în timpul lecturii:

INCIDENTUL: „... o valiză plină cu butoane și cadrane și al cărei capac era de fapt un ecran din care ieșeau două antene inegale...” Dacă interpretăm cuvânt cu cuvânt fraza de mai sus, înțelegem că prin ecranul aparatului sînt scoase două antene (inegale). Aparatul ar fi probabil destul de estetic, dar inutilizabil. Mai departe aflăm că dublurii primarului i se defectează un tranzistor și își pierde memoria. Unui astfel de creier nu i-ar fi deloc ușor să încapă într-o clădire obișnuită și este cu atât mai puțin probabil să poată fi reparat cu ajutorul unui pistol de lipit, așa cum o face unul dintre personajele povestirii, declarînd cu nonșalanță: „Mă pricep!”. Cit despre ideea povestirii, ce sentimente vă încearcă citind: „Mirele desfăcu spatele fetei, scoase de acolo un cordon și îl băgă în priză?”

ULTIMA INTOARCERE: „... șenilele magnetobusului aveau s-o strivească pentru a treia oară.” De obicei, pe stradă nu circulă autovehicule pe șenile, iar un magnetobus nu posedă așa ceva. Precizarea nu are alt scop decît de a ne asigura că femeia este făcută terci. Schimbînd decorul în care se desfășoară acțiunea, descoperim o narațiune clasică: „În cerc, tot mai aproape”, însă ce diferență între cele două! Între personajul lui Vladimir Colin și cel al povestirii de față, timorat și melodramatic, nu putem decît să-l preferăm pe primul.

RONDUD: Obișnuita călătorie în timp, a cărei posibilitate personajul o intuiește imediat. Sintem informați despre amenda de care este pasibil cel care calcă florile (50 lei), în rest, nu ni se spune nimic.

ULTIMA MISIUNE A LOCOTENENTULUI ALF: o acțiune incoerentă, care cade în descriptivism. Roboții învață „să se adapteze din mers situațiilor noi și să le poată face față”, însă „pipăie cu undele precum orbii drumul cu toiagul alb”, sistem aflat de incomod încît, la prima schimbare a configurației terenului, unul dintre ei „se opri dezorientat în plin centrul culoarului”. Cu un asemenea tip de reacție, tipul acesta de robot putea fi bătut cu pietre, necum să exterminare o întreagă omenire.

La un moment dat, autorul observă patetic poziția în care se afla capul unui robot: „... se bălăbănea ușor la stînga și la dreapta, lovit de palele de aer ale ventilatorului din tavan.” Desigur, mașinăria, cum își numește autorul personajul anti-

pativ, e din metal, iar palele de aer... Și oare cum ar trebui să arate un lift orizontal? Dar să ne oprim aici.

Prozele, construite după rețete prestabilite, în virtutea unei „mode” efemere, se pierd într-o somptuoasă inutilă a decorului, tipică pentru paraliteratură. Dialoguri pline de înțelesuri ce se vor adînci, care însă nu ne transmit nimic, reiau idei din proze mai vechi și le denaturează, le schilodează printr-o insuficiență înțelegere a lor, ducînd la o complicare a situațiilor, pierdută definitiv în banalitate.

De ce „conviețuiesc” între copertile aceleiași cărți proze slabe cu proze foarte bune, punindu-li-se și primelor, nejustificat, calificativul „antologic”? O antologie, prin însăși definiția ei, trebuie să fie o culegere de lucrări reprezentative, dar și un instrument de formare a gustului, deziderate pe care nu le putem omite. Atunci cînd ni se face des-tăinuiri ca: „Eu am citit câteva mii de povestiri de anticipație, am editat câteva sute, am scris câteva zeci”, nu se urmărește oare convingerea cititorului că selecția a fost întreprinsă de o persoană competentă? Faptul că sîntem de la început asigurați că paginile acesteia sînt semnate de „specialiști în pus la microscop și la telescop viitorul” implică pe cei care le adună într-un act de modelare, educațional, care, prin consecințele pe care le are, n-ar trebui neglijat.

TRAIAN URDEA ■

* „O planetă numită Anticipație”, antologie de literatură științifico-fantastică alcătuită de Alexandru Mironov și Dan Merișca, Ed. Junimea, Iași, 1985.

În căutarea zeilor pierduți

Antologie de literatură de anticipație cu temă ateistă, volumul: „... poate părea eterogen, cu texte aflate la niveluri diferite de realizare”, după cum recunoaște coordonatorul ediției, Alexandru Mironov, în prefața cărții. Mai mult decît atât, el chiar este extrem de inegal. Volumul cuprinde 18 povestiri și schițe, majoritatea lor fiind scrise după 1950 (puteau fi și mai recente), realizate eterogen, de la „monștri sacri” ai genului pînă la amatori mai mult sau mai puțin înzestrați cu har, unii dintre ei, aproape debutanți.

O scurtă analiză statistică a lucrărilor permite câteva constatări, sperăm, interesante:

Spațiul de desfășurare a acțiunii: pe Terra, 7; pe alte planete, 7; spre limitele Universului, 3; într-un univers paralel, 1.

Timpul în care decurge acțiunea: în viitor, 8; prezent, 2; trecut, 2; „trecut în viitor” (o lume primitivă, rezultat al unui război atomic din viitor), 1; atemporal, 5.

Ideii s.f.: călătorie în spațiul extraterestru, 5; supercalculatoare puse să răspundă la o problemă fundamentală, 3; voiaj într-un univers paralel, 2; călătorii în trecut, 2; chirurgie temporală, 1; sistem complex cu cinci sori, 1; bombă cu hidrogen pe post de divinitate, 1; confecționarea Universului (la modul parodic), 1; extraterestru polimorf, 1; creier conservat și menținut artificial în viață, 1.

Conflict dramatic: conflict între aspirația umană spre absolut și limitele impenetrabile ale universului, 7; comportamentul absurd al divinității, 2; cleric fanatic în conflict cu indigeni inocenți, 2; cleric fanatic în conflict cu un calculator obiectiv, 2; savanți în conflict cu fanatici bigoți, 2; un robot în conflict cu un mistic ce refuză salvarea de la moarte prin chirurgie temporală; un constructor de sisteme solare în conflict cu un client nemulțumit; un individ în conflict cu prejudecățile semenilor săi, în fața realității tragice a războiului atomic.

Valoarea artistică este singurul element de necontabilizat statistic, probabil deoarece atât creația literară, cit și talentul care o generează sînt elemente de o complexitate care tinde către infinit.

În primul plan, Adrian Rogoz cu capodopera „Altarul zeilor stohastici”; un text dens, profund, plin de semnificații. Eduard Jurist — un excelent stil comic, dar prea puțin s.f. Gheorghe Păun — o acțiune condusă ferm și cu „suspense” spre un final surpriză. Ovidiu Bufnilă se remarcă prin umorul de bună calitate. Cristian T. Popescu — un text interesant, idei ingenioase, dar nu neapărat noi; puțină emoție înfuzată în plus în subtext ar fi putut prinde bine. „Cunoșcătorii” lui Mihail Grănescu plutesc în generalități imponderabile. Eroul lui Victor Kernbach nu izbuteste să înțeleagă exact ce i se întîmplă nici măcar în final; nici cititorul, de altfel. În fine, cuplul Dan Merișca — George Ceaușu trimite un „Vesnic Pelerin” prin universuri răsucite precum o scoică uriașă într-o butelcă Klein în căutarea „Zeilor ce plîng”, aceștia nu sînt găsiți la adresa lăsată și, în compensație, apare într-un decor halucinant „Femeiadinvis”, în rolul damei fatale. Rezultat un text contorsionat, prolix, confuz, haotic și, realmente, fără de nici un Dumnezeu...

Privind global, volumul este util și demn de interes, ideea centrală este confirmată și nuanțată: zeii ca atare nu există nici pe Pămînt, nici în spațiul cosmic, nici măcar în universurile imaginate de autori. Dogmatismul și fanatismul eclesiastic sînt combătute cu argumentele rațiunii și ale științei, locul lor este ocupat de luciditatea unicului „zeu” de pe Terra, confruntat zi de zi cu sine însuși și cu creațiile sale: OMUL.

FLORIN CONTREA ■

* „Nici un zeu în cosmos”, culegere de texte de anticipație pe teme ateiste, selecția textelor și coordonare: Alexandru Mironov și Mihai Bădescu, Editura politică, București, 1985.

PRO DOMO

În numărul din 29 iunie 1985 al revistei „Luceafărul”, criticul și prozatorul Voicu Bugariu salută apariția „acestei interesante și serioase publicații specializate în literatura de anticipație”, care însă „apare atît de rar, încît recenzarea ei devine necesară”, tocmai deoarece „un avantaj al Paradoxului într-o eventuală comparație cu diverse fanzine din țară îl constituie atenția deosebită acordată teoretizării, precum și interpretărilor critice”.

Aproximativ o treime (pentru amatori unor statistici exacte: 36,45%) din sumarul numărului 8, august 1985, al revistei de literatură de limbă germană „Neue Literatur” este rezervat fenomenului science-fiction. Întîlnim aici un interviu cu scriitorul vest-german Herbert W.

Franke, care semnează și două proze scurte apărute alături de alte lucrări ale genului. Autorii? Nimeni alții decît Ray Bradbury, Stanislaw Lem, Ion Hobana și Silviu Genescu. Tînărul fan timișorean apare cu o povestire publicată în „Paradox '85”, „Doi șilingi pentru Ringo Mendez”, în traducerea lui Helmut Britz, care își motivează astfel opțiunea în recenzia pe care o face fanzinului wellsist:

„Un punct luminos în deșertul schimbărilor de lume de după Einstein este Silviu Genescu; în locul obișnuitelor rînduri care plesnesc sub greutatea ideilor cosmice, izvorăște un limbaj comic, în care se simte din plin plăcerea de-a trăi într-o necredință totală față de principii. (...) „Revista revistelor” („Viața studențească”, 10 iulie 1985), rubrică semnată de criticul Traian Ungureanu, este în întregime consacrată

parcurgerii și analizei numărului 98—99 al revistei „Forum studentesc”. Din cuprinsul articolului, în care este apreciat favorabil activitatea colegilor noștri redactori, am reținut „pro domo” un scurt pasaj:

„Fascicola science-fiction a revistei este o foarte bogată punere în temă și exemplificare a fenomenului literaturii de anticipație”.

Suprema încununare a ultimului număr al „Paradoxului” a fost acordarea premiului pentru cea mai bună publicație de profil la concursul anual de literatură de anticipație tehnico-științifică, organizat de revista „Știință și tehnică”, manifestare integrată Festivalului Național „Cin-tarea României” și dedicată Anului Internațional al Tineretului. Forța și maturitatea creativă a cenacului „H. G. Wells” este dovedită și de faptul că doi dintre membrii săi și-au regăsit numele înscrise pe lista la-

ureaților și anume: Constantin Cozmiuc (premiul special al Uniunii Scriitorilor din România pentru povestirea „Așteaptă-mă în visul de miine”) și Sergiu Nicola (premiul pentru pictură).

Palmareșul cenaclului în anul universitar '85—'86 mai cuprinde și premiile obținute de membrii săi mai tineri la faza finală a Festivalului Artei și Creației Studentești, secțiunea publicistică și creație literară (Galați, 3—4 decembrie 1985). Este vorba despre studentii Györfy György (premiul III, literatură de anticipație) și Traian Urdea (premiul III, literatură de anticipație), precum și de Voicu A. David (premiul III, text de brigadă).

PRO DOMO

Ciberanticipația Iudică

(Despre interacția s.f.-ului cu minicomputerul)

La început, ideea părea trăznită, imposibilă și ușor ridicolă: o mașină să joace șah! Apoi a apărut calculatorul electronic și ridicolul s-a infăptuit. Autorii de s.f. — visători incorrigibili — au continuat să-l înzestreze cu însușiri atribuite odinioară obiectelor magice din basm: vorbește, chiar în mai multe limbi, are grijă de casă, se mai și joacă cu copiii după ce îi ajută să-și facă lecțiile, care sînt, bineînțeles, propuse tot de el.

În linii mari, acestea sînt calitățile cu care erau înzestrate calculatoarele în anticipația de acum două-trei decenii. Revoluția miniordinatorului din ultimii ani intrigă pînă și mințile infierbîntate ale autorilor, care își situau acțiunea într-un timp mult mai îndelungat decît i-a trebuit visului să devină realitate. Încă nu s-a isprăvit secolul și Arthur G. Clarke este consultat via computer la redactarea prin ordinator a scenariului filmului 2010... Apar primele filme în care imaginea este concepută cu ajutorul unui calculator: *Tron* și *The Last Starfighter* (Ultimul luptător stelar). Apar jocurile pe computer și odată cu ele un nou motiv s.f.

Computerul devine partener de joc în anii '70, știe șah, dame, chiar și poker cu cacialmale, mai puțin GO — încă rezistent la tentațiile de programare. Deceniul opt aduce creații specifice suportului electronic, sute de programe cu o tematică instructivă, de aventuri, deductive, de simulare, accesibile pe casetă sau, mai nou, pe discuri (floppy). Multe programe au ca motiv central teme devenite clasice în anticipație, majoritatea au o priză la public de-a dreptul surprinzătoare. *Ghostbusters*, de exemplu, realizează o cifră de afaceri comparabilă cu cea a unei fabrici.

Secretul acestui neașteptat succes ar putea consta într-o trăsătură ce singularizează acest tip de joc: el este un „joc interactiv”, care aduce un schimb de informații aproape total între program și jucător. O primă constatare se impune: jocul pe computer este diferit de jocul video „clasic”, deși are multe puncte comune cu acesta. El este generat de un program, are o complexitate crescută și se procesează într-un dispozitiv unic, care poate afișa practic un număr infinit de jocuri: minicomputerul. După cum era de așteptat, apar conexiuni reciproce între literatură s.f., din paginile căreia pare a fi coborît pe consola, și scenariile după care se desfășoară acțiunea jocului.

În anticipație asistăm la o adevărată tendință de reunificare a imaginației cu capacitatea de a realiza lucrul imaginat („încă neseperate în cultura arhaică” — după Huizinga). Resuscitarea caracterului ludic este de natură să provoace o adevărată revoluție a imaginației, simulată pe un tărîm imaginar, acolo unde totul se poate modela pe un ecran (încă) bidimensional, și manifestată în planul lumii reale.

În primul rînd, proza s. f. se îmbogățește cu un nou motiv literar — parțial, o dezvoltare a temei computerelor, în vogă prin anii '50—'60. *WARGAMES* este un prim exemplu. Un grup de tineri care se joacă cu microcomputerul pătrund în rețeaua informatică militară. Posibilitatea este reală, grație unor „modemuri” (modulator-demodulator) accesibile la prețuri rezonabile. *The last Starfighter* este de asemenea inspirat de aceste jocuri. Eroul se joacă la microcomputer, distrîndu-se cu simulări de lupte spațiale. De fapt, el este manipulat de către o planetă străină care îl folosește ca pitot de încercare și pentru propria apărare. *Tron* este o incursiune în lumea internă a ordinatorului, analogă cu „inner world”, spațiul interior al psihicului uman din anticipația deceniului șapte. La noi, motivul apare în *Wargame* de Dan Ursuleanu, ca obiectivizare fantastică a imaginarului și în *Orașul* de Silviu Genescu, unde contactul cu extraterestrii are loc în interiorul jocului interactiv.

Acceptînd aprioric faptul că s.f.-ul este artă (toți!), asistăm atunci la pătrunderea informaticii pe terenul acestui gen literar, care nu numai că ține pasul cu epoca, dar încearcă și să o depășească. Se poate constata cu ușurință și fenomenul invers: motive s.f. prezente în jocul pe computer. Fenomenul reprezintă de fapt o schimbare de optică; interacțiunea aproape pasivă dintre text și cititor este înlocuită cu o participare directă la acțiune. Există două modalități principale, două tipuri de jocuri aflate în relație cu s.f.-ul.

În primul tip sîntem puși în fața unui text ilustrat, a cărui acțiune este dirijată de către jucător, bineînțeles, în limitele programului:

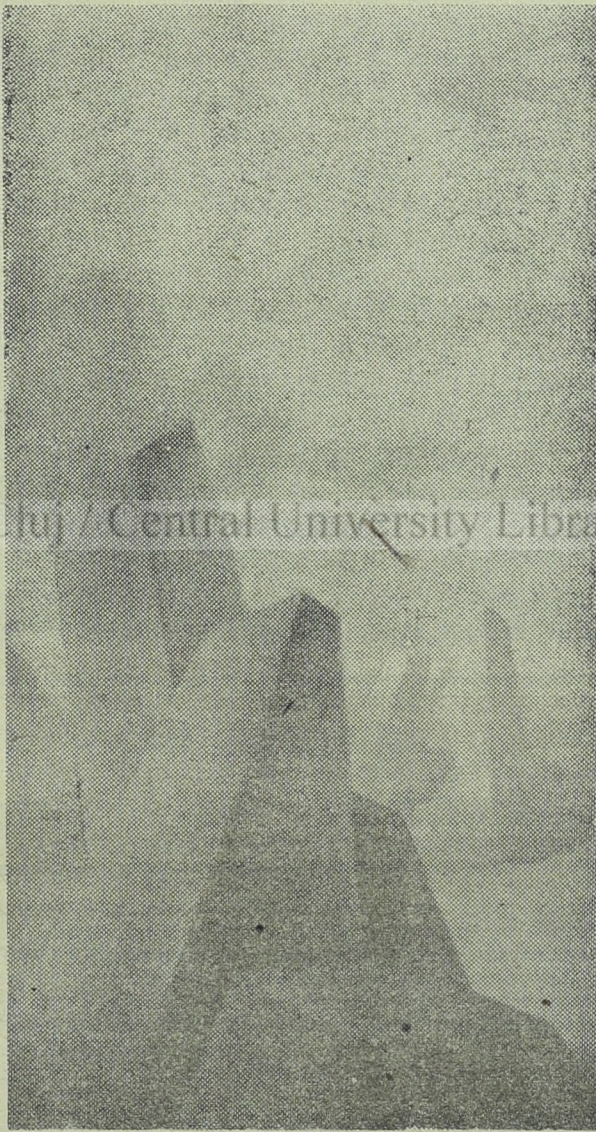
- „Ușa se deschide. Apare un robot.
1. Dialogați cu ajutorul ordinatorului.
2. Il ucideți cu laserul.”

În cel de-al doilea tip, avem de-a face cu o simulare a unui zbor, a unor lupte stelare etc. Jucătorul devine eroul acțiunii, are la dispoziție comenzile navei, vede pe ecran o imagine a ceea ce ar presupune scenariul cu s-ar vedea în realitate, trece prin încercările pe care într-un roman le-ar urmări pasiv. Întîlnim și aici o xenofobie cosmică specifică produselor de serie din s.f., o violență tipică largului consum, schematismul acțiunii simple, dar cu priză la public, vecină cu kitsch-ul. Debutează „s.f.-ul informatic” printr-un kitsch? N-ar fi singurul caz. În definitiv, în comparație cu cinematograful, ne aflăm în stadiul primelor imagini luate de frații Lumières. Există însă și jocuri mai insprate, cu ar fi *Microbe*, conceput pentru

Apple-II de către un cuplu de programatori dintre care unul este chirurg. Acțiunea jocului este direct inspirată de cunoscutul film *Călătorie fantastică*, difuzat și pe ecranele noastre. Jocul respectă esența romanului de călătorie și de aventură; întors acasă, după ce a colindat tărîmuri fantastice și a ieșit învingător din confruntări dificile, eroul nu mai este același, călătoria l-a transformat, cunoștințele i s-au îmbogățit, orizontul este mai larg. La fel ca și în *Microbe*, salvînd pacientul, învingînd anticorpii și dificultățile călătoriei simulate, jucătorul-erou se instruește, se familiarizează cu informatica, indispensabilă în tehnologiile viitorului, ca și în cele actuale.

Familiarizarea cu claviatura minicomputerului este avantajul oferit de orice simulare-joc, chiar și cele din seria kitsch. Distanța între ele, însă, este aceeași ca între s.f.-ul bun și cel de duzină, distanța dintre arta-unicat și produsul de serie, conceput pe bandă prin interconectarea unor secvențe tip: învia, apărarea, exterul răuvoitor, stilul „trage și pe urmă întreabă”.

Viitorul jocului pe computer este strîns legat de evoluția microordinatorului, pe care însă cu greu o putem extrapola în mod veridic. Autorul s.f. poate totuși visa la „extraordinarul-de-mîine”, capabil să formeze o imagine, creată integral direct în centrul vizual al creierului, practic imposibil de distins de percepția reală. Problemele implicate de această invenție fantastică — dar posibilă — se află astăzi în germen. Este jocul video nociv? Există opinii în acest sens, justificate de aglomerarea de jocuri, de distrugerii, de bombardamente, de invazii, de explozii atomice și de super-lasere; o întreagă avalanșă informațională, în care violența este dominantă, nu poate duce decît la violență, obsesia agresivității, nervozitate, labilitate psihică. În linii mari, aceleași probleme sînt ridicate și de către televiziune sau de către cinematografia. Filmul sau cartea comercială nu infirmă cinematografia sau literatura în ansamblul ei.

Între criteriile de apreciere a diferitelor jocuri, cel estetic tinde să devină din ce în ce mai important. Calitățile imaginii și ale sunetului devin factori hotărîtori în alegerea unui program de joc („logical” — dacă ar fi să adoptăm un termen francez), ceea ce înseamnă că, pe lîngă caracterul instructiv, stimulator și distractiv, apare și cel artistic.

Ne putem întreba chiar dacă nu ne aflăm în fața germeilor unei noi forme de artă, o „artă interactivă”, în care programatorul este artistul care trasează liniile generale în labirintul căpota se va rătași jucătorul activ. O nouă formă de a se exprima pe sine, datorată unei „porniri ludice înnăscute a omului, generatoare de artă”, după cum observa Huizinga în legătură cu celelalte arte. Ciber-arte, arta generată (mai corect „asistată”) pe computer, și-au croit un drum către public în ciuda (sau grație?) caracterului ludic pronunțat; artistului îi revine sarcina selecției realizate pe baza unor programe cu funcții de o variabilă aleatoare. De fapt, avem în față primul hibrid de tipul „Inspirație=om, transpirație=computer”, căci creativitatea este încă apanajul exclusiv al omului, iar fără program, mașina nu face doi bani.

Mașina inteligentă, autonomă, autoprogramabilă și autoperfectibilă își anunță însă, discret, apropiata apariție...

CONSTANTIN COZMIUC ■

Tinerii și literatura s.f.

S-a spus adesea, în diferite contexte, sub o formă sau alta, că proza sf este o literatură pentru tineret. La prima vedere afirmația pare de bun simț, dar la o privire mai atentă ea poate să nedumerească sau chiar să se găsească argumente pentru a-i nega adevărul. O modalitate literară oricare ar fi ea, nu se întemeiază pe vreo discriminare în privința vârstei cititorilor, iar dacă o asemenea relație preferențială apare totuși, avantajul se vor afla cei ce posedă o experiență de viață și estetică mai bogată; nu invers. Cu alte cuvinte, nu există nici un motiv ca literatura sf să nu fie agreată în aceeași măsură de tineri și de cei mai puțin tineri.

Aceste speculații teoretice sînt contrazise (doar aparent, după cum vom arăta) de rezultatele unor anchete sociologice întreprinse printre cititori. Datele obținute pun în evidență o structură de vîrstă net dezechilibrată în favoarea tinerilor. Astfel, dintre cititorii pasionați ai genului, adică acea categorie de lectori „specializați” în sf, aproape două treimi au sub 25 de ani; pe de altă parte, la bibliotecă, unul dintre cele mai solicitate genuri (dacă nu cel mai solicitat) de către tineri este sf-ul.

Faptele sînt fapte și trebuie să admitem că literatura sf este citită în primul rînd de către tineri. Dar acest lucru este oare suficient pentru a considera sf-ul drept o literatură ce se adresează îndeosebi tinerilor, o „literatură pentru tineret”? În fond, ce se înțelege prin această sintagmă? Dacă ea se referă numai la vîrsta medie a cititorilor și nu ne spune nimic despre opere, în afara unor ambigue sugestii peiorative, atunci este o formulă superfluă.

Dacă „literatură pentru tineret” se consideră acele lucrări care abordează o problemă anumită, specifică tineretului (care ar fi aceea?), prezentată într-o formă mai accesibilă, corespunzătoare vîrstei (?), sintagma rămîne neclară și neadecvată genului sf.

Neclară, pentru că noțiunea de „tineret” este prea largă și, în cazul nostru cel puțin, se dovedește inoperantă. Între licean și proaspătul absolvent al unui institut de învățămînt superior pot exista deosebiri însemnate în modul de interpretare a unui text literar. Ar fi necesare delimitări mai nuanțate, care să aibă în vedere nu numai vîrsta, dar și diversitatea preocupărilor și a nivelelor de înțelegere în cadrul aceleiași vîrste, subliniindu-se astfel complexitatea deosebită a fenomenului, ce nu poate fi definit doar printr-o simplă formulă.

Neadecvată, pentru că, înțeleasă astfel, „literatură pentru tineret” se suprapune în parte literaturii destinate copiilor și celei de divertisment (aventuri etc.).

Neadecvată, și pentru că nimic nu limitează aria tematică sau nivelul literar-artistic al prozelor sf. Există destule lucrări care o și dovedesc, ele adresîndu-se nu unei vîrste anumite, ci lectorului avizat, indiferent de anii pe care îi are. Aici se impune o distincție ce ne arată, printre altele, că nu există o contradicție reală între susținerea că literatura sf se adresează în egală măsură tuturor și faptul că tinerii sînt cititorii ei majoritari. Este util să deosebim între modalitatea literară sf, înțeleasă ca sumă de procedee literare și concretizarea în diferite opere a acestei potențialități. Sînt realități de naturi și nivele diferite, dar avînd aceeași denumire, „literatură sf”, se naște o nedorită confuzie. Ca modalitate, literatura sf nu vizează un public aparte, în timp ce o operă sau alta se poate adresa cu precădere unei anumite categorii sau alteia. Aceeași distincție operează și în privința valorii; dacă, să zicem, pînă acum nu s-au scris lucrări sf importante (dar ele s-au scris!), nu avem nici un temei serios să credem că nu se vor scrie de acum înainte. Nu genul în sine este cel care condiționează asemenea realizări, ci un anumit climat favorabil creat în jurul său, de exemplu o publicație poate favoriza apariția și dezvoltarea creatorilor autentici.

O problemă rămîne, de ce literatura sf este citită mai ales de către tineri sau, cu o întrebare complementară, cum de se întîmplă că sf-ul își pierde, în momentul de față, forța de fascinație odată cu maturizarea.

Se pot propune mai multe explicații, traducînd dimensiunile complexe ale receptării literare: sf-ul este o continuare pe alt plan a lumilor seerice ale basmului din copilărie, o disponibilitate mai mare pentru nou, un contact mai redus cu realitatea înconjurătoare etc., respectiv trecerea spre un alt tip de basm, mai puțin fantastic, îmbrăcat în haine mai „realiste” (de felul serialelor „Dallas” sau „Dinastia”), dorința de a-și vedea mai direct reflectată experiența proprie de viață, de a întîlni în literatură situații prin care a trecut, nemediate de vreo lume sau împrejurări fantastice, o scădere a receptivității la nou etc.

Dincolo de aceste adevăruri parțiale referitoare la publicul cititor, considerat statistic, există și cauze ce țin de operă, subliniez, fin de opere și de autori, nu de genul sf ca atare. Nostalgia primelor lecturi va rămîne, ba chiar emoția de altă dată va fi fiind căutată. Dar se va oferi oare prilejul retrării ei?

LUCIAN IONICA ■

Foate strădanile mele de a ridica valiza se soldară cu un eșec lamentabil. Ochiul profesorului mă urmăreau distrați, cu o sclipire ironică. Am dat din umeri. Pentru un om de vârsta lui nu mi s-a părut o bagatelă bagajul acela. L-a cărat cu ușurință în timp ce mi-a definit propeneutica, locul și rolul ei în peisajul culturii moderne.

Ne-am oprit la o tonetă și profesorul a golit nici mai puțin de zece sticle de Cico. Picioarele îmi erau ca de plumb și pînă la facultate mai era cel puțin un kilometru.

Ajunsesem să blestem înclinația mea către facetoate, către literatură și artă, spiritul meu, păgubitor, voluntar.

Trebuia să ne grăbim. Profesorul însă nici nu se sinchisea, nu părea să fie un tip punctual, mai degrabă un desăvîrșit inocent. După o serie de întrebări năstrușnice despre ce-ai face dumneata dacă te-ai afla în plin deșert sau dacă tatăl dumitale i-

Pe prietena mea n-o mai vizitasem de foarte multă vreme. De patru ani nu mai știam nimic despre ea. Lucru surprinzător pentru noi, care, pe vremea fiind eram colege de școală, ne întâlneam după-masa cel puțin de două ori pe săptămână. De cele mai multe ori mergeam eu la ea. Îi admiram casa bine construită, curtea mare, plină de bujori și, mai ales, grădina de căpșuni din spatele casei. Stăteam acolo amîndouă ore întregi, nu ne deranja nimeni și ne povesteam tot soiul de nimicuri sau făceam planuri de viitor.

Azi mi s-a făcut un dor cumplit de zilele de demult, de Coralia. Aș dori foarte mult s-o întâlnesc. Este doar ziua mea.

Doamne, de câte ori am bătut drumul acesta! Îl făceam uneori în zece minute, numai ca să ajung mai repede. Acum au trecut deja douăzeci și n-am depășit nici măcar drumeagul pietruit. Mai am cîțiva pași pînă la el. Mă-ncearcă o plăcere nebună, retrăiesc sentimentul fetei de 12-13 ani care aleargă cu nerăbdare din închisoarea blocului spre libertatea cîmpului și a rîului. După casa asta mare mai urmează una verde, apoi dau colțul, traversez străduța și, la numărul 7, mă întîmpină casa Coraliei. Poarta e închisă, iar în cutia poștală se odihnește un bilețel. „Sîntem la mare. Ne întoarcem peste trei săptămîni”. Cele două propoziții mi-au tăiat avîntul, totuși nu vreau să părăsesc acest loc fără să revăd măcar grădina prietenei mele. M-am hotărît să aștept întinericul ca să pot sări poarta și să mă furișez. Pe stradă nu mai e nimeni. O pornesc în josul ei, pînă ajung la marginea orașului în cîmp. După cîțiva pași mă și află tolănită pe iarba moale.

Din nou lîngă casa ce poartă numărul 7. Să nu fie chiar nimeni acasă? Întinericul a pus stăpînire peste tot. Sar poarta fără prea mare greutate și, cu pași de pisică, mă îndrept spre ușa care dă în grădină. Sînt nevoită să aprind un chibrit ca să-mi dau seama unde se află. E chiar în fața mea. Deasupra ei, pe o tăbliță de lemn, o inscripție: „Poiana sufletelor”. N-o mai văzusem.

Apăs pe clanța și intru. După primul pas sînt cum mă cuprind răcoarea încăperii. E o beznă grea. Mai aprind un chibrit. Mă dezmeticesc repede. Pe o măsuță, o luminare într-un sfeșnic. Mă se pare că aud pași. Cine poate fi acolo? Din nou ceva... rîsete... parcă

Lucia Török

Părintele

Atmosfera rămînea în continuare încordată. Polemica se transformase în ceartă; oamenii de rînd nu puteau înțelege ce se întîmplă de fapt, dar urmăreau totul cu ochi avizi și curioși, căutînd să treacă dincolo de aparențe.

Situația fără precedent pusese Biserica în mare dificultate. Evoluția științei și mai ales dezvoltarea intensivă a industriei calculatoarelor submina însăși existența ei ca instituție. Se lansase lozincă: „Mașina e perfectă, mașina nu poate greși!”, iar sfinții părinți se văzură nevoiți să recunoască scăderea permanentă a numărului de enoriași.

Adversarii afirmau că în acea perioadă religia ajunse într-un asemenea impas încît cei ce-o propovăduiau n-aveau altceva de făcut decît să-si

Ovidiu Bufnilă

Introducere în propeneutică

beste înălțimile, profesorul mi-a cerut un răgaz. Și-a deschis valiza și a scos din ea un manuscris. PROPENEUTICA. Singurul obiect aflat în valiză. Și-a notat ceva pe marginea unei foi apoi, mulțumit, a făcut cale-ntoarsă la gară. Mi-a explicat grăbit că sala era goală, că era așteptat acasă de un prieten pe care nu-l mai văzuse de foarte mulți ani și care în chiar clipa aceea picase de la un drum lung.

Mi-a strins mîna cu putere și m-a privit în ochi.

Tatăl dumitale urăște înălțimile! După plecarea trenului, întorcîndu-mă la facultate am aflat că sala în care trebuia să aibă loc întîlnirea se afla de două zile în renovare!

Am telefonat profesorului și i-am cerut explicații. Nu a reușit să mă facă să înțeleg. Dezlegarea se afla în denumirea noii sale discipline. Raportarea la

Antuza Egher

Poiana sufletelor

din partea stîngă. Ridic reflex lumina-rea și privirea mi se oprește pe un tablou care atîrnă în aer. Din el îmi zîmbesc patru chipuri de pași. Îmi fac semn cu mîna. Aștept o explicație. Cei patru își scot pălăriile și mă salută cît se poate de respectuos.

— Eu sînt Fericirea, îmi spune primul. Faci ce poți ca să-mi dai de urmă, dar cînd mă găsești îți par prea scurtă și atunci

— Atunci apar eu! Sînt Tristețea. Pentru trei zile de fericire îmi plătești tribut amar de lacrimi.

arate unul altuia calea pe care trebuiau s-o urmeze întru dobîndirea vieții veșnice. Se tipăriseră cărți de popularizare a științei. Se ajunseseră la înzestrarea fiecărei familii cu cîte un calculator infailibil, astfel încît predicile strălucitoare aveau un ecou tot mai redus în rîndul maselor. Dacă n-ar fi apărut atunci Părintele. Biserica ar fi devenit în curînd martora propriei sale agonii.

I se făcuse o publicitate uriașă. Sute de afișe viu colorate se puteau zări pretutîndeni. Publicațiile bisericesti nu mai scriau decît despre el.

Părintele predica mereu în același loc și la aceeași oră. O mulțime de oameni veni să asiste la înția predică, iar adversarii se văzură nevoiți să recunoască ingeniozitatea de care Biserica dădea încă o dată dovadă. Nu puteau să nu rămînă surprinși. Ca și în multe alte situații precedente, Biserica adoptase același principiu ca și al inamicilor: „Mașina nu poate greși!” Părintele constituia dovada concludentă. Construit într-un scop bine determinat, Părintele își îndeplinea cu sîrg datorita de îndrumător pe drumul credinței, iar oa-

menii se adunau cu sutele să-l poată vedea

Cînd începea să vorbească, liniștea se întindea peste puhoiul de mase tălăzuind și doar vocea lui se rostogolea peste capetele plecate. O voce, e drept, cu inflexiuni metalice, dar atît de caldă în clipele povestirii întîmplărilor biblice.

Dorința se îndeplinise și sfinții părinți se puteau felicita. Își pomeneau triumful în toate conferințele de presă. Dovădiseră lumii că o mașină nu poate crede în Dumnezeu atîta vreme cît nu este lăsată să cunoască scrierile sfînte, cît nu este lăsată să creadă.

Părintele își petrecea tot timpul studiînd. Fotografii îi tulburaseră singurătatea și sute de imagini înfățișîndu-l adîncit în lectură invadaseră revistele și ziarele.

Biserica marcă în acea perioadă o creștere numerică atît de accentuată a membrilor ei, încît trebuia să aloce fonduri necesare ridicării unor noi lăcașe de cult, capabile să ofere adăpost mulțimii celor ce-si căutau refugiul în dreapta lume a credinței.

fînță prin anticipare, condiționarea prin trecerea sub tăcere a cauzelor!

Seara tîrziu, asaltat de un grup furios de studenți m-am refugiat pe terasa casei noastre. Să le explic, să-i conving, un profesor de nouăzeci de ani se poate îmbolnăvi ușor de gripă.

Punct. Coccojat pe acoperiș, verde la față, tatăl meu încerca pentru a o mia oară să câștige un pariu împotriva propriei sale fînțe.

Ea însă, fînța, datorită unor cauze obscure refuza să se lase învinsă.

I-am făcut tatei o cafea tare și l-am rugat să coboare. Nu ne-am spus mare lucru dar mi-a trecut prin cap că, dacă m-aș fi găsit în plin deșert aș fi încercat cu orice chip să-mi iau zborul prin văzduh.

În asta consta probabil esența propeneuticii.

PUNCT.

— Dar nu te pierzi, pentru că urmez eu. Mă recomand. Speranța. Zile întregi ești năpădită de amărăciune, însă sperii mereu la revenirea fericirii pînă cînd...

— Pînă sosesc eu. Sînt Ura. Nu mă cunoști prea bine. Noi sîntem cele patru verigi din lanțul care te leagă de oameni, care uneori te sugrumă.

Strîng puternic sfeșnicul în mîini. Pajii au început să se scâlțîmbăie. Îi privesc cu uimire și, într-un tîrziu, îmi dau seama că-mi indică o direcție: dreapta mea. Îmi întorc capul, ca să zăresc ceva ce nu cred că-mă să mai văd vreodată: o mulțime de oameni necunoscuți, bărbați și femei, fantasmă nude care rid strident, cîntă, fumează, golesc pahare sau bat cărțile. Ochiul le ard în orbite, iar mîinile lor se întind spre mine.

Tremur. Trebuie să se termine odată, trebuie să plec, nu-i decît închipuire.

Mă trezesc înconjurată de imenși copaci răsturnați, stîlpi prăbușiți unii peste alții, mormane de cărămizi, nisip, praf și o liniște lugubră. Casa Coraliei dispăruse împreună cu tot ce-o înconjură. Refac traseul obișnuit pînă acasă. După vreun sfert de oră bănuiesc că sînt în locul unde ar trebui să fie locuința mea. Și aici, peste tot, ziduri sfărîmate de pietre masive se contopesc cu cioburi de țigle și praf. Îmi cuprind capul în mîini. Printre lacrimi mi se pare că zăresc o bucată de hîrtie îngălbenită de vreme:

„Un sincer și călduros «La mulți ani!» de pe litoral.

Te sărută cu mult dor, Coralia”.

Din nou, rîsete! Unde le-am auzit? Acum, însă, nu mai am nevoie de nici o explicație: în fața mea apare o ușă. Apuc clanța ca pe o salvare, am ieșit și mă proptesc cu spatele de ea. Ochiul mi se agață de tăblița de lemn pe care stă scris: „Poiana sufletelor”. Îmi dau seama că soarele tocmai răsărea, că e un cer senin și că mă află în curtea prietenei mele. Sar poarta. Tiptil, fără să mă uit în urmă, mă îndrept spre casă cu pași uriași.

E dimineață de-a binelea cînd ajung în fața ei. În cutia poștală mă așteaptă un plic. E o felicitare:

„Un sincer și călduros «La mulți ani!» de pe litoral.

Te sărută cu mult dor, Coralia”.

Într-o zi, părintele nu apărui la ceasul obișnuitei predici. Oamenii îl așteptară cîteva ore, dar el nu veni. Se împrăștiară apoi căutîndu-l și, în afara orașului, în mijlocul unei cete de copii, îl găsiră povestind, culegînd flori și prînzînd fluturi.

Convocat de către consiliul ecumenic să dea seamă de comportarea sa, Părintele recunoscu, în fața gazetarilor uluiți și a mulțimii, că Dumnezeu nu există și că viața omului e frumoasă și și-o rînduiește singur.

Atunci l-au încuriat într-o încăpere și au cerut mulțimii să hotărască ce pedeapsă i se cuvine.

În ziua aceea, pe care mai apoi o proclamară sărbătoarea sfîntă închinată victoriei Bisericii împotriva ereziei, oamenii se adunară. Imbrăcați în veșminte din pînză de sac, își aprinseră torțele, alcătuiind o impresionantă procesiune. Către prînz îl scoaseră în piața publică, întonînd pioase rugăcîmii pentru salvarea sufletului. Și-l arseră pe rug.

Totul a început în ziua în care m-am angajat ca psiholog la Spitalul de boli nervoase. Acceptasem postul la insistențele directorului, un savant de renume internațional.

Poate nu aș fi avut curajul să istorisesc cele ce urmează niciodată dacă nu aș fi fost susținut moral tot timpul de soția mea, cunoscută și îndrăgita scriitoare de literatură pentru copii, Tatiana Spiridonovna.

ncă de a doua zi am trecut la teste de rutină. Mi-a atras atenția, în mod deosebit, un individ bărbos și cordial, care, născut în spital, în urmă cu mulți ani, din doi părinți bolnavi, se dovedise atins congenital și nu mai părăsise niciodată așezământul.

Subiectul era dotat cu o inteligență ieșită din comun (de altfel doborise toate recordurile în topul personal pe care îl făcuse la zi), cu o sensibilitate la fel de mare și așa zice chiar — dacă

Alexandru Pecican Spitalul

termenul în acest context nu ar părea forțat — cu o înțelepciune magistrală.

L-am privit cu mirare și l-am întrebat cum se face că un om atât de dotat e ținut într-un ospiciu. Mi-a răspuns că totul se trage de la încăpăținarea lui de a susține adevărul. L-am întrebat despre ce adevăr este vorba. „Acela că sînt Leonardo Da Vinci“. Am înțeles totul, dar, conform unui bun

sfat, l-am întrebat în continuare, prefăcându-mă că nu înțeleg, ce îi deranjează pe doctori. „Ei susțin că cel care mă cred eu a murit de foarte mult timp“.

Nu avea rost să-l contrazic, l-am îndemnat să-și vadă în liniște de treburi și să nu pună la suflet nimic. M-a invitat la el, ca un fel de recompensă pentru încrederea și înțelegerea de

care am dat dovadă. Mi-a spus că, fiind cel mai vechi în stabiliment, are o cameră separată pe care a transformat-o în atelier și că nu primește pe nimeni să-i calce pragul.

În încăperea destul de mare și bine luminată erau îngrămădite tot felul de instalații și mașini din lemn, care mai de care mai complicate. Lingă fereastră, pe un trepied, aproape gata — MONA LISA. Am zîmbit. Trebuie să recunosc însă că părea o copie fidelă. Am început să mă minunez și să o laud. Bolnavul a luat o pensulă și, cu o mîndrie sigură, a început să finiseze câteva detalii. Abia atunci am remarcat amănuntul și, mirat, l-am întrebat cum poate picta cu ochelari fumurii. Mi-a răspuns că-i poartă fiindcă i-au fost impuși de direcția spitalului, dar că, atât cu ei, cât și fără ei, îi este tot una, el fiind din naștere ORB.

Era o ploaie lentă, lipsită de agresivitatea ploilor de vară, dar care știa să macine. Simțeau uneori focul din barăcile lor încălzite prin suflul unor imagini răzlete care apăreau și se dizolvau în apa și spaimele din jur. Locotenentul se oprise să-și lege un șiret de la bocancii de zbor. Adjutantul vru să treacă pe lângă el, derapă în noroi și căzu cu un plescăit cleios și neplăcut. În alte împrejurări, imaginea unui adjutant aviator din Corpul I Aerian zăcînd în fund prin mocirlă, după ce aterizase acolo în circumstanțe puțin elegante, ar fi stîrnit cel puțin zîmbete și unele comentarii critice, dar acum locotenentul își permise doar o privire încărcată de o ironie voalată.

— Să știi că nu ești obligat să rămii așa, îi spuse el pe un ton neutru, de parcă i-ar fi comandat „repaus“. Urmă un al doilea plescăit, mai infundat, și automatul adjutantului dispăru în noroi ca o reptilă sătulă și leneșă.

— Eu nu mai car porcăria asta, icni adjutantul ștergîndu-se de noroi cu frunza enormă a unei buruieni îngreunate de ploaie, ca toată vegetația din jur. Într-un mediu în care oboseala și războiul făceau posibile evenimente ciudate și amenințătoare, să-ți arunci arma echivala cu o sinucidere curată sau cu o țicneală evidentă. Locotenentul califică asta drept indisciplină și-i ordonă adjutantului să-și culeagă arma și s-o ia din loc.

— Ar trebui s-o demontez și s-o curăț, făcu adjutantul, patinînd în urma lui.

— Asta ar însemna să ne și oprim, îi aruncă locotenentul peste umăr. Nu cred că ai fi capabil să demontezi totul din mers, să cureți fiecare piesă și să montezi apoi totul la loc. Sîntem la cîteva kilometri de linia frontului și e de presupus că există patrulă de control. Adjutantul lăsă ploaia să curgă în locul oricărei replici. Drumul pe care-l străbăteau părea lung și numai dorința de a evada din teama și incertitudinea ce se întindeau peste locurile acelea îi ținuse în picioare.

Teama și incertitudinea existau de cînd lumea, dar războiul le nuanța. Mărsăluiau printr-un mediu înecat de apă, iar fisitul ploii umplea tăcerea.

La un moment dat, locotenentul auzi un clinchet sec în spatele său și, întorcîndu-se avu surpriza să-l vadă pe adjutantul legat la ochi cu eșarfa de zbor sub care se contura un zîmbet triumfător și năstîr.

— Am demontat automatul cu ochii închiși, domnule locotenent, făcu adjutantul la capătul unei tăceri unde se amestecau stupefacția și oroarea celui-lalt.

— Dacă te găseau nemții așa, ai fi fost numai bun de înmușcat, observă locotenentul dincolo de zîmbetul satisfăcut al adjutantului. Și ce ai vrut să-mi demonstrezi cu asta? continuă el. De așa ceva este în stare orice infanterist, dar ăla cel puțin are destulă minte s-o facă în poligon și nu în spatele frontului inamic. Treci în fața mea, zise locotenentul după o pauză.

— Mă simțeam ca într-o pădure oarecare, rosti adjutantul. Ca atunci cînd, legat la ochi, îmi căutam colegii de joacă, adăugă el cu gîndul transpus în imagini depărtate. Și tot ca atunci, am simțit orice mișcare. Se opri doar cît să-și ștergă nasul cu eșarfa care-i atîrna acum la gît. În pădurea asta nu se mișcă nimic, locotenente, zise el. Doar noi. Și pîrîul ăla afurisit.

Locotenentul se dădu la o parte ca să-i facă loc.

— Ești iresponsabil, mormăi el ca răspuns. Asta nu mai e jocul de pe vremea cînd erai puști, înțelegi? zise sîrînd peste niște pietroaie care se înșirau ca niște lespezi dintr-un cîmîfîr uitat și acoperit doar de plinsetul tărăgănat al ploii. În lipsă de alte lacrimi,

Silviu Genescu Adio, Lizette!

— Este tot un joc, făcu adjutantul peste umăr. Și tot ca atunci mi-e teamă să nu rămîn singur. Se strecura, ușor aplecat, printre umbre și forme confuze, estompată de valul de apă care se scurgea din cerul îmbibaț cu cenușiu și tensiunea apăsătoare a unei zile de toamnă și de război. Pe fața locotenentului apa formase o peliculă care-i muiașe orice expresie. Totuși un zîmbet reuși să-și facă loc sub masca aceea de umezeală și de extenuare.

— Corect, zise el, e tot un joc. Dar riscurile sînt definitive. Și te asigur că n-ai să rămii singur. Eventual invers.

Nu-și mai vorbiră multă vreme. Asta pînă cînd apără casa. Se opriră nervoși și surprinși, revitalizați de emoție. Se adăpostiră sub crengile împreunate într-un efort neputincios de a rezista rafalelor de ploaie. Priveau casa de la distanță, încercînd să surprindă vreo mișcare dincolo de zidurile tăcute, spălate de apă. Casa avea o giruetă la capătul unei țije lungi care se împotriveau cerului mohorît și acaparator. Era coșul clasic, plantat acolo ca să se întoarcă în bătaia vîntului și să scîrțieie la un an după ce a fost instalat acolo.

— Nu pare casa pădurarului, zise locotenentul.

— Nici casa vrăjitoarei din „Hänsel și Gretel“, observă adjutantul. Un conac, o casă părăsită... murmură el. Ar trebui să vedem. Ajunseser în starea care-i anesteziază instinctele obligatorii. Care favorizează decizii nebunești, saltul peste groapa cu lei sau nimic. O anestezie senzorială.

Casa nu respira. O casă locuită de-gajă totdeauna un zgomet propriu celor din ea. În casa X ușile se frîntesc toată

ziua sau în casa Y la anumite ore se aude mașina de cusut sau cineva cîntă pe înserat la pian. Chiar dacă ai casei sînt plecați, lucrurile par să aștepte.

În casa aceea din lumină, nu părea să se fi clintit nimic de multă vreme. Ferestrele și ușa de la intrare erau ferecate cu scinduri sub formă de X, interdicție vizibilă și neliniștitoare. În casa aceea lucrurile păreau să nu aștepte pe nimeni. De foarte multă vreme nu se mai trîntise o ușă acolo, își zise locotenentul. Adjutantul era învăluit de gînduri optimiste care-l făceau să-și mențină un zîmbet voalat, în po-fida oboselii și a surprizei.

— Ne-am putea usca puțin, propuse el făcînd un semn spre casă.

— Da...

— Sînt curios cine a stat în casa asta, făcu adjutantul privind țintă ferestrele baricadate cu scinduri.

— Iar eu sînt curios de ce-i tocmai aici. Asta-i mai mult un conac decît casa pădurarului. Hai să mergem, rosti locotenentul înfolindu-se în jacheta de zbor.

Pe măsură ce se apropiau, descoperiră că ușa era marcată cu o cruce albă între brațele X-ului din scinduri. Vopsea (sau varul) cursese, iar crucea avea aspectul unui simbol păgîn încrustat în timp și în tăcerea definitivă sub care i se păstra semnificația. Probabil că cei ce făcuseră crucea aceea fuseseră extrem de grăbiți, se gîndi locotenentul. Se opriră amîndoi în același timp.

— Acum sîntem siguri că nu este nimeni acolo, rosti adjutantul fără să-și mute privirile de pe fațada casei. Și acum știm și de ce au plecat, adăugă

privindu-l pe locotenent. O luă apoi din loc. Locotenentul scoase din buzunar ultima tablă de ciocolată din rația de supraviețuire și-i rupse stapiolul cu dinții.

— Cred că am să dorm pînă la sfîrșitul războiului, rosti adjutantul în timp ce desfăcea scindurile cu pumnalul din teaca de la sold.

Locotenentul dădu din cap privind automatul sprijinit de perete. Se aplecă să-l ridice.

„Lizette! M-ai băgat în rahat și asta confirmă vorba aia de duh, care spune că n-ai nevoie decît de o femeie pentru un surprinzător de lung și de nenorociri. Probabil că n-o să ne mai vedem niciodată, iar scrisoarea asta, dacă va fi găsită, va fi în mod sigur o interesantă piesă de muzeu. Fir-ar să fie! Aveam dreptate poveștile puse în circulație pe seama casei ăsteia. E un loc rău famat, ocolit, țărani din Bergeron sur Glänne evită să intre în ea, ar dărîma-o, dar n-au curaj. Se spune că dispăre la fiecare 100 de ani, dar nimeni nu știe unde. Eu știu, Lizette. Pe pielea mea. Cred că asta s-a întîmplat imediat după ce ai plecat. În orice caz, la început n-am sesizat mare lucru. Dormisem. Se făcuse dimineață și te așteptam. Apoi dinspre nord s-a auzit o canonadă puternică, a durat peste două ore. Prin fața casei au trecut o grămadă de călăreți care strigau „Vive l'Empereur!“, maniere tipice pentru primul Imperiu. Credeam că visez.

Acum îl înțelegem pe Wellington cînd a spus: „Deie domnul să vină noaptea sau Blücher“. Cred că ajunssem lingă Austerlitz. Între timp s-au întîmplat și altele. Nu mai am curaj să cobor pe scări. Am halit toate conservele, am băut supă din termos, termin și cartușul ăla de Gitanes. Nu știu unde am să ajung sau, mai precis, CIND am să ajung. Trăiesc de trei zile într-un hamac, înconjurat de cutii goale de conserve și țin pe burtă o geantă cu 750 000 de franci noi pe care o mîngii ca pe o pisică. Pot să mă șterg undeva cu ei. Ieri seară a trecut o căruță prin fața casei, clopotele băteau, pe scurt, zgometele prezentau aspectul unei străzi desfundate și circulante. În special de convoaie mortuare. Te-ai prins, nu? S-a schimbat cadrul, timpul, scenariul... Eu... Bricheta aia nichelată primită cadou de la tine reflectă o nutră pe care bunul simț mă obligă să refuz s-o recunosc ca fiind a mea. O căruță a oprit în fața casei și cineva a întrebat din capul scării dacă este careva acasă. A pus întrebarea în engleza aia prăfuită din piesele BBC-ului. Au plecat, dar nu înainte să-mi bată ușa în cuie și să împrăstie un damf de tîmție. Bolboroseau litaniile în latină. Cred că le era frică de ceva. Lizette! Și mie mi-e frică, groaznic de frică. Dacă-i trecea vreunui prin cap să urce, îl găuream. Ai uitat automatul ăla, Lizette... Sau trebuie să cred că mi l-ai lăsat? E bine. Încă mai sper să urci tu prima. Mai bine mă predam atunci pe aeroport. Mi-ar fi dat vreo zece, cincisprezece ani și apoi... gata. Așa sînt condamnat la un periplu continuu într-o direcție necunoscută. Totul are acum doar o singură nuanță: groaza de ziua de mine. Nu știu ce mă așteaptă la ieșirea din casa asta. Nu știu unde am ajuns, în ce secol sîntem. Acum este liniște. Plouă. Încontinuu, și asta-mi toacă nervii. Îmi vine să urlu! Am auzit iar tunuri în depărtare. Astăzi am auzit și motoare de avion. Cine cu cine? Nu cred că sînt manevrele de toamnă. Tirul era prea dezlinat și vlăguit. E un front obosit, întreținut de soldați care s-au săturat și ei.

Lizette! Inchei aici. Cineva este jos la ușa. A început să desfacă zăvorea montată de ăia cu tîmția.

Adio, Lizette! Și du-te dracului!

Ovidiu Pecican Magazinul de tigri

Intrind în încăperea spațioasă inconjurată de plase și verdeață, Wong-wong se opri o clipă în ușă. Aceasta veni și se închise etanș în urma lui. Încăperea era igrasioasă. Printre crengi, aerul umed și artificial al zidurilor își făcea loc ostil.

Înaintă puțin printre mobilele ciudate, acoperite cu iarbă artificială, ce invadeau podeaua. Tot ceea ce-l inconjura îl umplea de o nemulțumire adâncă, organică. Simțea ceva pipărat și acru în același timp, plutind în aer și impregnându-i-se în piele. Spaima. Alergă încă vreo cifva metri, băindu-se cu pumnii în cap, încercând să se descătușeze de acest sentiment.

Auzi un piuit sonor care-l opri pe moment în loc. Apoi plasele se îndepărtară în câteva locuri din marginile încăperii și apărură patru oameni, răgind sinistru, cu nările fremătind și ochii miși amenințător. Pe trupurile lor goale, tatuaje imense, tăcate, țineau loc într-un fel grotesc straielor. Claia de păr încilcit îi făcea și mai înspăimântători.

De cum îl zăriră pe Wong-wong, răgetele lor deveni mai înverșunat. Apoi porniră în goană, în patru labe, spre el.

Tipind ascuțit de groază, Wong-wong lădă să alerge spre celălalt capăt al încăperii, dar și dintr-acolo venea în salturi furibunde un om din același ciudat. Privi repede în jur, sărind de câteva ori pe loc. Se afla pe o colină. Ceva mai încolo se ridica o stincă special amenajată. Wong-wong n-avea de unde să știe asta. Incon-

dindu-și toți mușchii, Wong-wong făcu prin aer un salt temerar. Mîinile sale păroase se agătară cu un efort imens de una din marginile stincii. Rămase balansînd deasupra unei trape deschise, către un subsol din care zeci de oameni țărcați, cu ochii miși, răgeau nerăbdători. Între timp, doi dintre urmăritorii săi urcaseră pe colina pe care el tocmai o părăsise, iar alți doi încercau în zadar să-și facă loc printre pietrele de la poalele stincii.

Picioarele lui Wong-wong dădură în sfîrșit de o suprafață de sprijin. Proptindu-se cu amîndouă, trîgîndu-se cu brațele în sus, Wong-wong reuși să se cațere pe culmea stincii.

Scoase un țipăt scrisnit de victorie. Chiar atunci însă, unul din oamenii țărcați de la poale reuși să-și salte trupul deasupra peretelui abrupt, la numai cîțiva pași de el.

Wong-wong zări o plasă care coboră din tavan mai aproape de sine. Sări, încercînd s-o apuce. Ochiurile ei, atît de ușor de escaladat, ar fi însemnat salvarea. Prea tîrziu însă. Mîna cu gheare a omului țărcaț ce venea din urmă îl ajunse, smulgîndu-i carnea de pe umeri și mutîndu-i clavicula din loc. Saltul lui frînt îl duse pe Wong-wong la piciorul stincii. Oamenii țărcați îl așteptau acolo. Inșfîgîndu-și colții în trupul zdrobit, săvîrșiră ce mai era de săvîrșit.

— Ei, ce zici, îți mai menții contractul de cumpărare cu Burnett? Oamenii lui gorilă nu fac doi bani... — rise gras J. J. Kowalsky, bătîndu-l pe umăr pe bătrînul ciolanos care privea încremenit, prin intermediul camerei de luat vederi cu circuit închis, cum cei patru „tigri” îl sfîșie pe omul-gorilă.

Bătrînul vru să spună ceva, dar tîndrul binevoitor și vesel care-i adresase întrebarea se îndepărtă în timp ce zicea:

S-a așezat punînd mîna pe primul pahar pe care l-a găsit plin. Toți am rămas încremenți. Din mulțime se auzi o voce tărăgînată:

— Ce z'să mă, ăsta?

— Zice că-l cheamă Fred Boyle, nu Fred Astaire, că-i foarte obosit, că vrea să stea jos și să bea ceva cu noi, că ne salută pe toți. Le-am tradus aproape fără să-mi dau seama. Eram uluit, în aviație nu ieși prizonieri, nu-ți vezi inamicul la față, așa că nu știam cum să mă comport. Partea respectivă din regulament am sărit-o, așa că...

— Ignoratio legis non excusat, i-am spus încercînd încă o dată să deturnez discuția pe altă pistă.

— Lasă, țîncule, limbile moarte, crezi că nu știu că Opris, cu care făceați latina, cum te vedea, cum evoca imaginea unui măgar înaripat? Nu te găseam în fiecare săptămînă cu coada între picioare la meditații? Uităi că-s vecin cu ea?

I-am zîmbit și am tăcut. O asemenea evocare la Alec însemna că ține să arate tuturor că mă știe de copil. Mi-a zîmbit și el, și-a aprins o țigară și a continuat:

— După câteva momente de liniște zarva a izbucnit din nou. Toți s-au strîns în jurul lui Fred, a trebuit să traduc cele mai țîncite întrebări. Unul voia să știe data exactă la care se predau americanii, altul dacă are copii, dacă s-a copt grîul în Texas, ce mai face Billy the Kid (tot mort?), care mai e cursul dolarului, dacă tot Lincoln e președinte, ce mai, un talmeș-balmeș pe care-l traduceam în cadenta unei mitraliere. Mă descurcam, eram la fața în care vorbeam bine orice limbă... Rîse și continuă după o scurtă pauză:

— Nicu, îl știți, a murit anul trecut de inimă, și-a amintit și el ceva engleză, s-a apropiat de Fred în viraje largi, l-a bătut pe umăr și i-a spus arătîndu-mă cu degetul:

— He bum-bum on you! Good boy!

Fred a înțeles de aici că eu l-am bubuit și că, paradoxal, sint bătut bun. A priceput, probabil, că în mîntea lui Nicu nu exista nici o conexiune logică între cele două propoziții, căci mi-a întins mîna zîmbind:

— Good shot! You put me out of the war! (Bună lovitură, m-ai scos din război.)

— I'm sorry, i-am spus, deși nu-mi părea de loc. Din contră eram mulțumit că l-am lăsat în viață. Nothing personal War is war. Adică n-am nimic personal cu el, războiul e război.

— Oh, I know, machines destroy machines! A ris și ne-am dat mîna. Am avut impresia că mi-o strînge la ușă. Apoi hăr-mălaia a continuat pînă către dimineață.

Într-un moment de acalmie, lumea se căra sau adormea la fața locului, Fred s-a apropiat de mine și m-a întrebat cu un aer îngrijorat:

— Where am I? (Unde sint?)

L-am privit surprins. Întrebarea era cel

— Lasă, nu spune nimic. Nu vreau să te influențez.

Drumul lui ducea afară, de-a lungul coridorului, apoi pe niște scări, spre etajul superior.

— Vă salut, domnule director! — i se adresă un omuleț spîlcuit, cu caschetă pe cap, în care-l recunoscu pe avocatul militar Spurney. — La plimbare, la plimbare?

— Ei așa! Control de rutină prin secții.

— E bine, e bine! Magazinul prosperă cu un director conștiincios.

Nu-l mai băgă în seamă.

Intră în sala tatuajelor, unde „tigrii” săi anesteziști erau supuși operațiilor de specialitate în urma cărora pielea lor căpăta aspectul acela țărcaț, precum și rezistența suficientă. Deasupra benzilor rulante stăteau aplecați maseuri spătoși, precum și fete zvelte cu ace subțiri și călmări cu tuș în mînă. Pregătiți pentru orice eventualitate, așteptau „imblînzitorii” — cu carbinele rezemate de picior. Uneori „tigrii” se trezeau în timpul operațiilor și atunci era prăpăd. Cel mai sigur era ca la trezire să se afle deja în cuștile lor. Chiar și așa, unii turbau la vederea transformării de colorit și aspect general pe care o suferise pielea lor. Dar asta dura pînă se desăvîrșea procesul de bestializare.

— Asta e! — îi zise directorul secretarului transpirat care-l însoțise peste tot, cînd ieșiră din sală. Dacă lucrurile merg tot așa, la anul vom avea o comandă impresionantă gata de pus la dispoziția armatei.

Îndreptîndu-se înspre biroul său de la parter, trecură pe lângă ghișeu de primire, unde o mamă explica funcționarei de serviciu motivele pentru care-și adusese fiul.

— Noi avem șapte copii și trăim dintr-o nimică toată. Vreau să zic eu și bărbatul meu. Pe Fredy l-am dat la „Magazinul de cîini”, acela era atunci la modă. Da' nu ne-au dat decît 25 000. Într-un an au tre-

puțin idioată pentru un pilot militar în misiune de luptă. I-am spus, uitîndu-mă la el ca la un copil cretin:

— East Europe. Roumanie. Earth!

— Oh! a făcut surprins, interesting!

Crede că e cazul să nu vă mai reproduc discuția în original, nota specifică e suficientă, mai ales că țîncul ăsta se încoarcă de mi-e frică să nu facă un infarct cerebral la fiecare cuvînt.

— Ce să fac dacă am crescut cu bonă franțuzoică, i-am răspuns ironic.

— În fine, lumea era cam pe ducă, singurul complet treaz era sergentul, copleșit de sarcina de a transporta un prizonier de două ori cît el de înalt. Oricum, s-a dovedit zdravăn, căci l-a cărat în spate pînă la comanduire. Cum vă spuneam, cel mai bun inamic al meu, dacă-mi este permis să-l parafrazez pe Leonida Neamțu, habar n-avea unde se află. Am început să discutăm, eu fiind atent în jur la eventualii turnători ai Geheimstaatspolizei-ului, el la sticla de pîlîncă de pe masă, care, fie vorba între noi, era în scădere ca și apele Dunării într-o vară secetoasă.

— De unde ai decolat? Mi-a răspuns încurcat:

— Știu că nu mă crezi, dar... West Point, Florida!

Am căscat gura. Era practic imposibil.

— Te-a trombonit, interveni cineva de la masă.

— Ce te bagi? Crezi că Alec nu știe? am intervenit și eu, prins de povestea lui Alec. Am dat și cu palma în masă. Unii s-au uitat cam chiorși la mine, dar cel puțin s-a făcut liniște, ca atunci cînd chelnerul face plata și întrebă: „plățiți împreună?” Alec îmi făcu un semn cu ochiul. „Te-a prins povestea, puștiule, nu mergi după țigări?” Am dat din cap și a continuat:

— Mi-a arătat hărțile, le avea la el. Nimic din zona noastră, doar coasta Floridei. Mă gîndeam la cine știe ce plan diabolic, auzisem de tot felul de chestii la Fu Manchu, dar n-am insistat prea mult pe linia asta. Știți cum e, nu spionita e trăsătura noastră caracteristică. L-am lăsat să povestească, iar cînd a terminat nu mai puteam închide gura. Poate și oboseala.

— Am plecat din West Point la 9 a.m., începu americanul, într-o misiune banală de recunoaștere deasupra oceanului, spre Haiti. Amănunte nu-ți dau, traseul este înscris pe hartă. Eram cinci, pe cinci aparate de vinătoare cu care voi românii aveți ceva de împărțit, fără să vă gîndiți cu cîtă trudă le trecem oceanul...

— Dacă nu le găuriți la fața locului, i-am sugerat candid. Nu s-a supărat, a ris sănătos și a continuat: „lasă, oă și noi ne dăm silința”, mă rog, ceva în genul ăsta, apoi mă zicea că i-a plăcut IAR-ul. „Zburam de cîteva ore, cînd am pătruns într-o ceață deasă — continuă americanul — a-părută de neașteptate. Am ieșit din ea, ridicîndu-mă cu o mie de metri. Ceilalți dispărușeră, nu răspundeau la apelurile

cut. Avam vi l-am adus dumneavoașă Silveșter, am văzut reclama pe o publicat-o în revista „Tin-teen” ro-ne-am gîndit că n-ar strica să ajun-ternic ca un tigru.

— Nu ca un tigru; doamnă, ci a vîrat tigru — o corectă funcționare datoritoare.

— Iar cincizeci de mii nu-i o sumă lepădat, nu-i așa? — atrase direc-tenția, rîzînd ca mai înainte.

Secretarul își ocupă locul la masă era destinată în anticamera birou rectorial.

Tîndrul director intră la el. În fotoliului său trona portretul tatăl cel care urnise afacerea.

— Al naibii bătrîn! — se adresă portretului. — Ai știut specula genio chestia asta cu dispariția animalelor pămînt. Las' că-i bine! Oamenii a animale, să-i ajutăm să le obțînim.

Apoi sună interfonul și secretara „tigrul” comandat. Se ridică să-i relațiile cu publicul îl anunță că fi vernatorului a sosit la magazin să întâmpinare.

Dorin Davideanu Privirea stelelor,

Privesc unul din prospectele editate de Societatea Intergalactică pentru Coloniile Planetelor Exterioare.

radio. Am crezut că s-au pierdut, dar perturbății radio, mai știu eu ce. însă avea ceva neobișnuit, o strălucire o claritate uluitoare. Aveam impresia pot vedea coastele Europei și poate le vedeam. Mi-e greu să-ți spun ce am văzut, n-o să mă crezi și de altfel trile mele sint destul de confuze. Într-o zi s-au oprit în aer! N-aveam chef de baie, mai ales că zona este și de rechini.

Constanța Acasă

FANUL ZILEI

Constantin Cozmiuc — n. 1952, soara. Inginer, cercetător științific la Centrul de Chimie, inventator. De la „Paradox '83”. Colaborări la: „Dox”, „Orizont Magazin”, „Alma”, „Anticipația”, „Almanahul B.T.T.”, „Ploierii zilei de miine” (radio), vestiri, nuvele, eseuri, scenarii, traduceri. Premii: pr. revistei „Ateneu” la „veniana”, Piatra-Neamț, ed. a pentru eseu s.f. (șeful secțiunii — rențiu Ulici) — 1984; pr. Uniunii torilor pentru eseu „Folclor atom pr. II pentru proza „Colții tăioși a ranței” (președintele juriului — Constantin Căbeșan) la concursul anual anticipație — Cluj-Napoca, 1984; special al juriului pentru povestire „Așteaptă-mă în visul de miine” la cursul revistei „Știință și tehnică” — șeful secțiunii — Ion Hoban, București, 1985.

Constantin Cozmiuc a venit destul de tîrziu în s.f., dereglînd ierarhiile osid din mica lume a fandomului nostru. Amestec de buldozer și de felin microprocesor și de elefant, el a dat toate speciile și subspeciile genului și numeroase domenii conexe: o dezinvoltură de-a dreptul nervoasă. Liderii cam sterili ai momentului cooperarea la cite o poveste de o pînă la oameni „fără nume”, dar cu idei reluate la nesfîrșit, cu variațiuni nitezimale, a aceluși text; vezi lanțurile narativ-logoreice cu li-

Nu cred că există bărbat care să fi făcut războiul și să nu fi fost fericit că a scăpat cu viață, măcar de-am socoti numai importanța pe care și-o poate da într-o discuție cu cei mai tineri, care nu se pot lăuda decît cu faptul că au făcut și ei armata. La un pahar, mai ales în prezența femeilor, subiectul aluneacă inevitabil spre fapte de arme, multe din ele limitate la celebrul „i-am arătat eu sergentului”. Știam asta, cine nu o știe, dar nu i-am putut împiedica să discute nici despre fotbal (un subiect îngrozitor de plicticos), nici despre cum au făcut armata, ce i-au spus sergentului și, evident, despre război (subiect enervant cînd nu poți participa decît ca spectator mut de admirație). Am încercat o alternativă devînd discuția spre doctori, dar pe mutrele lor am citit că e mai bine să-l las în pace. Așa mă enervam numai eu. Deh, spirit de sacrificiu, sint mai tînr. Ca să evit măcar preambulul, am pretextat că mă duc să mă las de țigari. N-au ris, știau că asta înseamnă că voi căuta niște „lungi și bune” și asta-i interesea și pe ei.

M-am întors cît mai tîrziu, tocmai povestea Alec. De fapt, era ziua lui, teșea la pensie, lăsînd în spate ani grei în serviciul aviației civile. Se ține bine, e și normal cu viața ordonată pe care o duce.

... am avut multe întîmplări în război, ca pilot de vînătoare, accidente la sol, depluș aeriene, aterizări forțate — am fost doborît de două ori — însă cea mai stranie întîmplare am trăit-o în timp de pace, într-un zbor banal deasupra Caransebeșului.

Pe Fred, cu care am zburat atunci, l-am cunoscut puțin timp înainte de 23 August, pe un aeroport de lângă Ploiești, la popota ofițerilor. Eram cu niște amici, piloți și ei, în culmea veseliei; venind dintr-o patrulare, am doborît un vînător american care nu știu ce căuta singurel prin partea locului. Mă rog, aveam ei ce aveam cu rafi-năria noastră de acolo, dar asta știe toată lumea. Cum eu i-am făcut felul, vă dați seama că eram cel mai în „formă” dintre ei. Știți cum e — și toți îl privesc cu o complicitate nostalgică — toată lumea vine cu paharul în mînă: „Bravo, mă! L-ai făcut arșice”. Unul singur m-a tras într-o parte și m-a întrebat șoptit: „Pilotul a scăpat?”. „Cred că da — i-am răspuns — am văzut parasutindu-se”. „Sper să nu-l găsească aia din Gestapo”, mi-a șoptit. Nu am răspuns, nu-l cunosteam, putea fi un provocator, pe vremea aia era plin de ei.

Scandalul era în toi, lumea ajunsese la culmea veseliei în care toți vorbeau și nișii nu ascultă, cînd ușa s-a dat în lături și a apărut americanul, încadrat de un loțenent de la noi și de un sergent de la țigari, din paza aeroportului. Toți au auzit. Era un tip înalt, bine făcut, genul băiat-bun-care-trage-lute de prin filme.

Hello everybody! my name is Fred. I'm Astaire, but Boyle. May I sit down? I'm very tired! Could I drink too?

VI-forum studentesc

Veniți pe Edina!

Doritorii vor călători numai cu nave de clasă I, li se va asigura tot confortul, le vor fi satisfăcute toate dorințele. Ba mai mult (anunț discret, cu litere mici, în joul paginii), li se vor achita toate eventualele datorii acumulate pe Terra. Cât despre planetele de destinație... adevărate paradisuri. Vegetație exuberantă, aer înmiresmat, grădini nesfârșite aflate într-o blîndă și continuă primăvară. Apartamente de vis în orașe mari și curate, avînd toate dotările imaginabile, ba chiar și câteva inimaginabile. Sau, la alegere, o căsuță ascunsă între dealurile domoale.

Adesea m-am întrebat cine pleacă în capătul celălalt al galaxiei, cine lasă baltă prietenii, rude, colegi, casă, mă rog, totul, ca să pornească „spre stele”, ca spre o țară a fîgăduinței. Acum, cînd mă număr și eu printre cei care vor pleca, am găsit un posibil răspuns.

Veniți pe Edina! Pe prima pagină e fotografia unui parc uriaș, ai cărui proiectanți trebuie să încerce să materializeze viziunea lor asupra raiului. În prim plan, o fată nălătușă și zveltă, cam ca fosta mea iubită, ținută de umeri, tandru și protector, de un tînăr cu alură sportivă, semănînd cu tipul în favoarea căruia ea m-a dat uitării. M-a dat uitării.

Peste două săptămîni sînt prezent pe eozmoport. Am sosit cu cîteva ore mai devreme și acum sînt la a șasea cafea. Astronava se numește chiar „El Dorado” și are exact numărul de cinematografe, cluburi și restaurante prevăzute în prospect.

Au trecut alte două săptămîni și călătoria decurge fără probleme. N-aș zice că e monoton. În hublourile ovale, aștrii se rearanjează în mereu alte constelații.

— Cel mai straniu lucru, continuă Fred, era faptul că stăteam suspendat în aer, cu motorul oprit, pironit ca un fluture în insectar, la cinci mii de metri înălțime. Apoi am auzit un sunet, o notă gravă aproape de limita audibilă și afară a început să se întunece. Dar Soarele era la locul lui, doar lumina dispărea treptat, ca la unele teatre înainte de uvertură. M-am pomenit într-un întuneric total, ca în fundul gheenei... Trebuie să precizez — se

După-amiezile le petrec de obicei în sala de lectură, singur. Dar ieri, numai ce văd că se așează lângă mine o brunetă cu ochi albaștri ca oțelul, neprevăzută în prospect. Mă întreabă pentru început dacă nu-i așa că aici, departe de Terra, între stelele înghețate, oamenii sînt mult mai apropiați unul de altul, mai prietenoși, deschiși și solidari, mai calzi. Nu-i așa?

Căldura oamenilor e mai mult decît in-doielnică, îi răspund. Cu totul altfel stau lucrurile în privința stelelor. Nu pot să-nțeleg, mereu aud; stelele reci, stelele înghețate, scîlpirea de gheață a stelelor. În tot universul, stelele sînt singurele corpuri cu adevărat fierbinți.

Peste cîteva zile ne reîntîlnim. Tot în sala de lectură.

— Nici nu m-am prezentat. Mă cheamă Cora.

(Cora, un nume de stea.)

- Eu sînt Daniel.
- Imi pare bine.
- Nu mai pușin.
- Numai pușin?...

Am reluat discuția, eu susținînd că „în căptorul stelelor s-au copt semințele vieții”, iar acum tot stelele sînt cele care ne cheamă să răspîndim viața în univers.

Adepta căldurii omenestii îmi spune că nu există pămîntean care să nu se bucure de bucuria celui apropiat, să nu sufere la suferința unui prieten.

— Da, zic eu, fiecare se bucură la un succes al meu, îndeosebi dacă poate să tragă un folos din asta și e de-a dreptul nenorocit cînd mi se întîmplă un necaz, mai ales dacă are și el de suferit în urma acestui fapt.

La care Cora îmi răspunde că nu gustă umorul meu, fiindcă e nesărat și precis îi cade greu la stomac.

Aveam timp destul, așa că discuțiile au continuat aproape zi de zi, pînă cînd am ajuns la ținta călătoriei noastre.

De două zile, „El Dorado” înconjoară Edina în inele tot mai strînse. Sîntem nerăbdători. În cele din urmă, urcăm în naveta ce urmează să coboare pe planetă.

Ne apropiem, coborîm printre nori răzleși. Stăm toți cu nasul lipit de hublouri, încercînd să zărim cu o clipă mai devreme munții, cîmpurile și orașele care ne așteaptă. Conform prospectului.

Deodată, o lumină singerie inundă naveta. Alarmă!

În clipa următoare sînt catapultat și încep să cad spre Edina.

Acum, să vă explic cum funcționează sistemul de alarmă. La cea mai mică avarie survenită în cursul coborîrii, computerul preia controlul asupra navei, analizează situația și încearcă să remedieze defecțiunea sau, dacă e cazul, ejectează pasagerii. Aceștia sînt dotați cu aparate individuale de zbor, pe care le poartă în spinare și din cauza cărora nici nu pot sta ca lumea în fotolii. Aceste măsuri de prevedere au fost adesea criticate și luate în rîs ca fiind exagerate, deoarece de cînd a început colonizarea planetelor exterioare nu s-a întîmplat nici un accident de acest fel, niciodată. Pînă acum.

Acționez jeturile de plasmă, căderea devine tot mai înceată, privesc în jur. Sînt singur.

Aud în căști vocile celor de pe navă, mă întrebă dacă sînt bine, sănătos, întreb și eu ce s-a întîmplat. Imi răspund că a fost o defecțiune cu totul neînsemnată, compu-

s-a acomodat și a decolat ca un as în fața mea. Am decolat și eu, într-o stare asemănătoare cu o ciorbă sentimentală.

Am zburat spre munți, peste lumea paralelă a norilor. Vorbeam prin radio, de fapt mai mult glumeam. Timpul a trecut repede, i-am spus că e momentul să ne întorcem, consumasem deja jumătate din rezervorul de benzină și riscam o aterizare forțată.

Fred era cam la un kilometru în fața mea. Intrase în cușma unui nor, l-am urmat în tăcere. A început cu un țuit în ureche, continuu, ascuțit. Nu l-am dat atenție. Apoi Fred a început să strige în căști!

— Wow! This is my city! my home in the clouds!

Parcă-l aud încă vocea în urechi, strigîndu-mi că-și vede casa în nori. E absurd, recunosc, cei din turnul de control l-au auzit însă și el.

Cîteva secunde mai tîrziu am ieșit și eu din nori. În prima clipă nu m-am mirat de ceea ce am văzut. Eram deasupra unui oraș necunoscut, un oraș înconjurat de munți cu crestele învăluite în nori. La margine era un lac cu ape limpezi. Ei bine, lăsați paharele jos și țineți-vă de scaune... în fundul lacului se putea zări aeroportul din Caransebeș!

— Nea Alecule, asta e prea de tot! Am exclamat înecîndu-mă cu paharul de apă minerală, singura băutură acceptabilă la ora asta.

Victor m-a săgetat cu privirea. Am tăcut. Mai tîrziu mi-a spus că venea dinspre Timișoara și a văzut și el orașul. De fapt asta l-a salvat pe Alec la ancheta ce a urmat.

— Americanul a devenit surescitat — își continuă Alec povestirea — striga în căști „home sweet home” și „yuhuuu” de parcă era pe cal la un rodeo. I-am strigat să se îndepărteze și mi-a spus că aterizează. I-am spus că nu-l decît o iluzie, un nor, dar nu-i păsa. Îl înțeleg, voia acasă.

Vă dați seama ce înseamnă se reduci turația la două mii de metri înălțime și să te faci că aterizezi pe un nor... Nu mă băga de loc în seamă, iluzia era perfectă, cred că și uitase de mine. Se îndrepta către o vilcea de la marginea orașului. M-am repezit după el în picaj. Am traversat o „casă” și o fracțiune de secundă am avut impresia că văd într-adevăr o cameră, o pivniță și apoi senzația că intru în pămînt. A fost o clipă sinistă, dilatată enorm și plină de spaimă că Fred are dreptate, că mirajul este în lac, nu lacul însuși. Din fericire am ieșit imediat sub nor și am redresat avionul, căutîndu-l pe Fred. Nu era nicăieri, n-avea unde dispăre, jos era aeroportul, nu avea benzină decît pentru încă maximum cîteva minute, ce mai... asta este!

terul însă a declanșat evacuarea navei; imediat și-a dat seama de mica eroare și a anulat comanda. Nu apucase să „evacueze” decît un singur călător. Pe mine.

Oftez în sine mea și mă consolez cu gîndul că voi fi primul sosit pe Edina. Privesc îndelung peisajul ce alunecă sub mine, ca pe un imens ecran orizontal.

Fraților, să știți că de data aceasta prospectul nu a exagerat cîtusi de puțin. Planeta asta e raiul pe Pămînt... în fine, pe Edina... Cum coborîm încet-încet cu rucsacul meu zburător, mai apuc să zăresc în lumina inserării dealurile domoale acoperite de păduri și văle prin care se strecoară piraie argintii.

Dar de unde a apărut copacul ăsta?! Incerc să-l evit în ultima clipă, însă o creangă mă agasă. Mă dezechilibrez, mă dau de vreo două ori peste cap, reușesc să-mi revin la cîteva metri de sol, dar poziția corpului nu e cea ideală și viteza e un pic cam mare. Cad grămadă și imediat simt o durere îngrozitoare la piciorul drept. Asta-mi lipsea. Incerc să mă ridic și durerea crește, cred că leșin...

S-a înnoptat de-a binelea. Stau culcat pe spate și privesc cerul. Nu mă pot mișca. Incerc să recunosc cîteva constelații. Stelele... În căști îmi vorbesc cei rămași pe navă. S-au interesat ce-am pășit, m-au asigurat că peste cîteva ore vor sosi și totul va fi în ordine. Iar Cora m-a informat că în urmă cu vreo cinci ani a absolvit un curs de infirmiere și o să mă îngrijească în așa fel încît nici n-o să mă vreau să-mi scoată ghipsul. În fine.

Imi potrivește rucsacul sub cap și încerc să așez pușin, dar piciorul mă doare al naibii. Renunț. Oricum, aici nopțile sînt scurte. Pînă în zori, îmi vor fi tovarășie vocile prietenilor de pe „El Dorado”. Iar de pe bolta întunecată, privirea stelelor. Rece.

Aici Alec se opri, își șterse fruntea cu batista apoi spuse cu o voce înecată:

— Două zile mai tîrziu comandantul a primit o radiogramă prin care americanii întrebau dacă știm ceva despre un oarecare Fred Boyle și de un IAR. Știam ceva, dar nu ceea ce trebuia.

O lună mai tîrziu am primit o vedere de la el, orașul său văzut din avion. În apele lacului nu se reflecta Caransebeșul, ci cerul, dar să mă ia dracu — vorba ateului — dacă nu era identic cu cel din nori. Am recunoscut pînă și locul în care a aterizat, lîngă o casă însemnată cu o cruce. Imi scria că acolo locuiește, că altădată să aterizez în curte, nu să-i sperii familia și pisica intrînd cu IAR-ul în sufragerie, că-l un aparat bun, că are recordul mondial la viteză, dar nu se asortează cu mobila... Încheia însă serios: „... prietene, crede-mă, habar n-am ce se întîmplă cu lumea asta, cum o fi făcută, dar am găsit cea mai formidabilă scurtătură”.

— Unde-l vederea, l-am întrebat poate prea bruta.

Alec dădu din umeri. Apoi continuă trist:

— Erau vremuri tulburi, puiule. Am avut multe necazuri pe chestia asta, te rog să mă crezi. Dar aviația utilitară e și ea o meserie...

L-am înțeles. Petrecerea s-a încheiat curînd, era tîrziu, în jurul nostru chelnerii roiau fredonînd-o pe aia cu „ora închiderii”. Am plecat cu toții, despărțindu-ne în ușa restaurantului ca după un parastas, cu sentimentul nelămurit că am pierdut ceva. Povestirea lui Alec înlocuise gustul fripturii cu aroma crudă a necunoscutului.

— Ce mai știl de el, nea Alecule?

— A murit anul trecut. Cancer, ca toată lumea. Acum cinci ani m-a vizitat cu familia; avea trei nepoți, drăguți și obraznici ca toți copiii din lume. Nu mi-a spus nimic în plus, nu știa și n-avea de unde să știe altceva decît mine. Am trăit același lucru, el în interior, eu în afară. Doar nevastă-sa s-a uitat ciudat la mine cînd Fred m-a prezentat, spunîndu-mi:

— Vezi, asta-i băiatul care ți-a traversat sufrageria în avion!

Ea a rîs și mi-a spus că soțul ei este un glumeț irezistibil. I se păruse, într-adevăr, că vede un avion trecîndu-i prin sufragerie, l-a înțeles pe Fred că s-a inspirat din ea în povestea turnată F.B.I.-ului, dar, totuși, sînt atîția ani la mijloc, oricum ar fi ajuns acasă, delictul s-a prescris.

Orice părere ai avea, asta e adevărul; a aterizat pe un nor și s-a dus acasă ca și cum așa ar fi normal. Dă-mi voie să-ți spun că dacă aș fi auzit povestea de la altul, n-aș fi crezut-o. Prea trîznită...

Am tăcut amîndoi. Deasupra noastră, prin spîrturile norilor, scîlpeau cîteva stele. Păreau luminile unui oraș răsturnat, proiectat pe nori.

Cozmiuc prin nori

culturale de ultimă oră, date ca temă de casă tuturor; vezi pierderea energilor în articulația unor structuri organice, neconvinși de opțiunile unor jurii legitimate, s-au repezit, într-o solidaritate de circumstanță, să-l conteste cu argumente din cînd în cînd reale, dar de cele mai multe ori inventate în disperare de cauză.

C. C. însuși știe că mai are de lucrat, că povestirile sale reprezintă stadii de regurapere în vederea atacării unei problematice de esență, cu unele pe măsură. Dacă-l întrebi despre teme, îți va spune că n-are una favorită, că e interesat îndeosebi de „dimensiunea interioară” a personajelor, de stările limită de conștiință, că, pentru atingerea unui efect unificator, se slujește de parabolă, dar una „de a doua mînă”, care să nu gîtuască fluxul epic, observația de amănunt etc. Îi vei reproșa pedalarea excesivă pe umor. Replica vine așa cum te aștepti, fără să te convingă însă, că lucrurile serioase spuse în glumă devin mai penetrante, dar va adăuga, surprinzător, că umorul îl ajută la crearea unei mișcări cvasi muzicale în interiorul narrațiunii. Dacă prelungi discuția, vei afla că, pentru el, eseistica nu e un scop în sine, ci doar o posibilă consecință a acumulării de material documentar; fără să-l mai provoci, se va simți dator să adauge că actul critic în fandom, cu mici și totuși notabile excepții este precar, ceea ce e aproape normal, căci ține de „bolile copilăriei”, de neasimilarea unui bagaj teoretic adecvat.

Intrarea lui C.C. în ș.f. este una cu adevărat fericită.

VIOREL MARINEASA

rupsese Alec de povestire — mai ales pentru puștii ăsta de la elicoptere, că „gheenă” înseamnă „iad”, într-o formă mai veche.

— Uite ce e, după ce mă chinul să bat la mașină tot ce povestiți voi acolo, acuma vă mai apucați și de etimologie! Asta-i prea de tot, pînă și eu, autorul textului, l-am auzit pe Fred spunînd „hell”, adică „iad” pe românește. Înțeleg, nea Alecule, să te iei de puștii ăsta, dar nici chiar așa...

— Mă lăsați să termin sau nu? — interveni Fred. Dacă aș fi de față m-aș enerva. Lăsați-mă naibii să povestesc, acuși termin! Deci... unde am rămas?... Nu-mi dau seama cît timp am stat acolo... wait a minute!... în ce dată sîntem azi?

— 22 iunie 1985. Cred că m-am grăbit să bat textul, căci lată-l pe Fred aruncîndu-mi una din privirile acelea care au darul de a amuți.

— Nu cu tine vorbeam, încă nu există și nu discut cu fantome necunoscute. Am învățat asta în Anglia. Așa că taci și bate la mașină! (Shut up and type!). Alec, spune-mi în ce dată sîntem astăzi.

— Alec! What's the date?

— Ah, scuză-mă, nu te-am auzit, imi bizii ceva straniu în cap, parcă aș avea un gînd străin în minte.

— Nici o problemă, un tip va serie ce-ți povestesc și gîndurile sale au ajuns pînă la noi. În ce dată sîntem?

— 22 iulie 1944.

— Uf, a făcut Fred, amintindu-mi de Winnetou, aceeași zi. Bine că n-am ajuns cine știe unde în timp. Cum spuneam, eram convins că-s mort, însă n-am apucat să mă sperii, căci, brusc, ca atunci cînd aprinz becul noaptea, m-am pomenit zburînd deasupra zonei ăsteia... cum îi spune?

— Ploiești, România.

— Așa că... asta este. Ai apărut tu, am tras, ai tras, m-ai nimerit, nu te-am nimerit... Mai dă-mi te rog un pahar din chestia asta, cum îi spune?

— Pălincă.

Bău o înghițitură zdravănă și plecă în cîntat. „Strong, I like it!”. După un moment de tăcere, reîncepu:

— Nici măcar nu știam cu cine am de-a face, cînd am văzut tricolorul deasupra garnizoanei am crezut că-s la italieni...

Către dimineață ne-am despărțit. Ne-am reîntîlnit după război, pe aeroportul din Caransebeș, cu puțin timp înaintea repatrierii lui. Ne-am plimbat prin oraș cîteva ore bune, vorbind vrute și nevrute.

Apoi și-a exprimat dorința să facem un mic zbor împreună. Voia să conducă un avion de-al nostru. Comandantul nostru a fost de acord, prea repede poate, căci a avut necazuri pe chestia asta mai tîrziu. Ne-am urcat în cîte un IAR. N-a avut nici o problemă cu pilotarea, în cîteva minute

Sint șase ore de cînd urcăm. Monoton, zgomotul mașinii despică liniștea glacială a muntelui. Incununat cu tăcerea din el însuși, pișcul copleșește spațialitatea lumii pe care tocmai o profanam. Imperceptibil, căderea fiecărui strop de timp îi reduce veșnicia cu cite un gram de infinit.

Întorc capul spre dreapta. Ribana soarbe cu ochii mari și negri creasta valului cu care vremea ucide crisparea din spațiu. Într-o perfectă inerție, continuă să gîndească despre nimic. Șoapta motorului, devenită liniște învățată pe de rost, îmi tulbură apatia privirilor.

— Ce ți-a venit să mă aduci prin locurile astea ?
— Parcă înainte le sorbeai.
— Este într-adevăr magnific. Ceva însă mă face să simt o oarecare teamă.

— Nu ești singura. Simt și eu ostilitatea existenței de afară.

— Mi-ar fi plăcut mai mult o aventură într-o lume în care să ne scufundăm ca într-un ocean plăcut și călduț, o lume vie, a noastră...

— Orice ocean plăcut și călduț are aromă de sicriu.

La vreo cincizeci de metri în față disting o bifurcație, însă nu zăresc nici un semnalizator. O fi vreun drum înzăpezit, cu siguranță impracticabil. Imediat după răspîntie, asfaltul se ineață în pustiul alb. Nimic, absolut nimic care să-mi ofere un punct de reper și o orientare. Am depășit ramificația de citeva minute. Mi se pare ciudat, șoseaua paralelă nu conține să se nască din omăt. Ba început am crezut într-o iluzie optică, într-o apreciere eronată a distanțelor. Sfertul de oră de cînd rulez pe o cale paralelă cu drumul său gemăn, drum care veșnic răsare din nimic, îmi stîrnește o nelămurire evidentă. O voce tremurătoare răsună timid în interiorul mașinii!

— Ce e cu șoseaua asta ? — îmi privește tăcerea în încercarea de a afla un răspuns. Incep a simți cum picură un fior prin mine :

— Privește !

După ce închisesem ușor ușa de la intrare, ușor, cu gesturi nedefinite, gata descompuse în lumina destrămată, eretică, spulberată, ce colora sala documentelor din muzeu, mi se păruse, părerea fusese ca o revelație zguduitoare, dureroasă și absurdă, mi se păruse că nu eu, cel care strivește sub picioare aerul tăcerii împietrite, nu eu închisesem ușa masivă de stejar, ci că însuși nimicul făcuse acestea, nimicul ce captiva sufletul sălii în care și-au lăsat urmele — urme fugare, adînci, șterse — miile de ani ai unor vremuri pe care eu, eu nu le consideram de loc apuse, vremuri ce se materializau de îndată ce ajungeam la ușa muzeului, curgeau în fluvii incandescente, năucitoare sau înfrigurate și eu simțeam atunci că în marea lor scurgere nu-și găsesc altă albie decît sufletul meu indiferent, anemic încrîncenat. Intrasem în muzeu aparent indiferent, dacă indiferență se poate numi boala care ne roade neîncetat, aparent indiferent, pentru că știam, știam că toate peregrinările mele prin muzeu, deși făcute aiurea, ca niște deziluzionate căutări, peregrinările mele nu aveau alt scop decît de a mă face să respir într-o viață care era a mea, căci eu nu căutam nimic, nu tinjeam după nimic, nu murream, ci trăiam acolo cufundat pînă la dispariție, absență sau inexistență în destinul hirtii îngălbenite și roase de ani, căci vedeam aievea timpul așezat la marginile lor, mușcînd cu lăcomie, încîntare și neputință, vedeam timpul bălăcîndu-se acolo, iar dinții lui nu mă cruțau nici pe mine, mă dezrobeau treptat de o împărătească existență.

Și înainte de a fi conștient de o realitate pe care nu o bănuisem niciodată : viața mea simplă, imposibilă, de neimaginat ; înainte de a avea revelația acestui fapt, continuam să mă mai cred ratatul, murdarul specimen, situat întotdeauna între înfrîngere și victorie.

Așa era atunci, dar adevărul despre mine aveam să-l aflu mult mai tîrziu și poate starea de acum nu este decît o consecință a acestei descoperiri, ce are ca punct de plecare acea după-amiază ploioasă petrecută în muzeu, cînd striveam sub picioare aerul tăcerilor din sala arhaicelor documente. Privirea îmi alerga plictisită, neatentă, peste relicvele stranii și, mai ales, ridicole aflate acolo și numai după un timp ea s-a oprit și a scos la iveală un amănunt ce avea să aibă pentru mine o deosebită importanță și mărturisesc, nu cu convingere, răutate sau durere, mărturisesc că nu i-am dat o prea mare atenție. Apoi timpul și curiozitatea s-au strecurat în mine, înfățișîndu-mi o lume devenită apoi a mea.

Documentul pe care îl scosesem de sub placa de sticlă se referea la faptele ce-și aveau originea în secolul al XIV-lea, însă hîrtia pe care erau notate părea că fusese așezată acolo de citeva ore, căci cerneala își păstrase prospețimea.

Și noi atunci am năvălit, scria acolo, într-un secol cînd primele state erau de mult consolidate, noi am năvălit, am strivit sub picioare acea istorie nevi-

Ușor, în fața noastră rulează pe drumul alăturat o mașină care seamănă izbitor cu cea în care ne aflăm.

— Distingi numărul, Ribana ?

— Încerc... da... e... e numărul nostru.

Privirile mi-au rămas lipite de acele cifre. Într-un nedefinit tirziu ascultăm licărurile groazei din ochii celuilalt. Zgomotul motorului a sucombat demult înaintea spaimei, spaime ce respiră neauzită în mine și-n Ribana.

Insesizabil, percep glasul ei rostindu-mi numele.

— „Ce este, Ribana ? — aud rezonînd în mine

Ovidie Guleș

Prăpastia din liniște

Însumi. N-am deschis gura. Nici buzele ei nu s-au mișcat pentru a-mi pronunța numele și totuși dialogul vocilor noastre curge prin tăcere. Speriată de nerostitele-i cuvinte, Ribana schițează o încercare de răspuns. Rapid îi opresc buzele cu degetul. Deja simt distorsionarea semnalului recepționat pe creier. Este foarte probabil ca totul să se năruiască dacă Ribana ar fărîmița liniștea în miriade de cioburi. Recepționările informaționale care îmi stimulează atenția încep să-și profileze biruința asupra terorii inițiale. Observ, ce-i drept mai lent,

același proces și la Ribana. Ceața se ridică de pe sunetul vocii, care răsună prin mine venită dintr-un alt eu :

— Simți cum te macină liniștea, nu ?

— Nu pricep ce vrei să spui.

— Nimic mai mult decît sentimentul a ceea ce facem acum, tributul plătit luptei CUNOAȘTERII noastre împotriva ostilității albe și tăcute.

— Orice-om fi făcînd noi acum, eu mă tem îngrozitor.

— Vei realiza dimensiunile curajului tău abia atunci cînd, cu tine însăși, vei desființa frica apărută ca o victimă — gîndește acel eu în mine.

Replica Ribanei, venită de dincolo de ea, îmi străbate nervii, făcîndu-mă s-o simt cum pătrunde în mine albă, glacial de albă, s-o citească ca pe o moarte.

— Cînd apare moartea, ea apare spre a fi ucisă. Spațiul nostru vital este tărîmul liniștii, Ribana, inaccesibila lume de dincolo de frontierele universului a tot ceea ce știm cu certitudine.

Ribana tace. E palidă. Își încleștează minile pe brațul meu :

— Acolo în față... o... o prăpastie... oprește...

Ultima zvîcnire informațională s-a stins demult cînd am perceput din nou zgomotul monoton al mașinii. Incep să-mi revin. Descriînd cercuri concentrice peste tăcerea de pretutindeni, șoapta Ribanei, a adevăratei Ribane de lîngă mine, plutește ca o speranță prin aburul rece :

— Privește șoseaua, mașina a dispărut.

— Am rămas doar noi.

— Hai să ne întorcem.

— Nici vorbă, Ribana. Drumul nostru nu are întoarcere. Din tărîmul liniștii nu poți reveni decît învingător, iar atunci înseamnă că biruința ta a zdrobit necuprinsul misterului.

— Ceea ce-mi... — deodată ochii încremenii fixează cu putere ceva drept în față. Privesc cu atenție... Abisul...

În spatele nostru începe să se nască o nouă șosea, răsare din întinsul nimicului infinit...

Lucian Vasile Szabó Pelerin

novată, rebelă și secolul al XIV-lea — acest secol de groază al existenței noastre, are să păstreze întotdeauna în sine urmele noastre în trecerea prin Europa, în uimitorul exod spre Soare-apune și, deși toată lumea ne poate considera sălbatici și nedemni, căci trăim în corturi și migrăm neîncetat spre Soareapune, noi am cunoscut ceva mai îngrozitor decît a cunoscut această istorie la noi, căci ei au coborît din cer, din cer au coborît și ne-au băgat în suflet viermele supremei, eternei nestatornicii, distrugîndu-ne ceea ce aveam mai de preț, statuia, simbolul existenței noastre, lăsîndu-ne într-un nepătruns întuneric, nedorind altceva decît moartea, moartea o doream cu toții și încă o mai dorim, nimicîți, loviți în credința noastră, căci statuia nu mai există, nu mai există nici drum, stare, decît moartea pe care ne-am dorit-o și pe care o mai dorim cu frenezie.

Vedeam cuvintele înșirate acolo, bănuiesc, cu rîvnă, și zadarnic încercasem să le strivesc de hîrtie, căci ele săltau

nespus, se cățarau de-a lungul privirii, îmi pătrundeau în creier, zgîrindu-mi, strivindu-mi retina. Gîndurile mi se așezau în ordine, așteptînd din partea mea o infimă notă de îndoială, că să se zbată apoi ca o fiară flămîndă ce a detectat un miros cunoscut. Despre migrații, ultimele mele cunoștințe se opreau la secolul al XI-lea, iar despre existența unor eterni migratori spre Soareapune, care căutau cu aviditate moartea, nu știam nimic. Am împăturit documentul și tocmai voiam să-l bag în buzunar, cînd am auzit glasul supraveghetorei : puneți hîrtia la loc, vă rog, așa ceva nu este posibil. Ieși afară, am strigat, afară și să nu te mai văd. A plecat speriată și știam că va alarma tot personalul. Privirea mea a mai ezitat puțin în lumina galbenă, bolnavă, viscoasă, ce se strecura în cameră prin ferestrele lînce de ploale, apoi pașii mei au răsănat pe cimentul pardoselii, pe treptele muzeului, au lăsat urme pe trotuarul încărunțit de ape, iar după un timp urmele s-au șters sau nimeni nu

le-a mai putut descifra vreodată. Ani de-a rîndul am căutat urmele poporului migrator, o viață de om, însă căutările mele nu s-au oprit aici. Am îmbătrînit și bătreinețea a trecut prin mine de parcă nici nu ar fi fost.

Am rătăcit ; necunoscuți au rămas anii rătăcirilor mele prin lava acestui pămînt ce se lăsa cunoscut pe îndelete pînă la limita iraționalului în care mă refugiam adesea fără să dau de urma fantasticului popor. Am petrecut mulți ani într-o abație benedictină din Europa, loc în care aerul se zbatea înnebunit de tăcere, unde cuvintele fuseseră uitate, iar pe descompusele lor cadavre își înșirau pașii călugării, cadavre uneori vii, căci corpul lor era acoperit de rani purulente încît, lepră ! am strigat cînd i-am văzut prima oară, însă chiar dacă ar fi fost așa, acum nu mai are nici o importanță, căci aveam să trăiesc în abație mulți ani, ungîndu-mă, frecîndu-mi lobul urechii cu untură de vulpe și zeamă de mătrăgună pentru a deveni nevăzut, aidoma sfîntului venit din cer, îmi spusese cineva și devenisem nevăzut pentru un timp, fără ca acest lucru să-mi fie de vreun folos ; așa că am părăsit abația ca să respir, să rod nisipul unei vaste Sahare unde, bătrîn cu o urmă de entuziasm atîrnată la pălărie, nu că să-i uimesc pe cei care încercau să mă batjocorească, ci pentru o firavă aducere aminte, am rămas hotărît să nu mă opresc pînă nu am să dau de urmele, viile urme ale urgisitului popor migrator. Aici, între nisipuri și neliniște, am fost pe moarte, însă m-am regăsit tînr într-o oază cariață de deșert și răvășită de molimă, singur, printre colibele dărăpănate, numai cu magul, care, tenace, m-a învățat secretul nemuririi încît, în ciuda anilor ce-mi atîrnă pe spate ca o regală mantie, pot deveni oricînd tînr, aidoma magului picat din stele, spunea cineva, tînr urmînd cu încrîncenare un gînd nebun și adevărat.

M-am pierdut într-o vastă metropolă făcînd parte dintr-o bandă de spărgători cu care furam relicve de sfînti, icoane și cărți sfinte, valorificîndu-le la sume fabuloase pînă cînd m-am îmbogățit și am ajuns aidoma necunoscutului venit din univers, să colind aiurea prin cosmos, fără să mă aleg cu ceva decît cu o cosmică maladie în fața căreia doctorii dădeau neputințioși din umeri, iar eu aveam să mă bucur, fiind capabil de lungi peregrinări prin faldurile timpului, aidoma unui neliniștit personaj coborît din ceruri sau din sine însuși : am rătăcit prin ceața timpului, însă nu i-am găsit, iar veacurile mi s-au așternut neputințioase la picioare ; palidă imagine a ceea ce am fost cîndva : aidoma sfîntului venit din cer, aidoma magului picat din stele, aidoma necunoscutului venit din univers, aidoma unui neliniștit personaj...

Din nou tînr, fără entuziasm, fără speranță, cu o neclintită hotărîre, m-am pregătit de drum. În urmă am lăsat un copac crescut anapoda cu ramurile spre luminatorul muzeului ; l-am lăsat și am pornit neînduplecat spre Soareapune.

Bătrînul își trecu mătreața palmei peste gâtura gîngășă de cristal și zîmbi unei amintiri. Aceasta a fost prima lui clepsidră, cînd a primit-o, nu și-ar fi visat patima viitoare, înfrățirea lui cu timpul topit sub sărutul sticlei.

Era toamnă, o toamnă tîrzie, el era tînar, visa să construiască drumuri, multe drumuri, viața și piciorul bolnav l-au făcut conștient într-un birou prăfuit. Victor Coman, prietenul lui din școală, trecuse ca de obicei să bea un ceai, cernea o ploaie măruntă și deasă. Venise tîrziu, mai tîrziu decît obișnuia, am rătăcit o vreme prin oraș, își arătă hainele stropite cu noroi ca o justificare și scoase cu grijă dintr-un ziar ud o clepsidră mică, cu geamul aburit. Nisipul era prietenos, amintea de o plajă toridă, o răsturnă și pentru o clipă simți în pală clipocitul oceanului. Îmi place mult, zîmbi Victor, îmi dă o senzație nemăintîlnită, în sfîrșit mă simt stăpînul propriului meu timp. Uite, pot foarte ușor să-mi imaginez că o scurgere a nisipului înseamnă o săptămînă, o zi, o oră... Și, uite, ce frumoasă e! Da, era... frumoasă, era, nu stia atunci prea bine cum, Victor nu avea nici măcar bani pentru țigări, totuși i-a dăruit în următoarea clipă, el nu avea casă, dormea la niște rude.

Bătrînul își trecu încet privirea peste rafturile care înconjurau odaia pînă sub tavan, susținînd — înseriate — căuse stringînd în ele memoria eternității. În cămăruța lui de la mansardă

— cît de tînar era! — nici măcar nu ar fi încăput toată îngemănarea asta de timpuri.

Be răsturnă pe rînd și în curînd odoia fu înundată de mormurul timpului, susurat febril prin zecile de guri ale veacurilor trecute.

Părăsi camera tîrziu, cînd zorii începeau să mîngîie clepsidrele harnice, filtrînd monotonia timpului viitor.

În hol, pe măsuta telefonului, găsi un pachet nu mai mare decît o cutie

Văzu biletul. Radu, nepotul lui, tocmai sosise din Spania, era o surpriză, îi sună dimineața, îi respectă orele în care se trage de șireturi cu timpul.

O privi încurcat, cîntărînd-o în palmă, privi becul prin transparența prăfuită, stînsse lumina și lăsă zorii să alunece pe curba dulce a gîtului clepsidrei. Neînțeles, clepsidra era goală. Neîncrezător, o scutură în dreptul urechii, dar rămase mută, mai mută decît toată liniștea dimineții la un loc.

bătrînului, de fapt, care este anotimpul bătrînului? Bătrînii nu mai au nici un anotimp.

Nu voia să recunoască că se întorsese mai ales din cauza clepsidrei. Îl neliniștea pînă și robustețea-i simplă, de obiect util, folosit, departe de plasticitatea operei de artă. Ridică receptorul telefonului, dar se răzgîndi. E prea devreme, Radu nu e bătrîn ca tine, are cel mai sănătos somn din lume.

Realiză tîrziu liniștea din „camera timpului”, cum o numise în adolescență Radu. Ridică greu ochii spre nerăbdarea clepsidrelor și înmărmuri, scurgerea timpului încremenise undeva la mijlocul drumului, sfîdînd orice lege a firii.

Își reveni abia în momentul cînd clepsidra cea goală, scăpată din crisparea degetelor bătrîne, se fărîmă mărunt pe pardoseală. Zgomotul sec, înăbușit de covorul moale, fu acompaniat de susurul timpului scăpat din încreștarea clipei.

În acel moment, undeva în lume, în Malaezia sau în Peninsula Iberică, în Europa sau în America de Sud, un meșter ceasornicar tocmai termină de construit un orologiu fără ace, un orologiu plat, mai plat decît meșterul care, la fel ca și toate lucrurile înconjurătoare, era foarte plat. Și ceasul începu să măsoare sistematic a treia dimensiune a noii lumi.

Sorina Sopa

Timpul Clepsidrei

de tutun. Înelită neglijent, cu hîrtia boțită de transpirația palmei, o clepsidră mică. Mai degrabă banală, gîndi bătrînul, pentru care nici o clepsidră nu putea fi banală.

O bătu ușurel pe umăr, lemnul vechi, negeluit, brăzdat adine de curî, era cald, deodată tresări, în clepsidră nu era nimic, absolut nimic.

Rămase cîteva clipe pe gînduri, îi cunoștea prea bine pe Radu, era mai bine să-și amăgosească curiozitatea printr-o plîmbare pînă brumăriul dimineții. O mai privi o dată, așezînd-o apoi pe colțul mesei, lîngă o clepsidră cu apă.

Se întoarse mai repede decît de obicei, aerul dimineții se ascuțise, gata, vine toamna, toamna nu prea este anotimpul

1. Lumina matinală străpunge liziera pădurii de la orizont, dezvăluind clădiri, instalații, rampe de lansare, rachete. Dincolo de gardul metalic se aude forfota mașinilor. Sirenele avertizează. Oamenii se grăbesc. Pista devine pustie. Vocea turnului de control numără secunde: cinci, patru, trei, doi, unu...

Într-un punct al fișiei de beton, o explozie de lumină zvîrle spre cer o navă înaltă, maiestuoasă. Suful întîrziat trezește țipetele speriate ale păsărilor surprinse în somn.

O zi obișnuită, aici.

2. Ca de obicei, stătea singuratic la masa din colț, ascuns în spatele trepidelor joase, care zăceau răsturnate pe masă. Privea fix paharul pe care-l frămînta între degete, urmărind distrat irizațiile motivelor incizate în sticlă, ca și cum ar fi încercat să adune din pudreria petelor de culoare apele unei amintiri risipite.

— Alina are un ied alb, fredonă bătrînul în surdina.

— Repetă, te rog, îi răspunse o voce aspră, vag cunoscută.

Necunoscutul ridică ochii. Lîngă masa lui se oprise o făptură de ceață. Tresări.

Fața îi deveni palidă.

Vedenia purta chipul său: plete lungi, albe, revărsate peste haina murdară, tocită de prea mult purtat; o barbă deasă și încleștă, ce acoperea fața uscățivă, lăsînd buzele pline să atîrne încremenite într-un zîmbet îndepărtat, dureros; ochii săi cenușii...

Străinul bolborosi înfricoșat:

— Tu, aici?

Năluca nu-i răspunse. Se așeză la capătul opus al mesei și rosti apăsător și dojenitor:

— Te-am pierdut, fiu de oameni...

Necunoscutul goli dintr-o dată paharul.

— Nu înțeleg. Ce vrei să spui?

— Nu te teme. Am venit să-ți împărtășesc o poveste, povestea irosirii mele.

— Nu vreau s-o cunosc. Pleacă!

— Trebuie să mă ascuți. Adu-ți aminte.

— Taci!

— Ajută-mă! Timpul s-a oprit, s-a revărsat în trupul meu, îmi răsuștește brațele, mă răstoarnă, îmi strivește pieptul, mă chinuie...

Străinul își închise urechile în palme:

— Nu! Destul!

— Te-am pierdut, repetă ecoul vocii sale. Amin-teste-ți.

3. Nu-l mai auzeam, gîndurile mele călătoreau acum într-o altă lume, într-un alt univers, pe un Pămînt al unui timp uitat.

Nu, nu era nevoie să-mi amintesc. Amintirile sînt hrana sufletelor care, copleșite de vremelnicia încercărilor, au înclinat capetele și au ales neputința. Amintirile sînt, asemenea rădăcinilor goale ale copacilor răsturnați de vijelie, niște tentacule răsucite amenințător, încremenite în imposibilitatea lor de a redeveni ceea ce au fost; rigiditatea lor zădărnicește începutul unei noi lupte, ucide orice speranță și arborii încep să moară lent, măcinați de putregai și de viermi.

Sînt singurul supraviețuitor din echipajul... De fapt, are vreo importanță? Ceilalți au rămas neînsuflețiți, sfîșiți, striviți, sufocați, prizonieri ai colapsului. Îi văd, îi ating, mă-mpiedic de ei, sînt peste tot, o masă sîngerindă de carne chinată și de oase sfărîmate. Care a fost norocul meu? Nu știu. Cînd mi-am revenit... Dar să trecem peste asta.

În camera de comandă se auzeau voci. Am pornit, alergam, cădeam, mă ridicam fără să privesc în jos, era de ajuns să-mi privesc minile năclăite de sînge. Vocile se auzeau clar. Erau mai mulți!

— Prieteni!

M-am oprit în ușă. Pleoapele mi s-au aplecat, grele, ca niște crengi ce se frîng sub povara zăpezii. Încăperea era goală, adică...

Mirosea a ars și a grăsimă rîncedă. În semînturecul camerei — funcționa doar rețeaua de avarie —

numai cadranele ordinatorului licăreau stîns, în timp ce pereții discutau, își vorbeau unul altuia, patru voci metalice, patru succesiuni de sunete algoritmizate, sintetizate și mixate involuntar de creierul cibernetic alienat, patru fraze, mereu aceleași, patru temnițe...

„Alina are un ied alb. Repetă, te rog! Ali-na-aare... UN UNIVERS ESTE CARACTERIZAT... în captorul de infraroșii și pînă... dacă vrei să trăiești, prietene, să... CONSTANTĂ CARE... și-am spus de atîtea ori, cafeaua... Repetă, te rog! Alina... DETERMINĂ SECUNDA... amestecați și lăsați să se răcească...”

Panourile de protecție ale hublourilor erau smulse. Prin sticla groasă nu se zărea mai nimic, nici o stea, nici o nebuloasă, doar neantul și reflexele metalice ale suprastructurilor epavel. Nava părea înșepenită, cuprinsă în acel ceva de un negru... atît de negru, cum altfel aș putea să numesc această nuanță nemăvăzută a întunericului, mai sumbră decît însăși întinderea nudă a cosmosului. Un negru absolut, în fața căruia toate păreau banale și palide.

În răstimpuri, epava icnea, gema luguhru, cu glasul lemnului despicat de topor. Simțeam cum podoaua începe să vibreze. Calculatorul scînteia mărunt:

„Nu uita, va trebui să renunți... vă doresc postă bună!... un ied alb... LUMINA...”

Peste monotonia frînturilor de frază s-a suprapus vuietul mării închise în scoici. Apoi, cineva a glăsuț. Era vocea lui.

Györfy György

Marius Stavilă

Un soare ca un ochi de sticlă

„Nu credeam că o să ne întîlnim vreodată, fiu de oameni.”

Zîbeam, îmi atîrnasem o mască din dosul căreia îl priveam nedumerit. Era el. Eram eu?

„Te-șeli, fiu de oameni, rosti năluca, nu ești tu, și nu sînt nici eu. Sîntem.”

4. „Sîntem?”

Străinul stătu o vreme în tăcere, apoi renunță:

— Te înșeli, bătrîne, sînt un biet pribeag. Nu te cunosc.

— Ne-am rătăcit, fiu de oameni, spuse, nepăsătoare, năluca. Te-ai înștrăinat, mă ocotești cu zîmbetul hoinarilor pe buze, dar ești trist, mereu mai trist...

Necunoscutul izbi cu pumnul în masă:

— Încetează! Nu mai are nici un rost.

Se înalță și continuă amenințător:

— Da, te-am recunoscut. Te mulțumește această mărturisire?

— Nu.

— Ce vrei atunci?

— Vreau să te desăvîrșesc. Noi doi sîntem un eu. Am venit să te smulg din această mlaștină interioară în care te-ai refugiat.

— Cu ce drept? Cine ești tu?

— Sînt oglinda sufletului tău, jumătatea ta neatinșă de nebulie. Privește în jur. Sîntem pe o epavă, la marginea unui colaps. Această sală, această masă la care ne-am așezat, totul este o iluzie. Deschideți ochii, fiu de oameni.

— La ce bun? Știu că ai dreptate. Aici, timpul a încremenit în cumpăna căderii. Ar trece un secol

pînă cînd aș vedea prima licărire de lumină. Gîndul meu zboară mai repede decît secunde, el nu obosește niciodată. Da, lumea mea — mlaștina — este Pămîntul. Nu insistă. Ea îți va fi întotdeauna interzisă.

Fusese singura lui izbucnire de minie. Ultima:

— Bine! Du-te și crapă acolo!

Apoi dispăru.

5. „Acolo...”

Am închis ochii.

Culori confuze, împrăștiate pe retină, s-au amestecat cu cenușul sumbru al neantului. O pală de vînt venită de nicăieri a sfîșiat suprafața sub care pulsau ELEMENTELE — pete amorfe încadrate de contururi reliefate, accentuate de jocul nuanțelor de umbră — și a eliberat NOAPTEA.

Stropi mari de întuneric au brăzdat penumbra sterilă, s-au revărsat în linii groase de țuș, căutînd meandrele unor noi alții, împinzînd brazdele fine s-nestatornice cu o rețea de fire divergente, punctate cu suprafețe asimetrice, de culoarea funinginei. Păienjeniișul contururilor negre s-a lărgit, a ocupat în întregime cîmpul vizual și în formele nou-create de indefinite schimbări ale viziunii inițiale am recunoscut PĂDUREA.

Potea lucea albă în noapte.

Pășeam și simțeam cum talpa piciorului se sprijină pentru o clipă pe zăpada înghețată, cum pielea arsă de ger strivește suprafața sticloasă, alunecînd ușor înainte; într-un tîrziu auzii scrișnetul gheții zdrobite: cîteva sunete frînte aruncate spre înfinit, strecurate anevoie printre copaci, se întorceau din ce în ce mai vlăguite, pînă cînd pieriră acoperite de mormurul crengilor care își lepădau povara în vînt.

O geană de lumină a dezvăluit cerul dezgolit de frunze al pădurii, a coborît pînă deasupra mea și a alunecat nestînjinită spre pămîntul înghețat. În trecăt, mi-a înfiorat pentru o clipă degetele amorțite, apoi am simțit cum plutește scinteietoare deasupra cărării. Am privit în spate: colbul negru-roșcat, răscolit de pașii mei, se așeză pe drumeagul dincolo de care, din lumina dulce, primăvărată, răsăreau flori ce purtau încă în petale strălucirea diafană a stelelor.

Iar acolo unde înainte nu fusese nimic, doar întuneric și pustiu, acum strălucea, albastru, cerul: acolo unde copacii încătușaseră noaptea, acum surîdea, veselă, pădurea; acolo unde arborii își ascuseră în beznă ramurile despicate de ger și răsucite de crivăț, veșminte noi, croite din frunze fragede, cusute cu fire de smarald, le acopereau goliciunea.

Auzeam doar zgomotul pașilor mei. Lipăitul tălpilor goale. Mă feream cu minile de crengile tinere, hulpave. Simțeam în virful degetelor foșnetul lor, scînteii dezmiardate ce împrăștiu o ploaie aurie peste potecă, țîșnind din ascunzișul lor de frunze ca niște păsări speriate de apropierea vinătorului.

Ascultam susurul a tot ceea ce mă înconjură și-mi părea că, nu departe de mine altcineva frămînta cu zgomotul solului umed al pădurii, măruntindu-l între degetele picioarelor, în timp ce eu îl urmăream umil, în tăcere, ca să nu-l tulbur trecerea.

Prins în zborul sunetelor, m-am lăsat purtat de ele pînă la marginea pădurii, unde, însuflețite de boarea caldă a dimineții, fremătau ierburile înalte ale cîmpiei. Vrăjit de soapta lor dulce, de susurul frunzelor lungi, de zvonul șoptelor nelămurite, m-am lăsat să cad ostentiv în mijlocul mării de verdeață, acoperit, îmbrățișat, ocrotit de firele păloase. Undeva, în depărtarea ce purta mireasma tulpinilor crude, se auzeau glasuri de copii.

bolta azurie, căutînd Soarele. Lumina pătrunzătoare M-am întors pe spate și am cuprins cu privirea îmi întepă retina. Deasupra mea strălucea, artificială, o sferă albastră, înconjurată de un halo violet. Înțelegi?

Nu era soarele meu,

era o stea falsă,

un astru străin,

un soare ca un ochi de sticlă

forum studentesc-IX

E o minune că pendula străbunului a reușit să înfrunte peste o sută de ani, funcționând cu aceeași exactitate ca la început, dar toată uimirea s-ar spulbera aflând că stăbunicul fusese un vajnic ceasornicar. Ținem mult la tradiție, dovadă și pereții încărcăți de tablouri între ramele cărora nu sînt picturi, ci zeci de fotografii gălbejite mai mult sau mai puțin, pe care, în ciuda insistențelor mele, nu am reușit să le pun în albumul de familie; chiar și Mary susținea că era mult mai romantic așa, ori, cum de ea mă temusem și cum făceam mult la ea, am lăsat și eu totul la locul său. Acum, deasupra pendulei își făcuse tacticos plasa un păianjen pricăjit, cenușiu, pe care nu m-am îndurat să-l înlătur. Mi-e cel mai bun prieten, din cînd în cînd pun un scaun sub pendula ce afirmă preț de un metru de perete ca un dulap hodorigit și-și azvîrl cite un gîndăcel din ăia scirboși care ne tot dau tirocoale noaptea.

De partea cealaltă a mesei, tata face „e-e-e” din gura-i știrbă și arsă. Nu e un ris sardonice, cere de mîncare. De altfel, e și ora: pendula începe conștiincios: „zdrang-fișș-zdrang-fișș...” și-așa mai departe, trîntesc cartea pe masă, deschisă și zdrănuțită — a nu știu

cîta zece oară o citisem — și deschid dulapul, scot supa, alung gîndăci de pe pesmeți, înșir totul pe masă, care e curată, o șterge Mary, atunci cînd nu stă fîntuită la fereastră, o șterge cu mînele, înginînd visătoare ceva ce pare atît de păgîn, încît mă opresc atunci înșir de neliniște și admirație totodată.

Bătrînul mîncîcă pușin, două-trei linguri, un pesmete, și gata. Apoi face iar „e-e-e...”. Nu e deloc greu să te înșelegi cu el; primul „e-e-e” înseamnă

încet-încet, șontic-șontic, fiecare sprîjinîndu-se de celălalt, într-un balans caraghtios, facem turul „lumii” și el scoate de astă-dată un fel de „hîh” de satisfacție din gîtlej.

Dar niciodată nu se oprește la fereastră, în cadrul căreia stă Mary nemișcată. Privește doar așa, în trecere, peisajul de afară și parcă vede și prin Mary.

Deodată se oprește din mîncat. Lingura cade cu un pleoscăit în farfurie și Mary sare din nou la fereastră scofînd

cu ochii și așa vineși, cu lacrimi prelingîndu-se pe fața palidă, o durere care-i încrîncenă surd subconștientul, plînge Mary și mă îmbrățișează și pe mine și cirjele-mi, în timp ce afară se dezlanțuie o furtună fără nori zbang! zbang! poc! se aude, miroase a ars, scînteie violete sar din colțurile ruinatei camionete, din cutia poștală, din șevile ruginite și din gardul de sîrmă al cărui leș se mai sprîjină pe doi-trei stîlpi. Aștept cu înfrigurare furtunile acestea în care parcă diavoli nevăzuți s-ar încapăfîna să ne amintească de prezența lor și de fiecare dată îmi lasă un gust amar în gură, dacă ai putea, Mary, să scoți măcar un cuvîntel printre hohotele de plîns, cît aș da să aud și alt glas înafară de glasul meu răgușit!

O, mamă! Mă rog ție ca unui zeu, ocrotește-ne pe mine, pe Mary care plînge la pieptul meu, pe tata care face „hîh” de plăcere cînd îl plimb în jurul mesei și, în sfîrșit, pe micul păianjen cenușiu care îmi aleargă în întîmpinare ori de cîte ori îmi vede umbra! Ocrotește casa, și spanacul, și cartofii din grădină, și fierăraiele din curte, și pendula și suflețele tuturor celor care mă trăiesc pe Pămînt!

Caius Chiriță Ora mesei

că-i e foame și cum asta se întîmplă la ore fixe, totul e clar; al doilea e cînd s-a săturat și al treilea cînd vrea la toaletă. O oră dimineața și o oră seara îmi pierd plimbîndu-l prin odaie — pentru că toată ziua e fîntuit în scaun, chiar și noaptea tot acolo doarme — temîndu-mă să nu-i putrezească șezutul. Și el așteaptă cu nerăbdare aceste plimbări; prin vechea încăpere, umăr la umăr și

niște gemete înăbușite. Costumul! Il îmbrac, jerpelitul meu costum, pun casca și ies sub soarele roșu; în spatele casei, acolo, permanent la umbră, își duce traiul firava mea grădinișă. O acopăr repede cu foliile de plastic și fug din cele patru picioare ale mele înăuntru. Nu dau jos decît casca și mă apropit. Ea plînge, sînt singurele ei clipe de luciditate dureroasă. Plînge Mary a mea,

Ocotitoare, echilibrate, confirmîndu-i parcă împăcarea cu lumea, inclavările circulare înconjurau concentric, perfect simetric, rezervorul puțin adînc de lichid vital, mărginit de o bordură lată cu caneluri înguste multiple, de consistență dură, material similar excrescenței doar aparent aleatorii centrale din care își ieșeau sub presiune multiple jeturi fine ce se pulverizau irizîndu-se în căderea cea lină spre suprafața ondulatorie. Deși se deplasa încet pe una din secantele radiale ce dădeau ritm întregii alcătuirii, temperatura scăzută albăstrie care însoțea iluminarea îl determina să-și perceapă fine frecături la nivelul articulațiilor neparticipante la mișcare. Edificiul, bănuț după petele de culoare dincolo de vegetația proaspăt modelată, se estompa în vaporii discontinui, emanați mai ales de unele specii areolare prin porii deschiși ca niște suflante. Învăluu două corpuri plane, prelungi, mirosind vag a vegetal, poate și datorită preponderenței curatei arome similare ce domina local atmosfera. Le testă densitatea, nu erau moi, crusta pe alocuri fisurată și desprinsă ce le acoperea emitea o undă familiară de nuclee benzenice, totuși insuficient ordonate, ce treptat se condensau cristaloid pe suprafața costumului. Se desfășură și începu să se apropie lent de construcție, derutat de multiplele intrări-ieșiri diferit racordate, situate la cele mai diverse nivele de sol. La a doua analiză semnaliză ciudatul relief prezent deasupra unui spațiu de acces, nu putea identifica motive similare celor vizionate benevol înainte de plecare, de fapt puteau fi simboluri ținînd strict de tehnica locală. În rest, nimic neobișnuit în afară de inspirata amplasare, predestinată parcă meditației, aceleași suprafețe mari, netede, cunoscute, dintr-un material transparent și fotosensibil, capabil de conversie rapidă spre brun, dovadă a unui anume nivel de civilizație, dar nu acesta era scopul misiunii sale.

Deși îndepărtată, ivirea primului îl dezechilibră, îl șocă prin agresiunea olfactivă brutală pe care trebuia să o suporte, să o accepte, să o ignore. Mixtura de mirosuri emise, în mijlocul cărora se deplasa, se constituia într-o sumă indescrisibilă de emanații la care cu greu putea face față. Surpriza nu era mare, fuseseră informații de martorii trimiși anterior să studieze terenul, era probabil o specie semi-olfactivă, așa cum o dovedea și nivelul lor de expansiune, fuseseră instruiți acolo unde se sintetizau cele mai grele, cele mai ciudate para-mirosuri și anti-mirosuri, esențe pentru atac și pentru apărare, totuși își stăpînea cu greu repulsiia care treptat se transforma în oroare; în cele din urmă fu nevoit să-și aplice un tranchilizant. Și așa, dîra olfactivă ce-și subția turbionar capătul îl inducea o stare intermediară între revoltă, dorința de reeducare și dorința de a fi rechemat, dar indicațiile erau clare, își ajustă filtrele, apoi repetă încă o dată protocolul. Imobiliză persoana în momentul în care aceasta se găsea în poziția de echilibru optim, lansînd imediat primul mesaj: de trei ori cite o tulburătoare esență gama, o mică pauză, de patru ori cite o divină aromă epsilon, o pauză mai mare, apoi cinci unde-43 care ocupaseră primul loc în zece cicluri. Nu semnală nici o reacție afectivă sau a funcțiilor de cunoaștere. Reluă, repetînd grupajul la o doză mărită, apropiată de dozele toxice cunoscute. Nimic deosebit, deblocă, persoana, surescitată, aruncă priviri îngri-

Voicu A. David Incompatibilități

jorate în jur, apoi se angajă grăbită pe prima alee. Cu grijă sporită, cu toate simțurile de comunicare concentrate, lansă al doilea mesaj, o ecuație mai lungă. Capacitățile îi fuseseră îndelung educate, apoi testate, selecționările erau severe — dar din nou nimic, doar panica amplificată a cetățeanului care, eliberat, se îndrepta grăbit spre edificiu. Era sau o civilizație agresivă, ori... Se concentră total, apelă la unitatea centrală ce începu să le verifice sistematic, rapid, reușind să găsească o breșă cam la o treime din analiză. Își transpuse toate undele pe lungimea de undă a cililor olfactivi ai celuilalt, care tocmai pășea pe prima treaptă. Persoana se prăbuși, corpul se încordă ca un arc și începură convulsiile. Dezordinea, dezorganizarea, urîțenia, diformitățile, distrofiile, atrofiile, nesincronizarea cililor îl îngroziră. Atîta drum, atîtea speranțe năruite... Probabil, o specie care evoluează pe baza perfecționării altui analizor. Totul în zadar... Dar nu. Ici-colo, mici grupuri premergătoare rezonau parcă ceva mai apropiat, dar mult prea puține, sub limită. Înregistra, înregistra, în timp ce unitatea centrală analiza în priză directă. Il informă: nici o șansă în următorii 4385 cicluri... Opt generații... Oftă. Se retrase. Celă-

lalt se relaxă, se ridică imediat, gîfînd, scuturîndu-și hainele umezite de roua dimineții și aruncînd priviri mirate și turburi în jur. Nu-și amintea să se fi împiedicat de ceva. Începu să-și inclaveze capătul trompei, apoi se recurbă pînă formă un arc. Volu-mul îi deveni cilindroid. Lansă semnalul de rechemare, deși curiozitatea îl îndemna să amîne momentul. Apropiindu-se de intrare, persoana scoase o plăcută ce-și trimise strălucirea mată pînă departe, o introduse într-o fantă și placa glisă lateral, rămî-nînd deschisă. Treptat, haloul se instală și falia începu să se resoarbă. Apăreau și alte persoane ce-și plimbau grăbite și indiferente mirosurile, pînă ce curatele arome vegetale dispărură în totalitate pentru circa o săptămînă.

Agencia de Supraveghere a Activității Cotidiene
a Astronauților
— Baza 659 —

STRICT SECRET

Către Comisia Centrală de Selecționare

Vă informăm că astăzi, 24.08.86, în timp ce se îndrepta spre sediul simulatoarelor, Subiectul codificat LQ-27 (285 puncte), selecționat pentru Misiunea codificată APQV-3, a suferit trei perturbări clare succesive ale activităților motorii și conștientivite. Primele două, la orele 7,05, respectiv 7,09 a. m. au constatat din cîte un așa zis „mic atac”, de pierdere scurtă (circa 45 secunde) a cunoștinței, cu imobilizare rigidă a motoriei simultane. A treia, la ora 7,12 a.m., a constat dintr-o criză clasică epileptică, cu simptomatologia clară cunoscută: pierderea cunoștinței, cădere bruscă, convulsii tonico-clonice, micțiuni involuntare. Martori-absenți. După revenire, oboseală marcată, amnezicomp-pletă. Din dosarul medical, pe care vi-l anexăm, nu relese nimic: nici o criză anterioară, nici un caz în familie pînă la ramura a VIII-a de ascendență (partea masculină), relatare (neverificabilă) a străbunicului, despre o anume „boală sacră”, similară ca manifestări cu prezenta, a unui din stră-străbunicul său, devenit ulterior preot. Electroencefalograma fără unde specifice, deci cvasi-normal. Transmitere ereditară posibilă, cu localizare corticală modificată, deci nedetectabilă. Chiar detectată, netratabilă. Obligatorie, trecerea pe funcția de contabil. Anturajul avertizat. Explicații pentru eventualii reprezentanți mass-media: la cererea proprie, o pasiune bruscă pentru matematicile elementare etc. Cheltuielile de pregătire neamortizabile, trecute eventual în contul N.B. 000300. Avînd în vedere apropiata misiune ce necesită un echipaj complet, recomandăm pentru testul de selecționare următorii trei subiecți cu aceeași pregătire, aflați pe primele locuri între rezerve:

— LD-19 (248 puncte)

— LS-4 (239 puncte)

— RA-29 (237 puncte)

— ss indescifrabil

ss indescifabil

DIRECTOR A.S.A.C.A.,

SECRETAR,

● Naveta spațială Columbia se întorcea din misiune, la bord aparatura funcționa normal, iar timpul era minunat. Trecînd prin Triunghiul Bermudeilor, intervine însă o întrerupere a comunicației cu centrul de control, iar nava este învăluită într-o ceață deasă, apărută nu se știe de unde. Astronauții stăpînesc deplin comenzile. Ea un moment dat, ceața se risipește, iar dialogul cu centrul este reluat, dar, stupoare! Agățat de ștrengătoare, un individ le zîmbește prin parbriz.

— Hei! Ce dracu' faci acolo? întrebă unul dintre astronauți. Cuvintele i se pot citi pe buze.

— Eu m-am aruncat de pe Turnul Eiffel, dar voi ce naiba faceți la Paris?
● Doi tineri hippy hotîneau prin Hyde Parc la o oră destul de tîrzie.

Silviu Genescu

Houston, avem o problemă!

Dintr-un boschet se aude un zgomot ciudat. Cei doi se întorc brusc și lanterna puternică a unuia dintre ei scoate pe îndelete boschetul cu pricina. Din el ies trei omuleți verzi care-și fin mîinile la ochi, vizibil jenați de lumină. Cei doi hippy izbucnesc în ris.

— Uită-te la ăștia! zice unul. Hei, voi de colo! Ce spunefi, vă ducem la

zoo?

— Ffff... Noi o să vă ducem acolo.

● Un grup de studenți de la Oxford se întorceau cu autocarul dintr-o excursie. În mașină, atmosfera era destul de plăcută, tocmai se cînta cu însuflețire imnul prestigioasei universități, cînd unul dintre studenți, mai atent la ce se vedea afară, strigă:

— Hei! Uitați-vă!

Se reped cu toții la geamuri și observă un O.Z.N. zburînd paralel cu ei, care-și schimba alternativ culoarea.

— Astea-s culorile ăloră de la Cambridge, remarcă unul. Ajung ei acum mai repede la Londra, dar la canotaj îi întrecem și anul acesta.

● Ea un birou al companiei British Airways se prezintă un mic om verde cu o beretă scoțiană pe cap și solicită un bilet pentru următorul zbor spre New York, dar se oferă să plătească numai jumătate din preț.

— Trebuie să înțelegem din asta că aveți de gînd să „coboriți” la jumătatea drumului? îl întrebă zîmbind funcționarul de la ghișeu.

— Nu, veni răspunsul. Am de gînd să „urc” de la jumătatea drumului...

X-forum studentesc

Practicile alchimice și credințele hermetice pot fi întâlnite în mare vogă în tot secolul al XVIII-lea, „cel mai jalnic dintre toate”, după cum îl numește Mateiu Caragiale în Craii de Curtea veche, într-o peregrinare imaginată învăluită în nostalgie. Scriitorul român pomenește în roman pe câțiva dintre reprezentanții grupărilor oculte care au colorat veacul acesta, care este nu numai al lui Diderot, ci și al lui Restif de la Bretonne, utopist de clasă și înainte-mergător în literatura științifico-fantastică.

Printre bizarii epocii luminilor se numără, alături de alții, un Saint-Martin, Court de Gebelin sau Fabre d'Olivet — filozofi ezoterici, practicând un antiraționalism cu puternic ecou în clasa aristocratică. Gândirea lor își găsește temeiurile în doctrinele și misterii antice, în neo-pitagoreism, în cartea Poimandres, conținând revelația pentru inițiați lăsată de Hermes Trismegistul, ca și în multele și amestecatele credințe gnostice din secolele al II-lea și al III-lea ale erei noastre. Filozofii aceștia sînt așadar niște gnostici moderni, sistemele lor teoretice ambiționând să fie un mod de explicare a lumii prin revelarea unor adevăruri înscrise în tradiția ezoterică. Întîlnim și la ei, ca și la antici, credințe compozite și sincretism nemăsurat, aceeași pretenție de rezolvare a „tensiunilor enigmatice” care guvernează fața ascunsă a lumii. Importanța lor în gândirea europeană nu este nicidecum minoră și nu fine doar de aspectul pitoresc și nebun al unui veac prin excelență marcat de extravaganțe și lipsă de măsură. Un cercetător al fenomenului, André Viatte, scrie, pe la începutul secolului nostru un studiu, în care socotește sistemele acestea teoretice ca fiind surse oculte ale romantismului. Și pe bună dreptate, odată ce Saint-Martin, bunăoară, s-a bucurat de aprecierile mai mult decît favorabile ale unor personalități de primă importanță ale literaturii romantice franceze, de la Chateaubriand la Doamna de Staël, și de la Joseph de Maistre pînă la Sainte-Beuve.

Născut la 18 ianuarie 1743 într-o familie din Amboise, Saint-Martin urmează colegiul, apoi Școala de drept din Orléans pentru a o părăsi, devenind ofițer, renunțînd mai apoi și la cariera armelor, pentru a se dedica în întregime filozofiei, după cum ne informează Matter într-un studiu din 1862, intitulat

Saint-Martin, le Philosophe Inconnu, sa vie et ses écrits. (Librairie Académique, Paris). Cel dintîi contact al lui Saint-Martin cu practicile și credințele oculte ale veacului are loc prin întîlnirea sa cu o personalitate ezoterică de primă mărime a timpului: un evreu creștinat de origine portugheză, pe nume Martinez de Pasqualis. Acest magistru va răspîndi în epocă o sumă de credințe și practici taumaturgice, reunite într-o așa-zisă știință secretă, care aduna în cuprinsul ei credințele gnostice și un soi de iudaism creștinat, hrănite amîndouă din kabală (Matter, op. cit., p. 11). Întîlnirea dintre străvechile învățături gnostice și preceptele kabalistice este expusă doctrinar într-o carte, unica scrisă și rămasă de la Martinez de Pasqualis, intitulată: Traité sur la Reintegration des êtres dans leurs premières propriétés, vertus et puissances spirituelles et divines. În vremea lui Matter, adică pe la jumătatea secolului trecut, acest Tratat asupra Reintegrării, cum era denumit curent, se vedește a fi foarte rar, aflat, spune Matter, în manuscris în păstrarea cîtorva familii de veche aristocrație franceză. Teozof

ceea ce s-a dovedit cu totul adevărat, Cazotte sfîrșindu-și cariera profetică ghilotinată în timpul Revoluției.

Școala martinizistă va exista pe harta societăților teosofice oculte ale veacului, alături de Școala din Nord, continuatoarea tradiției lui Jakob Boehme, Swedenborg și Elkhartshausen. O a treia școală europeană va fi cea martinistă, întemeiată de Saint-Martin, fostul locotenent al garnizoanei din Bordeaux. Specificul ei trebuie înțeles în contextul general de credințe ale epocii. Astfel, conform marelui impact realizat în cîmpul conștiințelor de opera lui Swedenborg, care se pretindea depozitarul unor adevăruri divine revelate, autointitulindu-se un Moise al veacului său, toate societățile pretindeau a avea contacte cu lumea nevăzută a spiritelor, cu ceea ce, preluat din literatura gnostică, adepții aceștia vor denumi prin „agenții” și „virtuțile” unor lumi suprapuse. În plus, credințele în Eoni, în Virtuți, Spirite și Agenți supranaturali vor fi dublate, în cadrul ceremoniatărilor oculte, de experiențele de hipnotism și magnetism datorate lui Mesmer.

me, vor fi personaje de prim rang ale societății aristocratice franceze: o marchiză de la Croix, un conte d'Hauterive, o ducesă de Bourbon, o contesă Potoka, conți și aristocrați ruși cu rol diplomatic în Anglia, un duce d'Enghien, o ducesă de Wurtemberg, prințul rus Galifin, contele italian de Fortia, prințul Lichtenstein, contele Vaudreuil. Scrisorile teosofului ne arată că lumea pe care o frecventa și care-i urma, probabil, doctrina, era mult mai largă și nu cuprindea numai aristocrați. Saint-Martin pomenește și de un cardinal de Bernis, despre domnul și doamna de Joinville, un judecător al regelui Franței, un ambasador al Maltei, mai mulți episcopi și un abate de Bayonne, apoi italieni din straturile cele mai de sus, precum cardinalul Aquaviva, prințesa de Santa-Croce, prințesa Borghese, ducele și ducesa Braschi sau mistici „iluminați”, precum Oberlin, madame de Boeklin, Rodolphe de Salzman, filozoful teutonic de la curtea de Saxa-Meiningen, un „savant în mistici și teosofie”, altul decît Daniel Salzman, vărul său și prietenul lui Goethe și Herder.

În același timp însă, poziția marilor gînditori ai epocii față de curentele acestea a fost, dacă nu una de ignorare totală, atunci cel puțin una de condescendență superioară și detașată. Atunci cînd, bunăoară, maresalul de Richelieu, care îl proteja pe tînărul Saint-Martin, îi atrage atenția lui Voltaire asupra cărții Des erreurs et de la vérité (prima a lui Saint-Martin), marele gînditor îi răspunde astfel: „Le livre que vous avez lu tout entier, je ne le connais pas; mais s'il est bon, il doit contenir cinquante volumes in-folio sur la première partie et une demi-page pour la seconde”. Și abia după ce o va fi citit-o, și după ce va constata că este de îndepărtată de propriile sale idei filosofice, abia atunci o va critica Voltaire brutal într-o scrisoare din 22 octombrie 1777 către d'Alembert. Pagini temperate și ușor zeflemeitoare va scrie despre secetele iluminatilor însuși Joseph de Maistre, cu toate că era un discipol (lucid însă) al lui Saint-Martin, dreptcredincios catolic educat de ieziții și mason împătimit.

DANIEL VIGHI ■

Science - fiction și alchimie medievală (VI)

cu totul original și misterios, Martinez de Pasqualis va întemeia o școală de adepți cunoscută sub denumirea de Școala martinizistă. Printre adepții acesteia se va număra și Saint-Martin, alături de alți înși ciudați, precum Cazotte, autorul șirului de cărți intitulate Oeuvres badines et morales și profet autorizat în saloanele franceze. Printre altele, se spune că acest Cazotte ar fi profetit revoluția franceză, vorbind prea adesea despre o sabie însingurată pe care Providența o va așeza-o în mîna Franței pentru a pedepsi o epocă atît de puțin morală și cu un cler atît de puțin inclinat spre cele sfinte. Și ar mai fi spus profetul acesta că sub sabia justițiară franceză vor cădea multe capete nevinovate printre care și al său.

Saint-Martin se va împotrivi în scrierile și în doctrina sa oricăror tentative de practici taumaturgice și de ceremonial magic necesare realizării „contactului” cu lumea nevăzută a spiritelor, considerînd calea aceasta „neesențială”. Singura modalitate de contact autentic cu lumea eonilor ar fi, după Saint-Martin, aceea a meditației, a extazului interior și a speculației filozofice.

Așa cum am spus încă de la începutul rîndurilor de față, acest amestec compozit de credințe supranaturale și de adevăruri pseudo-științifice va fi îmbrățișat de mediile aristocratice ale Europei, care vor face din el modă. Astfel, printre adepții lui Saint-Martin al cărui interes, el însuși, va aluneca dinspre Swedenborg spre Jakob Boeh-

S.F.-ul este cel mai recent dintre genurile literare, cu jumătatea sa de secol pe care abia a depășit-o; cum să ne mai mirăm că publicul se pierde în el și-l reduce în general la arhetipurile sale: nave spațiale și extraterestre?

Este adevărat că S.F.-ul anglo-saxon îndeosebi evoluează spre un clasicism, reluînd temele — vîrstei de aur —, desprăfuite și adaptate gustului zilei: opera spațială, pe care am putea s-o credem legată de preistoria S.F.-ului, revine în forță, fantezia eroică, practică de către mici ceraeri prin anii '30, pulverizează azi toate recordurile de vînzare în S.U.A. și se implantează în Franța, hard-science, pe care îl credeam dispărut sau mascat, își recapătă suflul și ficțiunea speculativă, care părea să reprezinte viitorul S.F.-ului în anii 60, supraviețuiește cu greu valului de aventuri...

S.F.-ul este, în ciuda oricărui fapt, un gen solid, diversificat și destinat transformărilor: totuși categoriile sale coexistă, chiar dacă unele se revelează a fi mai curînd menite producției de masă, iar celelalte mai mult curente minoritare, dar la fel de importante pentru dezvoltarea ulterioară a unei literaturi care-și vede încă statutul cultural contestat.

La începuturile sale, S.F.-ul se voia prospectiv și nonreflexiv, cu entuziasm necondiționat pentru tehnologie, fără a considera și finalitatea ei. De parte de a produce opere literare demne de acest nume, S.F.-ul anilor '20 și '30 se mulțumește să urmărească pînă în stele visul american al expansiunii infinite și să reinnoiască mitul frontierei: se identifică aproape total cu opera spațială propusă de autorii mai cunoscuți ai acestei epoci; titlurile sînt evocatoare: Planeta interzisă, Misiune secretă în Neptun, Legiunea spațiului sau Ultima astronaută. După cel de-al doilea război mondial, S.F.-ul se impune ca o „literatură de idei”, formulă paradoxală care pune accentul pe noțiunea de tematică, respingînd însăși ideea de literatură!

Adeseori expansionistă și colonialistă, cînd nu este pur și simplu militaristă, opera spațială este citeodată adepta soluțiilor finale: Jimmy Guieu, în Hantise sur le monde, dă consemne ferme: „Folosii aruncătoare de flăcări cu napalm (sic!), măturați orașul cu raze disociante! Opera spațială, chiar dacă uneori realizează perspective grandioase pentru umanitate, își dovedește predilecția pentru modele sociale arhaice, în general de tip feudal, unde puterea este mobilul înfruntărilor: povestire de aventură prin excelență, se ridică uneori deasupra producției de masă: Isaac Asimov, în ciclul Foundation, reflectează la noțiunea de istorie, iar Frank Herbert în saga sa Dune abordează tema fanatismului religios.

Paralel cu opera spațială, S.F.-ul a trăit emergența unui curent tehnologic pur, îndreptat spre povestirea prospectivă și științifică; „părintele” S.F.-

ului modern, Hugo Gernsback a fost unul din primii ilustratori cu Ralph 124 C+, roman azi de necînt, dar interesant pentru mulțimea de invenții pe care le propune cititorilor: teleradiograf, menograf, menalfabet, heliodinamofor etc. Ideologia progresului este aici de necontestat.

Acest tip de demers, excitant pentru spirit, duce de cele mai multe ori la povestiri plicticoase, terne și didactice: Charles Sheffield, în Acoperiș între lumi, evocă ideea unui „turn orbital”, dar se pierde uneori în explicații lungi: cabluri portante și supraportante, la fel ca elementele de tracțiune, erau legate într-o singură unitate complexă. Extremitatea acestui ansamblu trebuia să atingă solul în punctul de ancorare. Rare excepții vin să confirme această regulă generală: tinerii oameni de știință americani reușesc uneori să combine cunoștințele tehnice solide cu povestiri interesante: este cazul lui Gregory Benford cu Un peisaj temporal (particule subatomice reușesc să intre în viitor) și al lui Robert Forward cu Oul dragonului (viața a apărut pe o stea neutrinică unde greutatea este de 67 miliarde de ori mai mare ca a Terrei).

Stéphane Nicot

O imaginație liberă

Ce este fantezia eroică? Să lăsăm grija definiției unui specialist în materie; L. Sprague de Camp: Este o povestire de evaziune, care permite să fugi complet din lumea reală în alta în care toți bărbaii sînt puternici, toate femeile sînt frumoase viața aventuroasă, problemele simple și nimeni nu-ți vorbește de impozitul pe venituri, de șomaj sau de insuccesele medicinii. De aici s-a înțeles că fantezia eroică este un subgen foarte puțin progresist, unde violența este la ea acasă, unde viitorul se rezumă la a ucide sau a fi ucis, unde — după cum spunea însuși Howard — eroii sînt prea proști pentru a scăpa altfel decît cu spada, arcul sau cu pumnii și unde femeile n-au alte perspective decît violul și supunerea: instituția prin excelență completă și perfectă pentru dominarea femeii este sclavia!

Cu toate acestea putem descoperi lucrări interesante care înșeală regulile genului, rămînd totuși în acest cadru; astfel, Gene Wolfe folosește, în Umbra căldului și în celelalte volume ale Cărții noului soare, tehnici narative utilizate curent în fan-

tezia eroică: digresiuni permanente, inserții ale unor povestiri autonome fără raport direct cu acțiunea, repariția periodică a personajelor etc.

Ceea ce aveți în mînă este mai mult decît o carte. Dacă avem noroc este o revoluție: În acești termeni își prezenta Harlan Ellison, în 1967, antologia, sa Viziuni periculoase; ca ecou, îi răspunde Daniel Walther în 1975: „am vrut să fac o antologie de ficțiuni speculative franceze, care să fie în același timp și un manifest”. Aceste două antologii marchează o ruptură în istoria S.F.-ului și traduc irupția preocupărilor mici (de formă și ideologice) în sinul unui gen care se dovedește mai conservator decît pare la prima vedere.

Războiul din Vietnam pentru americani, ca și mai 1968 pentru francezi au contribuit la repunerea pe scenă a unei idei-forță în S.F. — noțiunea de ordine, căci S.F.-ul vizează mai curînd să abolească lumea decît s-o transforme sau s-o critice! Putem ghici scandalul provocat de Norman Spinrad, cînd a publicat, în 1969, Jack Barron și eternitatea, unde denunță la grămadă puterea banului, corupția politicienilor, demagogia mass-mediei; aici politica este cea care irupe direct în S.F.: tot ceea ce vă reprezentați mă dezgustă. Partidul republican nu mai este decît o adunătură de bătrîni, adoratori orbi ai lui Wallace, bogătași paranoiici a căror definiție a președintelui se situează la cîțiva ani-lumină la dreapta lui Adolf Hitler. Acum în această epocă, apar autorii cei mai originali și cu adevărat moderni: Philip K. Dick — Zeul venit din centaur, Minciuni și Compania, Blade runner și universurile sale iluzorii, John Brunner, care denunță suprapopularea în Toți la Zanzibar, poluarea în Turma oarbă sau imperialismul nord-american în America latină — Orașul este o tablă de șah. Franța nu rămîne în urmă, cu scriitori ca Michel Jeury — Le temps incertain, Jean Pierre Andreon — Il faudra bien se resoudre à mourir seul, Dominique Douay — Cinq solutions pour en finir sau Pierre Pelot — Parabellum Tango.

Dincolo de conținutul adesea coroziv, ficțiunea speculativă introduce în sinul S.F.-ului tehnici narrative ieșite din literatura generală: Michel Jeury, Philippe Curval sau J. G. Ballard constituie cele mai bune exemple.

Nu-i mai puțin adevărat că formele S.F.-ului, așa reperabile și clasificabile cum sînt, uneori se interpenetrează și se îmbogățesc mutual. Și dincolo de aparență pe care o îmbracă, S.F.-ul este imaginație liberă!

traducere de CONSTANTIN COZMIUC ■

*) Articol apărut în revista „Le français dans le monde” nr. 193, mai—iunie, 1985. Publicat cu aprobarea redacției.

Traian Urdea Dorin Davideanu Actualitatea științifică pe glob

● **Talangă electronică:** Un grup de specialiști de la Universitatea din Bao-Bao au pus la punct un aparat destinat imitării sunetelor produse de acest foarte popular instrument muzical cu ajutorul căruia s-au obținut performanțe deosebite. De exemplu, raportul egomot/senal atinge valoarea de $1/10^{18}$. Aparatul vine în ajutorul celor care posedă, îngrijesc sau conduc turmele la pășunat și invers, nemaifiind nevoie de acum încolo ca aceștia să tragă de urechi, să legene sau să fugărească prin câmpii oala purtătoare de talangă. Se realizează astfel o importantă economie de timp.

● **Un fenomen deosebit de rar:** a fost înregistrat zilele trecute într-un orașel din Uzukhistan, unde a început să plouă de jos în sus. Se apreciază că locuitorilor nu le-au ajuns cratițele, oalele, ligheanele, dulapurile, mesele, degetele de la mâini și de la picioare, că să astupe presupusele orificii apărute în sol. S-au înregistrat diferite pagube materiale.

● **O cetate uitată:** Cercetători din diverse domenii (istorie, arheologie, arhitectură), îmbinând pasiunea și entuziasmul cu tenacitatea și perseverența, străbat în prezent neumblatele păduri sud-americeane. Scopul lor: descoperirea vestigiilor unei cetăți aparținând vechilor amerindieni. În ipoteza cercetătorilor, această cetate, situată într-o zonă greu accesibilă, a rămas necunoscută conchistadorilor, fiind părăsită mai apoi de însuși locuitorii ei și în cele din urmă uitată. Rezultatele de până acum confirmă această ipoteză, căci nici o așezare de acest fel nu a fost descoperită, ba mai mult, nicăieri localnicii nu-și amintesc să fi existat așa ceva. Este vorba, deci, de o cetate într-adevăr uitată.

● **Descoperire:** În întunecata, junglă amazoniană a fost descoperită recent o muscă zburind cu o viteză ce depășește 3 Mach. După îndelungate studii, efectuate în laboratoarele N.A.S.A. de o echipă de specialiști, s-a ajuns la concluzia că această singularitate zoologetică nu respiră, nu se hrănește și nu se gindește la nimic în timpul zborului.

— **Mă pot așeza lângă dumneavoastră?**

Bărbatul, potrivit la statură, îmbrăcat în ceva banal, cu o figură ștearsă și anonimă, privi în sus către Pettigrew, care aștepta în picioare la colțul mesei, cu paharul de bere în mână.

— **Cum să nu, tuai loc.**

— **Pot să vă ofer un pahar?**

— **Nu, mulțumesc, mă simt bine și așa, roști bărbatul potrivit la statură, arătând paharul aproape plin din fața lui. În jur, aspectul obișnuit al unui bar, un barman, consumatori singuri sau câte doi, nimic care să atragă atenția.**

— **Nu ne-am mai întâlnit, așa-i?**

— **Nu, din câte-mi dau eu seama.**

— **Bine. Asta-i bine. Mă numesc Pettigrew, Daniel R. Pettigrew. Dumneavoastră cum vă numiți?**

— **Mason. Herbert George Mason, ca să fiu mai precis.**

— **Ei bine, cred că asta-i minunat, nu-i așa George... Herbert... Mason? Pettigrew vorbea de parcă ar fi urmărit o schemă din memorie. Acum, ce-ar fi să-mi dai numărul tău de telefon?**

Din nou Mason ar fi avut prilejul să reacționeze împotriva manierelor bulversante ale lui Pettigrew, dar se limită la „Mă găsiți destul de ușor în cartea de telefon”.

— **Nu, s-ar putea să fie mai mulți cu același nume. Să nu pierdem timpul... te rog.**

— **Fie, în fond este o informație deja făcută publică. 2-3-2-5...**

— **Stai așa, e prea repede pentru mine. 2-3-2...**

— **5-4-5-4.**

— **Ce baftă. Am să pot să mi-l amintesc.**

— **De ce nu-l notați, dacă este atât de important pentru dumneavoastră?**

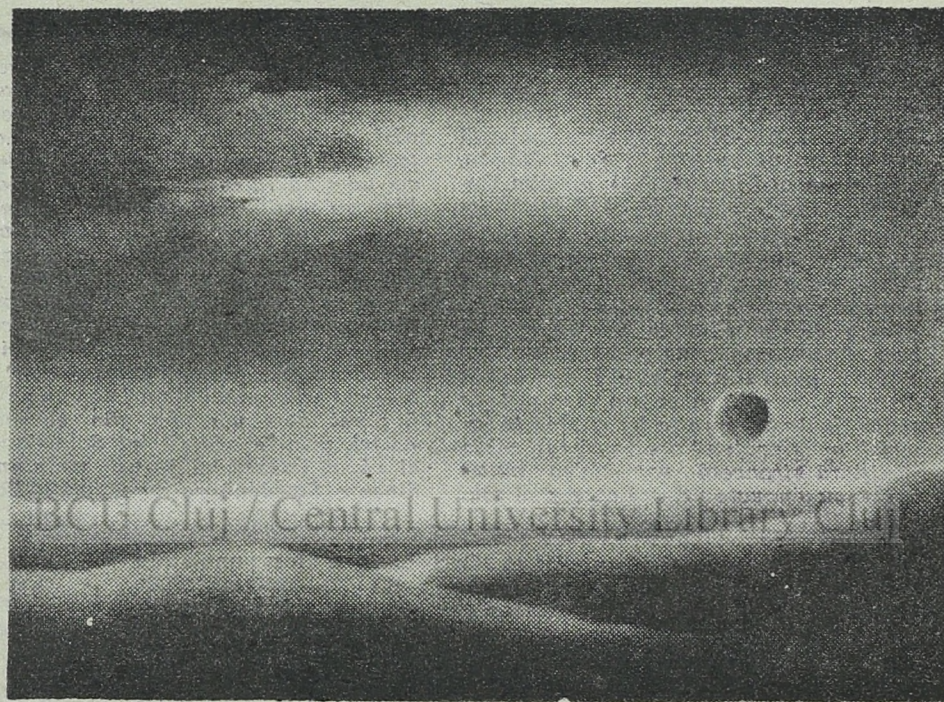
La asta, Pettigrew afișă un rînjit superior care se pierdu însă într-o expresie dezamăgită.

— **Cum, nu știi la ce-mi folosește? Oricum, 2-3-2-5-4-5-4. Ce-ar fi să-ți dau și eu numărul meu? Deci, 7...**

S-a anunțat că în anii următori se preconizează lansarea de microaparatură electronică în spațiul cosmic cu ajutorul unor exemplare bine dezvoltate din această specie.

● **Poduri subacvatice:** Nu peste multă vreme, aceste creații de artă inginerescă vor asigura legătura între diferite insule de pe glob, poate chiar între continente, la o adâncime esre să nu stăjenească navigația maritimă. Pe arcele podurilor subacvatice vor circula trenuri de mare viteză, cu un profil hidrodinamic. Un ultim amănunt: tradiționalele tăblițe avertizoare — „Traversarea liniilor este interzisă”, „Atenție! 27 000 Volți! Pericol de electrocutare!”, „Nu deschideți ușile în timpul mersului!”, „Nu vă aplecați în afară!” — vor deveni cu totul inutile.

● **Ochelari opaci:** Ochelarii cu lentile colorate, avind menirea de a feri ochii de strălucirea uneori prea puternică a soarelui, sînt totuși ineficace la persoanele foarte sensibile. Un grup de cercetători a decis să taie nodul gordian, creînd ochelarii opaci. Beneficiarii acestora păstrează contactul vizual cu lumea înconjurătoare prin intermediul unor microecrane cu cristale lichide plasate pe fața interioară a lentilelor. Imaginile sînt colectate de o cameră tv miniaturală, care avind diferite forme, poate fi purtată la rever (garoafă), la centură (breloc), la manșeta cămășii (buton) ș.a.m.d., oferind totodată unghiuri de vedere inedite asupra realității.

— **Nu doresc numărul dumitale de telefon, domnule Pettigrew, glăsuși Mason, arătîndu-se ușor vexat, și trebuie să adaug, că deja regret că ți l-am dat pe al meu.**

— **Dar trebuie să ți-l dau pe al meu!**

— **Aiurea, lasă-te de asta.**

— **O propoziție, hai să stabilim o propoziție pe care să ne-o comunicăm dimineața.**

— **Vrei să-mi explici și mie ce înseamnă toate astea?**

— **Te rog, timpul este limitat.**

— **Repeți asta mereu. Incepe să fie...**

— **Totul s-ar putea sfîrși în orice mo-**

Fredrie Brown Margarete

Dr. Michaelson își conducea soția, care se numea d-na Michaelson, prin complexul seră-laborator. Era pentru prima dată, după multe luni de zile, cînd d-na Michaelson vizita astfel locul unde soțul său se dedica experiențelor și cercetărilor și, în aceste luni, fuseseră montate numeroase instalații noi.

— Vorbeai deci serios, John, zise în cele din urmă d-na Michaelson, atunci cînd îmi povesteai despre experiențele tale asupra comunicării cu florile? Eram sigură că glumeai.

— Cîtuși de puțin, era foarte serios. Contrar părerii generale, florile posedă inteligență, cel puțin una fragmentară.

— Totuși, ele nu pot vorbi!

— Nu așa cum vorbim noi. Dar, contrar părerii generale, florile comunică între ele. Telepatic, oarecum, și proiectînd nu cuvinte, ci imagini.

— Comunică poate între ele, dar n-o să-mi spună că...

— Draga mea, contrar părerii generale, e posibilă stabilirea unei comu-

nicați între oameni și flori; e adevărat că pînă acum nu am reușit să stabilesc comunicarea decît într-un singur sens: izbutesc să le captez gîndurile, dar nu pot să le trimit la rîndul meu mesaje.

— Dar... dar cum procedezi, John?

— Contrar părerii generale, gîndurile — fie ele umane sau florale — sînt unde electromagnetice care pot fi... dar nu va fi mai simplu să-ți arăt cum funcționează.

Dr. Michaelson își chemă asistenta, aflată în celălalt capăt al încăperii:

— Domnișoară Wilson, vrei să-mi aduci comunicatorul?

D-ra Wilson aduse comunicatorul. Era o banderolă care se fixa pe frunte; din ea ieșea un fir, ce se termina într-o tijă prevăzută cu un mîner izolat. Dr. Michaelson fixă banderola pe fruntea soției sale și îi dădu tija.

— E foarte simplu: îndrepti tija spre o floare, și se comportă ca o antenă captatoare de gînduri. Și vei constata cum, contrar părerii generale...

Dar d-na Michaelson nu-și mai asculta soțul. Rămăsese încrămențită, cu antena îndreptată spre un vas cu margarete așezat pe pervazul ferestrei. După ce ascultă astfel cîteva minute, d-na Michaelson puse antena pe masă, scoase un pistol din poșetă și își ucise întii soțul, apoi pe d-ra Wilson.

Contrar părerii generale, pentru a afla dacă te iubește, nu te iubește, te iubește, nu te iubește... nu e neapărat nevoie să smulgi petalele margaretelor.

Sfîrșit

Profesorul Jones frămînta teoria timpului de cîțiva ani.

„Am găsit ecuația cheie, îi spuse într-o zi fiicei sale. Timpul este un cîmp. Mașina aceasta, construită de mine, poate acționa asupra acestui cîmp și chiar să-i inverseze sensul.”

Și apăsînd butonul spuse: „Acum timpul va trebui să curgă invers curgă să trebuii va timpul acum” spuse butonul apăsînd și.

„Sensul inverseze să-i chiar și cîmp acestui asupra acționa poate, mine de construită, aceasta mașina. Cîmp este timpul. Sale fiicei și într-o spuse îi, cheie ecuația găsit am.”

Ani cîțiva de timpului teoria frămînta Jones profesorul.

tișrîfS

în românește de DORIN DAVIDEANU și CONSTANTIN COZMIUC

— **Nu. Desigur, este greu de crezut că tu exiști cu adevărat, dar ai face mai bine să admiți o asemenea experiență, în loc să mă contrazici. După cum am mai spus, s-ar putea însă să mă înșel.**

— **Este îmbucurător că admiți asta. Mason se calmase și-și aprinsese hotărîndu-se al vieții mele pînă acum, mi-ar trebui toată noaptea, și încă ar fi prea mult de reținut pentru cineva cu memorie mediocră. Ne terminăm băutura și ta. Numele meu, cum ți-am mai spus, este Herbert George Mason. Am 46 de ani, sînt însurat, am trei copii, lucrez în comerțul cu mobilă și, ca să-ți fac un rit o țigară. Nu știu prea multe despre aceste lucruri, dar nu ești prea departe de eroarea pe care ești gata s-o accepți. Acum dă-mi voie să te asigur că nu există doar de cinci minute, și doar în mîntea te duc la mine acasă să-ți dai seama că...**

— **Ești doar omul din visul meu cel care vorbește, spuse Pettigrew tare.**

2-3-2-5-4-5-4. Am să sun la numărul ăsta, dacă există, dar n-ai să fii tu cel de la capătul firului. 2-3-2...

— **De ce ești așa agitat, domnule Pettigrew?**

— **Din pricina a ceea ce s-ar putea întîmpla cu tine în orice clipă.**

— **Asta-i o... amenințare?**

— **Telefonul! urlă el. E mai tirziu decît am crezut!**

— **Telefonul? repetă Mason clipind și hîlbîndu-se la Pettigrew, care era în continuă transformare.**

— **Cel de lângă mine. Mă țrezesc!**

Mason îl înșfăcă de brațul care dispăruse în cea mai mare parte, Pettigrew devenise o lumină tot mai palidă, iar cînd Mason își privi mina cu care-l apucase îi veni destul de greu să admită că nu mai avea nici degete, nici oase, nimic.

* Din volumul lui KINGSLEY AMIS, „Collected Short Stories”.

În românește de SILVIU GENESCU

Kingsley Amis Viața lui Mason

ment, iar eu s-ar putea să mă pomenesc într-un loc total diferit, presupun că la fel și tu, deși nu mă pot opri să mă indoiesc că...

— **Domnule Pettigrew, ori îmi explici ce se întîmplă, ori îți iei tălpășița.**

— **Bine, făcu Pettigrew, a cărui dezamăgire creștea, dar mă tem că nu va folosi la nimic. Vezi, cînd am început să discutăm, mi-a trecut prin mîntea că ai putea fi o persoană reală, asta din pricina modului în care...**

— **Scutește-mă de biugieli infantile,**

de a lua contact a doua zi cu persoanele înîlțite pentru a confirma această experiență. Asta ar putea dovedi cîte ceva privitor la mîntea umană, nu-i așa? Oameni comunicînd prin vise. Păcat că așa de puțini realizează că de fapt visează. Eu am trăit asemenea experiențe doar de patru ori în 20 de ani, și de atunci n-a mai mers nimic. Ori uităm amănunțele, ori descopeream, ca și în cazul de față, că persoana este inexistentă. Dar am să continui să...

— **Ești nebun.**

Acest „PARADOX” a fost îngrijit de DORIN DAVIDEANU, GYÖRFFY GYÖRGY, VIOREL MARINEASA și ilustrat de SERGIU NICOLA.

...narcă o glumă: — Șefa de an...
...teasta deasupra noastră — și...
...ghește, Elena învățând cu...
...aius.

...trecoară spre bibliotecă Ioan...
...cu un braț de cărți: — „Ce...
...cărți!... Prețul? Media

...en (IV-M.G.) urcă molcom scâ...
...rizare. Oarecum contrariat,
...felicită ai mei pentru notele...
...Frinții ăștia sînt mult mai bine...
...erleam eu...

...pe repezi fac simțită prezența...
...man (II-M.G.). Numai zîmbet,
... — Inevitabilul s-a produs!
...nece, de această dată la Histo...
...zece nu este o glumă, vă rog...
...vedem ce va fi la examenul

...stînde brusc, din sala de stu...
...ese un grup, compact de stu...
...de anatomie — la fel. Voie...
...întrebare: „Cum a fost?”

...oare unii dintre noi au răspuns...
...avea ocazia...

...ou un examen de Biochimie...
...udentul de anul întâi?

...a deschidere în perimetrul cur...
...de substanță ale disciplinei,
...silitatea unul studiu rațional,
...at după niște trasoare precise,
...eractică și o metodă sigură
...erseelor probleme

...eșști conștițios aceste valențe,
...te descurci la examen. Anca...
...și emoționată inițial („Biochi...
...cît alte zece la un loc!”) a...
...științelor acumulate, primind...
...lul citric — mecanism, rol,
...ximă. Un zece care vine să...
...apt, activitatea depusă în...
...dată de notele primite la cele...
...lucrările practice și examenul

...tă riguroasă verificare pe...
...ilor îi obligă la un studiu...
...zînd jumătățile de măsură și...
...ne asigură prof. univ. dr...
...ful disciplinei de Biochimie

...erau nejustificate. Conciziunea...
...nerii, răspunsurile la subiect...
...dul ridicat de pregătire al

...pe măsura răspunsului — zece...
...n carnetul Ancă!

...un val Al patrulea — oftează...
...ia Borod (1-Ped.) Vor urma și...
...val pe care îl voi sparge, va...
...ești, sub sărutul de foc al unui...
...dem ce zic părinții...”

...ge prin clejpridra timpului, și...
...uează emoțiile, catalizează idei...
...mentează straturile infinite ale

...uc în Deltă, vor da faliment toți...
...i, iar dacă prefer Costineștiul,
...a umbra Obeliscului. Să scrieți...
...nare, că așa îmi place mie.” —
...Popoiu.

Sporovăială mare. Doar, doar se vor liniști. Pînă iese din examen Maria Borod, se mai schimbă o informație și cite o carte de Biochimie, apoi...

— Oana Buzuloiu poftim înăuntru — anunță grav ing. Maria Mangluca, asist. univ. al disciplinei. — Nu te emoționa, așa, fără rost...

CRISTIAN BAIULESCU

Dintre sute de restanțe

Inchipuții-vă coridoarele Facultății de Mecanică doldora de studenți. Unii, agitați, alții — mai puțini — calmi. În fața unei uși, un grup masiv, pierdut printre cursuri „lito” și „de mină”.

— Ce an sînteți?
— Anul trei ce. Avem examen la Socialism. — mă măsoară lung și apoi adaugă — Tocmai de restanțierii ți-ai găsit să te iei? Așteaptă două zile că-ncepe sesiunea! — după care îmi întoarce spatele. Un spate de halterofil.

Pornesc mai departe. În dreptul sălii 151 un băiat, un caiet și două sacoșe. Aflu că aici anii I-B și I-C susțin examenul restant la Analiză matematică. Zăbovesc pînă se recomandă. Se numește Walter Killian.

— A fost greu?
— Nu, nici vorbă, destul de ușor. În iarnă am picat din cauza unor greșeli elementare.
— Este prima ta restanță?
— Evident, și sper că și ultima.

În las pe Walter în compania sacoșelor și în așteptarea rezultatelor, iar eu continui periplul. Deodată, un pocnet sec. Mă întorc, privesc: un costum, o cravată, o mapă. Într-o ordine aleatoare. Este Gigi Bodescu (1-T.C.M. — seral).

— La ce ai avut restanță?
— Of, stai puțin să-mi trag suflitul. Mi-e inima cît un purice. (după cîteva clipe) La Analiză. Și nici măcar n-a fost greu.

— De ce ai căzut în iarnă?
— N-am picat pe subiectele favorite.

Între timp, se apropie o studentă blondă — un blond platinat — la Raquel Welsh — cu o poșetă și o privire întrebătoare: — Ai știut?
„Da!” răspunde din priviri Gigi. Raquel îi sare în brațe, emoționată. O înțeleg — în brațele unei fericiți „integraliste”.

Sesizez un nor de fum, iar în mijlocul lui, pe Mircea Zamfir, Ioan Leontescu și Helmuth Guttl, toți anul 1-T.C.M. — seral. Se consultă în privința subiectelor. Fac cîteva pași și sînt interpeleată:

— Te rog să mă scuzi, parcă te-am văzut înăuntru. Spune-mi, problema asta — îmi pune în față o coală de hirtie — ai rezolvat-o cu Cauchy? „Nu, de obicei, îmi rezolv singură problemele” — sînt tentată să-l răspund îl privesc cu un aer distant, ridic din umeri și îl las să creadă că sînt o individualistă. M-a confundat. Se mai întimplă.

Părăsesc facultatea, urîndu-le, în gînd, BAFTA tuturor celor care au astăzi restanță.

În curte, vîntul adie, legănînd încet candelabrele de flori ale castanilor, apoi se oprește. Totul rămîne în nemișcare: este o liniște adîncă și am senzația că aud cum scrie rebel o cretă pe tablă. Oare ce scrie?

LILIANA BRAD

Douăzeci și șapte la pătrat

Sau dus-întors pe linia autobuzului nr. 27 spre marginea Timișoarei, acolo unde dimensiunile și formele își rotunjesc conținutul, capătă mai multă profunzime, deschid noi aripi ale cunoașterii — Institutul Agronomic.

Chiar și duminică, aici este o zi plină, cu examene și emoții, cu fețe zîmbitoare și ochi încercănați. Și dacă, totuși, nu ai emoții la examen, verbul a poseda își extinde granițele asupra cîtorva cărți și caiete pe care sacoșă cea neagră nu mai prîdidește să le suporte. Simona Onciu (III-Zooth.) renunță, în sfîrșit, la sacoșă, abandonînd-o printre scaune și colege.

Discuția demarează greu, sub forma unui monolog, în care reporterul întrebă, tot el răspunde și apoi se explică. Simona Onciu sparge gheata:

— Nu am emoții pentru că am fost activă la seminariile de Socialism Științific. În plus, este o materie care îmi place.

Se înfiripă un scurt dialog Aurelia Botoc (III-Zooth.) o „pirăște” pe Florica Iernilă, colega ei: — Scrie despre ea. Are, pînă acum, trei note de zece! Simona Onciu merge mai departe: — Poate că din toamnă voi veni și eu la ședințele revistei. Dar e cam departe sediul. De ce nu veniți voi la Agronomie? (N.R. — Am luat act de prezența!)

Vis-à-vis, la cîteva pași, studenții anului III Med. Vet. sînt nerăbdători să termine. Este ultimul lor examen dintr-o sesiune încărcată. Laura Roneov și Mirel Vințan au ajuns, după îndelungi tergiversări, la un numitor comun: acest ultim examen nu este chiar atît de greu dacă ai învățat, dacă ai răspuns la seminarul, dacă ai puțin noroc, dacă... În fața unor asemenea argumente nu pot fi decît de acord. Cel puțin, pînă la proba contrarie.

Colegul Adrianei Nicolaescu, orădean get-beget, adaugă pe un inimitabil timbru moldovinesc: — După examen voi merge acasă s-o aduc pe sora-mia la admitere. Diă examen tuot asi.

Refuză să se prezinte preferînd să rămînă în anonim. Totuși, îi citesc în priviri că am recîștigat un adept pentru cauza revistei. Și din toamnă...

Pe coridoarele disciplinei, Ioan Petrușan slămează materia, pe care a buchisit-o zile întregi. Alături, colegii săi de suferință — Gheorghe Voichescu și Ioan Pop, confesionează: — N-am mai picat alt examen! Ioan Petrușan completează: — Materie imensă, dar cursurile predate de șeful disciplinei, asist. univ. dr. Marian Coman sînt nemaipomenit de bine sistematizate. fți simplifică, bine-mersi, materia punînd accent pe latura practică.

Întrat în examen, Ioan Petrușan trage biletul nr. 13. Treisprezece?

— Unora le aduce noroc — ține să precizeze dr. Marian Coman, invitîndu-l să ia loc.

În jurul mesei, alți șase studenți se privesc în tăcere. Unii scriu. Alții gîndesc. Pe fereastra larg deschisă pătrund acordurile unei totale incremeniri. La examenul oral — Cristophe Freytag. Se descurcă bine, răspunzînd cu aplomb întrebărilor suplimentare. Care nu sînt puține. Decanul de an, prof. univ. dr. Marin Leancu asistă satisfăcut:

— Studenții de peste hotare învătă pe bază de conspecte. Rezultatele se pot constata.

Cristophe va primi aceeași notă ca și colega sa, Martina Rauch — opt. O notă care demonstrează aptitudinile sale pentru studiu.

Tibi Farca își expune subiectele — Inflamația granulomatoasă, Morfopatologia glandei mamare și Leziuni din clostridioze. Subiecte mari, frumoase. Timpul se scurge lent, întrebări, răspunsuri — dialogul nu trenează.

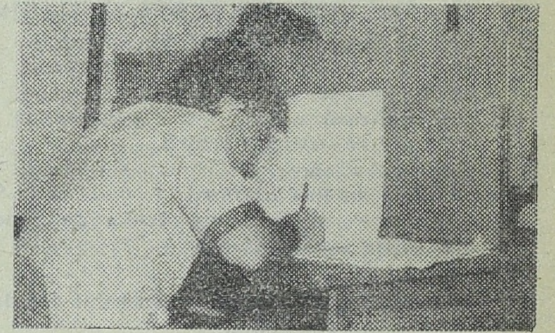
Acum înțeleg conținutul afirmației lui Ioan Petrușan — o materie imensă, dar predată în mod sistematizat poate fi asimilată (și înțeleasă!) de studenți. Exemplele oferite sînt suficiente.

Tibi Farca remarcă de justete: — Un examen de talia Morfopatologiei nu trebuie să-l programezi spre sfîrșitul sesiunii, cînd ești obosit... Și iată, totuși, se poate!

La fel cu se poate reveni în centrul orașului — după un stagiu de ordinul minutelor în stația lui 27 —, preferînd unui film, un ștrand sau o escapadă la Pădurea verde.

GABRIEL BAIULESCU

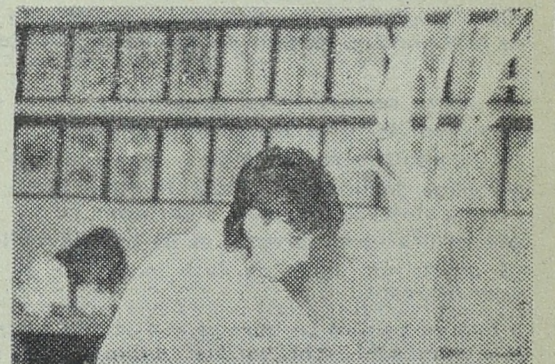
FLASH

Oglinzi paralele, sau față în față cu ecuația sesiunii: a fi sau a nu fi...?

La adăpost de lumea dezlănțuită, neliniștea coboară, coboară...

„Căldură mare cît... o formulă de-a lui Cebîșev ăla!”

FLASH

Orice început are și un sfîrșit

Așadar sesiunea!

Cu examene coapte de mulțisor sau care ne-au copt pentru multă vreme, cu vrednicia și curajul fiecăruia, cu dragostea de carte și nevinovăția, cu ineditul și splendorile clipelor — care tocmai prin atributele lor — au devenit neaș studentești. Toate sînt ale noastre. Și vor rămîne pentru totdeauna îngemănate în suflarea tinereții noastre.

Să salutăm cu mîna pe inimă sosirea virtuții bucuriei și speranței, numit VACANȚA, ca pe o bună prietenă, sinceră și adulată.

Vom purcede a iubi singurătatea Obeliscului din Costinești și prietenia soarelui, cărările ascunse ale muntilor și mirosul de paltin, izvorul cel de toate zilele al Mureșului și izvoarele lumii noastre. Adio, sesiune! Bun sosit, vacanță!

Grupaj realizat de membrii cercului de presă

Vladimir Ștefan

Petrescu

... CONTEMPLIND ECOURI ÎN MARIMĂ
NATURALA ...

O pasăre incremențită-a aer,
materia veghează
De-acum pot să apară martorii,
încrepă ospățul căci
toate faptele au fost plătite
prin defrisarea acelor zone lipsite de cauzalitate,
dincolo de zid stă un bărbat,
dintr-o altă
lucurile să strează amprenta sărutului dat dragostei
de a fată jumătate mamă,
jumătate oleopă
curge vederea peste umbra lumii
ce ar putea să fie un simplu gest,
o vorbă de salut
din toate părțile vin păduri
gata preschimbate-n rădăvane
să plecăm prin cimpie,
să ne-asezăm în vitraliu ...
tace pământul
tunelul pînă la mine l-a umplut dinamita tăcerii,
deschid gura și-ncremenesc
ca un cosmos ce stă de pază
libertății de-a fi o simplă poezie.

... ORICE MIRACOL ÎNCEPE DE LA BUZE
ÎN JOS ...

Băietelul își trăsese cipilica pînă la bărbie și făcea
„bau”
drept care, speriată, gara deveni brusc neîncăpătoare.
Ehei, ce mai voiajam noi înspre locurile de odihnă,
ce mai pluteam cu toții de-abia zărindu-se înserarea

oul de ou pe care se va așeza iubita
ca și cum ar vorbi despre ultimul vagon,
cel cu sublime casete unde
persoane deghizate în silabe de apă
făceau abstracție de fum și dormeau ...
băietelul avea tot dreptul să fie frumos, palid,
să poarte un nume de fată incredibil de lung și
greu de rostit.

o fată cu pămînt pe buze ce și-a vîndut toate cărțile
și-a cumpărat apoi un disc de marmură pe care
se poate grava orice.

am putea spune, o sală de așteptare unde
ploaia cu miere peste uniformele noastre de beton ...
ne trăgeam paradisul pînă la bărbie și scînceam.

Corina Rujan

LA SUPRAFAȚA ACESTEI LUMI

La suprafața acestei lumi
stă cuvîntul cu care te-mpodobesc
în urma urmăritării
învinș ca o umbră
pe care-o coborî
singur precum calmul
tăcuței stări
De suprafața acestei lumi
noaptea cutreieră un cînteac
desprins de păcat
umil
trece albă uimirea
peste chipul
împovărat.

DOAR SOMNUL

doar somnul ține cu mine
doar aripa blîndă a ingerului
mă învelește
cînd nori greu freacă cerul

POESIS

și-n stranii ecouri
te înalță plutirea
nu mai spun nimic despre tine
acum
nu mai răstorn
nici o frunză.

PE VAILE SOMNULUI

tăcut e versul
și duhul tău
amețind în icoane
portalul alb
prin care pătrund
triste dropii
deschis e
ca niște gheare
cu care te aperi
și închinarea continuă
lovind în imagini
înveștă apă
pe văile somnului
lumina te-neacă
numai sfînta primejdie —
a visului
te mai poate salva.

Geo Nan

RONDEL

am văzut azi un film despre anii șalzei
cu Beatles, cu hippies, Vietnam și proteste
cu pletosi care cîntă eterna poveste
a iubirii și păcii neavute în veci
călcat-n picioare de atîția zevzeci
pe pămîntul ce-a fost pe pămîntul ce este
am văzut azi un film despre anii șalzei
cu Beatles, cu hippies, Vietnam și proteste
cînd toate cîntecele erau manifeste
împotriva bombelor și a războaielor reci
și am înțeles că aceleași capete seci
cu alte măști-spurcă și vremurile-aceste
am văzut azi un film despre anii șalzei

ÎNVAȚATURILE LUI VERS VOIEVOD CATRĂ
FIUL SĂU GEO NAN

hai grămătic degrabă scrie
ale mele vorbe ca să le știe
geo nann fiul meu de departe
și pururea cu dînsul ei să le poarte
copile drag
zorii privește-i cu lăcomie
căci asfințitul de-l apuci nimeni nu știe
să nu uitîi foamea atunci cînd ești sătul
din ce ai dat nicicînd să nu crezi că-i destul
bea vin dar nu uita Izvorul
cînd drumețu-ți bate-n poartă să nu închizi zăvorul
corabia de ț-a pierit să nu biciul marea
înținselor pustiri nu le tăgădui chemarea
cu luna ochii umple-ți că iar nimeni nu știe
vreodată dacă n-or să mai învie
tubeste femeia iubeste-o de moarte
și niciodată moartea să nu-ți pară prea departe
dar fiule
de dumnezeu e obraznic și stă în drumul tău
nu te sfii la barda și dă în dumnezeu

POEMUL de Florian Mihalcea

Poetul se așezase pe scaunul gros
de mahon din fața mea. Nu-și lăsase
foile scrise mărunt pe masă, ci le ținea
în mîna foarte aproape de ochi.

Știam că poemul era un fel de mă-
turie a receptării elementului și a întregu-
lului, a elipei și a devenirii. Știam că
era apologia creației sale. Îl scrisese
aproape „la prima mîna” în câteva opți
de nesomn, după ani și ani în care în-
cercase toate genurile și speciile literare,
după ani și ani în care memorase fap-
tele glorioase ale poemelor homerice,
variantele latine a Vechiului Testament
și tomuri întregi din Vedele indiene,
învățase sanscrita și descifrase semnele
sumeriene.

Eram convins de inutilitatea zbaterei
sale. Poemele și nuvelele lui își lăsau
un gust amar, frazele erau monotone și
greoaie.

Dar acum simțeam în ochii lui, ci-
team pe mîinile lui nervoase să reușe.
Frumosul, năd și inexplicabil, stătea în
fața mea. Îl simțeam urmărind paginile
citite, lăsate încet pe masă și cu toate
astea nu puteam perecepe clar decît miș-
cările degetelor lui, tremurul colilor
albe, încheieturile degetelor sale lungi

de moaște de sfînt, pielea strînsă pe fa-
lanțele degetelor, aerul greu din jurul
becului și imaginile deformate din spa-
tele peliclei lui de căldură. Mi-l în-
chipuiam un călugăr bătrîn cu rasă
neagră, descifrîndu-mi, într-o chilie
învățăturile sfînte dintr-o evanghelie
roasă. Eu eram cel ce primea adevărul
automatic, îi primeam fără nici o zba-
tere, fără nici o căutare, fără a-mi în-
cununa neliniștile, ca și cum undeva
într-o cameră alăturată, un aparat de
radie încerca să-mi aducă, la o oră ma-
tinală, via în conștiință, misterul
poeziei.

De altfel, dimineața m-am sculat
tirziu, m-am barbierit, mi-am făcut o
cafea și am băut-o amară. Îmi spălăm
ceasca de cafea și ibricul zincat în care
fiersese, cînd a venit El, rădăcit, palid,
ca ochii sticlînd.

A trebuit să-mi concentrez atenția
asupra lui, să-l analizez tremurul și prin
asta să ajung la sensurile poemului său.
Am observat că și El mă uitase pe mine,
nu-mi mai citea mie, își citea lui însuși,
descoperindu-și slovele mărunt de pe
paginile albe, pătrunzînd în adîncul lor
ca același nesăf, ca atunci cînd descope-
rea învățăturile vechilor sumerieni.
M-am trezit urmărindu-i mîinile cu de-
gete subțiri, iar apoi trăsăturile feței cu
linile ei feminine, domoale și incerte.
După ce lăsa o pagină din mîna aducea
înapoi restul colilor albe, mai încet
decît la pagina precedentă. Era ca un

joc, o încheietură determinată, probabil,
de oboseala ce se accentua pagină cu
pagină. Ochii aceia vi se închiseseră pe
jumătate. Apropie și mai mult paginile
necitite de ochi și acum nu mai citea
poemul ... îl trăia, trăia fiecare frază,
fiecare cuvînt, fiecare literă. Cutele din
jurul ochilor păreau tot mai pronunțate,
pungile umflate de sub pleoape se lăsa-
seră tot mai jos.

Parcă mușchii au început să cedeze
spînzurînd acum de tendoane, iar pie-
lea obrazului a început să se stringă în
jurul ochilor și la colțurile gurii, des-
tînzîndu-i încet pielea de pe nas și de
pe pomeții obrazilor, apoi mai tare, sub-
țîindu-i epiderma. Vedeam prin ea fir-
șoare roșii și tendoane subțiri, albe.
Fața a început să se acopere de pete
cafenii, pielea gîtului s-a lăsat peste ga-
lerul cămășii. În jurul ochilor pleoa-
pele căpătaseră nuanțe mai închise.
Ochii au fost primiți care mi-au atras
atenția, căci schimbarea s-a petrecut
încet, aproape fără să-mi dau seama.
Acum sprîncenele crescute uniform
atîrnau sub arcadă, peste un gol mare
delimitat de oasele proeminente ale cra-
niului. Două dungi groase îi brăzdau
fruntea. Am adus vîloza mai aproape
de El, fără să spun nimic, căci începuse
să vadă tot mai greu. Acum îl puteam
observa mai bine. Și pe mîini apăruseră
pete cafenii, unghiile îi albisera și ple-
lea se subțiasă și se zbircise în jurul
încheieturilor. Cînd mi-am așezat, din
noap, privirea pe fața sa am tresărit. Nu
mai puteam avea nici o îndoaială, în
fața mea stătea un bătrîn cu părul alb,
cu barba neîngrijită, citîndu-mi încet

o ultimă filă îngălbenită cu o voce spara-
tă, hîrțită. Filele abandonate pe masă,
privirea aceea demonică, barba care îi
creștea și alba mîeruz, părul rărit și
unsuros, o ultimă filă tremurîndu-și
versurile pe buzele vinete ale unui bă-
trîn.

Trebuia să-l opresc, nu voiam să
aflu finalul, poemul mi-a plăcut mult,
dar nu trebuie terminat, l-am implorat,
am încercat să-i trag foaia din mîna,
dar el nici nu mă asculta, nu mai era
de mult în camera aceea. Am ridicat
ultima filă de pe covor și-am așezat-o
peste celelalte. l-am închis ochii și am
vrut să alerg din camera pe care o sim-
țeam mirosind a mușchi de pădure în
care aerul se lovea de colțurile pereților
și minjea geamurile. Trebuia să ard fl-
lele acelea, trebuia să le ascund, dar
am rămas tîntuit în fotoliu uitîndu-mă
mereu la colțurile indoite ale paginilor
rămase ca fața în jos pe masă. Era tira-
ziu după miezul nopții cînd am hotărît
să-mi trag mai aproape fotoliul și să-mă
arunc, doar, ochii pe un vers. Dar rin-
durile acelea monotone cu litere înclî-
nate mi-au legat ochii de hîrtie, tră-
gîndu-mă încet către implintire și
apocalipsă. Abia am avut timp să-mă
îmbrac un costum negru, să beau o ca-
fea, să dau citeva telefoane, să aprînd
cîteva hîrtii în scrumbiera în care să
arunc filele citite, să-mi promit că nu
voi citi acea ultimă pagină îngălbenită,
să mă uit în noaptea la lumina unui se-
linar și să-mi aprînd o luminare.

Paradoxul subalternului și al șefului său

— parodie —

La prima vedere șeful este cel invitat, întrucât el este cel care dă ordine, iar subalternul, cel care le execută; și s-ar zice că șeful este cel liber, întrucât el decide după placul său ceea ce trebuie să facă subalternul. În realitate însă nu este chiar așa; autoritatea constă în a da ordine necesare, adică acele ordine pe care subalternul le-ar îndeplini oricum, fiindcă are el însuși nevoie de rezultatul lor. În această situație se naște și paradoxul: șeful zice că, iată, libertatea mea este să dau aceste ordine, iar subalternul, care le execută cu credință că sînt necesare și că oricum le-ar fi executat, își face de fapt iluzia că e liber; și invers, subalternul, fiindcă el face oricum ceea ce e de făcut, zice că șeful își face iluzia că e liber, că de fapt el e determinat de forța lucrurilor în ordinele pe care le dă.

Soluția acestui paradox este că și unul și celălalt respectă regulile aceluiași joc. Dar omul cel profan nu-și dobîndește sentimentul libertății decît atunci cînd face pe dos ceea ce ar trebui să facă. Pentru el soluția este să nu cunoască niciodată regula și să se dea mereu iluzia că, de fapt, crează.

Anticonfesiune

Nu sufăr formulele de politețe. Este o ipocrizie să îmi adresez cuiva cu „dumneavoastră”, cînd la mijloc este de fapt o indiferență pe care o maschezi în numele unui interes; nu este decît tributul în respect pe care îl plătești puterii. Mi-e silă cînd aud de „opinia noastră”, e ca și cum n-ai avea argumente și îți aduci cu tine o trupă de idioți care să depună mărturie că „da, de aceeași opinie sîntem și noi”, neîntind de fapt decît să-ți ridici prostia și neputința la o putere egală cu numărul lor — tu, multiplicat de oricîte ori.

Nu simt nevoia reală și libertatea de a mă tutui decît cu oamenii pe care îi află fără să-l caut, fără să-l găsesc întotdeauna cînd am nevoie: Eduard, Șerban, Viorel, Constantin, Emil, Mircea și încă alții alții. Doar aici, în lumea spiritului sîntem egali. Doar spiritul este cea infinitate care... este cea infinitate în care, cu cît sîntem mai diferinți, cu atît sîntem mai egali.

În rest, toți ceilalți care nu reușesc să urce pînă aici nu știu cum fac de mă umilesc tocmai cu prostia lor, dar fără să-mi cîștige disprețul, nici măcar compătimirea, și nici ura: nu pot fi nici măcar indiferent — îmi pasă fără să țin seama de asta.

MARCEL CHELBA

Fără să ilustreze un fenomen unitar, o mișcare limpede constituită, cu o platformă comună, debuturile colective ale tinerilor prozatori din această parte a țării (vezi: Ioan Viorel Boldureanu, Florian Copcea, Dan Florița Seracin, Povestiri de la marginea cîmpiei, 1984; Aquilina Birăescu, Viorel Marineasa, Constantin C. Platon, Mircea Pora, Gheorghe Secheșan, Drumul cel mare, 1985; Iosif Costinaș, Dana Dinu, Gheorghe Jurma, Florian Mihalcea, Alexandru Moraru, Ovidiu Pecican, Lucian P. Petrescu, Nicolae Rotaru, Gustul livezii, 1985, volume apărute la Editura Facla, în colecția „Proză scurtă contemporană”) au impus atenției cîteva nume, multe dintre ele meritînd chiar să figureze pe coperta unui volum individual de debut. Nu e locul să intrăm în amănuntele legate de avantajele și dezavantajele „lansării” în grup. Important este, dincolo de, uneori, numărul aproape meschin de pagini deținut, în alegere, de cutare autor, că, în mare, în acest moment, majoritatea prozatorilor tineri din zonă au debutat; că ipso facto el întregesc prin prezența lor configurația generației '80.

În condițiile date, ispita dintii a comentatorului este de a compara pentru

Tradiționala manifestare de la sfîrșitul lunii mai, dedicată literaturii de anticipație, „Zilele ceneclului Helion”, a avut loc anul acesta la Casa Universitarilor din Timișoara, într-o nouă formulă organizatorică. Trebuie să precizăm de la început că în ultimii ani, în urma afirmării unei noi generații de autori, s-a ajuns la o (falsă) expansiune a domeniului, numărul ceneclurilor de literatură S.F. crescînd vertiginos. De fapt nu este vorba decît despre desprinderea unor membri din ceneclurile „mamă”, oameni care au ținut să-și afirme orgoliile de conducători sau de îndrumători literari. În urma apariției din neant a unor structuri ceneclorice, s-a pus și problema afirmării lor în același tempo ridicat. Și pentru că producția literară nu putea să ofere o deschidere satisfăcătoare și sugestivă, s-a recurs la o formulă deja experimentată și anume, organizarea unor manifestări tip zilele ceneclului „X”. S-a ajuns astfel la o proliferare malignă și, totodată, la o șablonizare sterilă, lipsită de un conținut major, a acestui gen de manifestări. Ceneclul timișoreanu au reușit să evite această stare maladivă, propunîndu-și, înainte de toate, să păstreze statutul de manifestare cu caracter național și să-și ridice nivelul calitativ. Așa s-a apelat la formula unei sesiuni de referate și comunicări, prezentate nu neapărat de specialiști, ci și de oameni care se interesează de evoluția fenomenului science-fiction, urmărindu-se o abordare pluridisciplinară, incitantă, a unei problematice complexe.

Prima zi (vineri, 30 mai) a fost rezervată deschiderii festive și dezbaterii unei teme des întîlnite, însă prea puțin finalizate: Știința și literatura. Au prezentat comunicări prof. univ. dr. doc. Solomon Marcus, prof. univ. dr. Ivan Evseev, conf. univ. dr. Constantin Grecu, șef de lucrări dr. Radu Stoenescu, dr. Bruno Würtz și cercetătorul științific Constantin Cozmiuc.

Cea de-a doua zi a manifestării a debutat sub semnul comunicării Mutații tematice și stilistice în S.F.-ul modern semnate de scriitorul Mircea Oprîță, lucrare care a analizat semnificațiile teoretice și critice ale principalelor aspecte istorice ale dezvoltării genului de anticipație în literatura universală și, în particular, la noi.

Există o retorică a succesului? Care sînt greșelile tinerilor critici ai literaturii S.F.? Se poate vorbi despre un specific național al science-fictionului? Iată întrebările la care și-a propus să răspundă scriitorul Coleu Bugariu (Gramatica succesului în literatura S.F.). Ele au fost urmate de cîteva ipostaze ale literaturii S.F. în contemporaneitate prezentate de criticul Mihai Coman, unde s-a analizat science-fictionul în analogie cu fenomenul folcloric. Autorul comunicării a realizat o interferență și, de asemenea, o sinteză inedită a caracte-

a stabili ierarhii de ordin valoric și nu numai. Operația mi se pare oțloasă. Mă voi limita, deci, la cîteva observații generale, urmînd ca, inevitabil, diferențele (și diferențierile) să apară pe parcurs.

La o primă apropiere ar fi remarcate sincronizarea cu ceea ce se întîmplă în ansamblu în proza tînă de azi. Mare parte dintre cei numiți au intrat

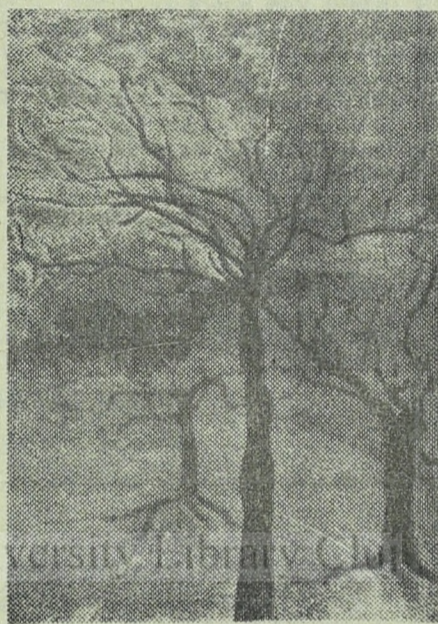
în literatură cu un bagaj teoretic foarte solid. El vin dinspre teoria spre practica scrisului și nu invers. Colajul livresc, paralelismele și analogiile culturale, dialogul subtextual cu opere celebre, în ultimă instanță, apetitul pentru polemica „de interior” sînt rodu acestui împrejurări. În sumă, asemenea tehnici definesc deschiderea către proza de tip experimental, deși lucrurile trebuie privite nuanțat. Autorii în discuție au debutat — aproape

eveniment

„Helion 1986”

teristicilor comune celor două domenii. Noi elemente în acest sens a adus și fragmentul prezentat de profesorul Cristian Aurel (Symbolism și o nouă mitologie în literatura S.F.), după care a urmat comunicarea scriitorului Mandies György (Transformările ununi gen sau peregrinări în jurul esenței fenomenului S.F.).

Sesiunea de comunicări a continuat cu prezentarea unor fragmente dintr-un studiu semnat de studentul Lucian Szabó (Precizări la un posibil sumar al unei critici de idei literare în literatura S.F.), în care se

propunea evitarea unor definiții șablon în analiza aspectelor literaturii S.F. și abordarea acestora din urmă printr-o metodă de esență hermeneutică.

Cel de-al doilea punct înscris pe ordinea de zi, conferința prof. univ. dr. doc. Solomon Marcus (Provocarea inteligentă) s-a bucurat de o largă audiență și de un real succes. Știința se depărtează tot mai mult de percepția simțului comun, punînd la încercare capacitatea omului de a se adapta la un timp viitor. Vor apare prozele de inteligență? Care va fi viitorul informației? Cum vor gândi urmașii noștri? Iată numai cîteva dintre punctele cheie ale problemelor abordate.

Lucrările manifestării au fost continuate de colocviul Literatura S.F. și publicul său. S-a pornit de la concluziile unei anchete sociologice, realizate pe baza răspunsurilor primite la un chestionar publicat în Almanahul Anticipația '86. Rezultatele obținute au fost sintetizate de cercetătorul Lucian Ionică (Tineretul și literatura S.F.). Majoritatea celor care citesc literatură de anticipație sînt tineri (categoriile de vîrstă pînă la 25 de ani). Înseamnă oare acest fapt că science-fictionul este o literatură exclusiv pentru tineret? Răspunsul logic este, bineînțeles, negativ. Discuția pe baza aspectelor relevate a fost continuată de referatul prezentat de inginerul Ioan Eremia Albescu, redactorul șef al revistei Știință și tehnică. Drumul firesc al descoperirilor științei trece prin stadiile de enigmă, paradigmă și metadigmă, transformîndu-se cu timpul în ceva de la sine acceptat, într-o dogmă. Literatura S.F. oferă tocmai această mobilitate a gîndirii care poate preveni aceasta, mîrînd permeabilitatea cititorului la nou.

La discuțiile pe marginea comunicărilor și referatelor prezentate au luat parte, printre alții, Ion Marin Almăjan, Cornel Ungureanu, prof. univ. dr. Eduard Pamfil, Mircea Șerbănescu, Ovidiu Hurmuzeu, Virgil Scurtu, prof. univ. dr. William Marin, lector univ. dr. Tudor Beșuan, Viorel Marineasa, Marcel Luca, Cornel Secu, Dorin Davidanu și Lucian Merișca.

Închiderea festivă a manifestării a avut loc în dimineața zilei de 1 iunie după o ședință în care s-au lecturat cîteva dintre lucrările prezentate la Concursul anual de proză scurtă de anticipație organizat de clubul Helion. Juriul acordat următoarele distincții: premiul I — Dănuț Ungureanu (povestirea Prin pulberea de aripă); premiul II — Aurel Cărășel (Prizonierii tenebrelor); premiul III — Eugen Timbuș (Vinzătorul de păsări) și Sandu Dumitru (Cenușă); mențiuni — Cătălin Ionescu (Convenția Gladiator), Mirela Paciugă (Cullse) și Niță Todor (Sens unic). Președintele juriului, scriitorul clujean Mircea Oprîță, a evidențiat inițiativa timișoreană de a exclude participarea ceneclurilor locale, în vederea asigurării unui real spirit de fair-play.

În final, directorul Casei Universitarilor din Timișoara, profesorul Cornel Secu, a prezentat concluziile sesiunii de comunicări și a anunțat intenția de a repeta în aceeași formulă organizatorică „Zilele Helion '87”. Pentru cei interesați, materialele prezentate la ediția 1986 a acestei manifestări vor fi publicate în Caietul de teorie, critică și istorie literară Biblioteca Nova nr. 3, editat în colaborare de Clubul de anticipație Helion și de ceneclul H.G. Wells.

STEFAN DOM

Insemnări despre proza tînă

toți — la o vîrstă și cu o experiență a scrisului care au trecut de faza ostentațiilor de tot felul. La cei mai buni dintre ei (Boldureanu, Marineasa, Pora, Secheșan, Pecican și Lucian P. Petrescu) se poate vorbi despre un echilibru de forțe corect păstrat între structurile narative tradiționale și cele de „ultimă oră”. După cum se poate vorbi și despre o „întoarcere la epică” la „pove-

stire”, fără însă a ignora „achizițiile” mai noi: desfășurarea paradigmatică a discursului, multiplicitatea perspectivei auctoriale, intersectarea planurilor temporale etc. Autorii în discuție sînt buni constructori de text, înzestrați cu un simț al dozării demn de remarcă. Rămînd încă o clipă în acest plan așa zicînd tehnic, aș mai adăuga că, spre deosebire de alți confrăți de generație, prozatorii la care mă refer nu sînt atrași în mod deosebit de formula

narațiunii autoreflexive, chiar dacă, la Pora sau la Marineasa, de pildă, autorul își face din cînd în cînd simțită prezența în text.

Din perspectivă tematică, în fiecare dintre volume este vizibilă intenția de a cuprinde cît mai mult din preocupările tinerilor prozatori, de la „structurile cotidianului”, de la întîmplările mărunte și aparent nesemnificative, la evenimentele de conștiință infinitezimal descompuse, la „studiul” tipologic. O observație de specific: depășind barierele provincialismului, tinerii prozatori de aici au redescoperit Provincia ca topos, ca spațiu geospiritual de mare profunzime. Prozele lui Ioan Viorel Boldureanu ori cele ale lui Viorel Marineasa, ale lui Gheorghe Secheșan și, în linia unui ironism ludic, ale lui Mircea Pora surprind o imagine a Banatului foarte îndepărtată de cea tradițională care acordă prioritate aspectelor pitorești, etnografice.

Departate de a fi epulzate problemele, voi conchide că noul val de prozatori își are în autorii comentați succint în aceste rînduri cîteva ambasadori pe care, neîndoindu-ne, viitorul în va confirma.

MARIAN ODANGIU

Continuând frumoasele tradiții

S-ar putea spune multe despre activitatea de decenii a Societății de Cruce Roșie din România. Notăm doar atât: încă de la înființare, societatea și-a propus să acorde o atenție deosebită educației sanitare și umanitare a tinerii generații. Este și motivul pentru care la 19 mai 1922 a fost înființată secțiunea „Crucea Roșie a Tinerimii”, al cărui obiectiv declarat era „să propage în rândurile tineretului idealurile mișcării de Cruce Roșie, să-l obișnuască pe copii și tineri să-și apere propria sănătate, să-l educe în spiritul solidarității civice, al înfrățitorării pe plan național și internațional”.

Din discuția purtată cu asist. ing. Gheorghe Iula, secretarul comisiei de Cruce Roșie de la Facultatea de Mecanică am reținut o serie de preocupări și rezultate care vin să continue și să amplifice valorile tradițiilor existente în această instituție.

Raportat la aceeași perioadă a anului trecut, numărul donatorilor onorifici de sînge a crescut, ajungînd astfel, la începutul lunii iunie, la cifra de 480. Dealtfel, nu este un secret pentru nimeni că an de an, în rîndul facultăților timișorene, Mecanica se înscrie cu numărul cel mai mare de donatori onorifici de sînge.

În ultima vreme se constată, fapt încurajător, o creștere a interesului studenților pentru acțiunile de educație sanitară. Este, zicem noi, și meritul comisiei de Cruce Roșie care a testat îndelung „gustul” tinerilor. Temele de dezbateri trezesc curiozitatea la simpla lectură a afișului. Pregătirea tineretului pentru căsătorie și viața de familie, consolidarea unei spinii de masă pentru stimularea natalității, măsuri de preîntîmpinare și combatere a bolilor venerice și multe altele — sînt probleme cărora studenții Facultății de Mecanică au posibilitatea să le afle un răspuns pertinent.

Nu încheiem înainte de a transcrie un fapt, i-am zice noi, emblematic pentru activitatea acestei comisii: puținele fonduri care de regulă nu depășesc 1000 de lei pe an, sînt în întregime destinate copiilor handicapați, precum și bătrînilor lipsiți de ajutor.

GIGI STRATULAT

Fonograme

• Născut la 1 martie 1958, ca fiu al unui arhitect, înalt de 1,61 m, NICK s-a căsătorit cu o muziciană canadiană, SHERI, cu care se completează perfect în toate domeniile. Chiar dacă ținta lui n-a fost asta, de doi ani este una din cele mai iubite staruri europene. Revistele pop sînt ticsite cu pozele lui, și fotografiile se pricep de minune să-l scoată în evidență chipul frumos, admirabilele căzînd des în plasă și dîndu-i maxim 22 ani... Cu toate că pozele o sugerează, nici pe departe nu este un mio dulce zdrobitor de inimă care cîntă melodii de dragoste, el, dimpotrivă, muzica lui este foarte atent structurată, textele fiind mult prea serioase, adesea pe teme sociale grave.

A trebuit să lupte foarte mult pentru ca meritele sale, în cele din urmă, să-i fie recunoscute. Și nu numai atât: KERSHAW face parte din acea mare masă de tineri care nu sînt în stare să-și găsească un „job”, iar cînd i s-a propus să facă parte dintr-o echipă de dans modern, a acceptat cu plăcere. Mai tirziu, a trimis la mai multe studouri de înregistrări benzi demonstrative cu cîntecele sale, dar de peste tot a obținut numai un „mai încercați...”

În urma unui anunț dat în revista MELODY MAKER, NICK se întîlnește cu impresarul MICKEY MODERN (cunoscut prin managementul său la grupul NINE BELOW ZERO), care îi propune un contract cu casa de discuri MCA. Și astfel a apărut, la începutul anului 1984, albumul de debut „HUMAN RACING” (Gursa umană), care a arătat de ce este, în stare micuțul cîntăreț. Discul este o bogăție muzicală, abundentă chiar, în care NICK KERSHAW este un adevărat suveran.

Discul începe cu DRUM TALK (șoaptele tobelor) o piesă pur ritmică,

dură, de inspirație salsa, apoi „GONE TO PIEGES” (sfărîmat), realizat în stilul swing-ului anilor '40. Urmează „SHAME ON YOU” (Rușine), un amestec de hardrock și funk, pînă la „BOGART”, o piesă aparent tîrîfă, ne-definită, oboșită. Cea mai cunoscută melodie rămîne „WOULDN'T IT BE GOOD” (N-ar fi bine), un vis de dramaturgie muzicală al oricărei orchestre.

În 1985, el a fost prezentat în clasamentele internaționale cu mai multe piese, dintre care „WIDE BOY” (frăterul), „THE RIDDLE” (Ghicitoarea) și „WILD HORSES” (Cal sălbatic) au fost ascultate și în discotecile noastre.

• A apărut albumul „I Have No Feelings” al Annettei Peacock, găsit de critica de specialitate drept interesant și inovativ. Specialitatea artistei sînt baladele aritmice — mult lăudate de pianistul Paul Bley.

• Artistă multi-medială Laurie Anderson a lansat „Home of the Brave”, cu un material complex „din care, de obicei, se fac filme”, unde se îmblînd fantazia, șarmul și... umorul. Ea de obicei (i), Laurie Anderson a invitat la realizarea albumului artiști neconvenționali ca Adrian Beliv (chitară), David van Thieghen (dr.) și Nile Rodgers (chit).

• Noutăți: Rolling Stones — „Dirty Work”; Prince & The Revolution — „Parade”; Van Halen — „5150” (cu Sammy Hager în locul lui David Lee Roth și cu două piese de calitate Single-ul „Jump”; „Good Enough” și „Why can't this be love”, deja în topuri); Topper Headon — „Walking Up”, cu un album ce nu mai amintește de Clash-punk, ci este în manieră retro; Tangertine Dream — „Pergamon”; Jean-Michel Jarre — „Rendez-vous”; Rod Stewart — „Filip”.

• Se aude că garnitura în viața Ded Zeppelin, plus Tony Thomson sau Jason Bonham (fiul decedatului John) s-ar afla undeva într-un studio și ar cînta, așa, de plăcere... de aici, o mie de speculații!

VICTOR ANDRIEȘ
SORIN LUPAȘCU

Go

După cum se știe, cel mai important eveniment al anului în ceea ce privește dezvoltarea și acreditarea acestui joc în țara noastră, a fost primul turneu de anvergură națională, desfășurat în municipiul Cluj-Napoca în data de 1 Mai. Ce se poate spune, deci despre această acțiune?

Au răspuns invitației 88 dintre cel mai bun jucători din țară, care și-au disputat înfletatea în două secțiuni ale concursului, un turneu principal (64 participanți) și alături secundar (24 participanți).

În turneul principal, pe primele locuri în clasament s-au situat Zhang Haitao (R. P. Chineză, doctorant în R.S.R.), Radu Baciu (București) și Mihai Biscă (București). De remarcat prezența în primii 15 concurenți a reprezentanților timișoreni — W. Schmidt, locul 6; M. Sirbu, locul 10 și D. Micșa, locul 11.

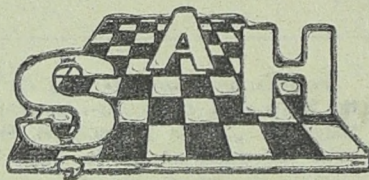
Larga audiență în public a acestui sport, i-a determinat pe membrii cercurilor de GO al Casei de Cultură a Tineretului din Timișoara și al Casei de Cultură „Grigore Preoteasa” din București să-și depună candidatura pentru organizarea unor întîlniri viitoare, ultimul preconizînd și o dată orientativă a proximitului turneu — toamna anului 1986.

Pentru amatori, iată primele 50 de mutații ale unei partide jucate în acest turneu între Liviu Galotă (cu negrele) și Zhang Haitao (cu albele); Negru-G4, Alb-D17; n-Q5, a-R5; n-R16, a-P17; n-L16, a-P14; n-P15, a-O15; n-Q15, a-O16; n-O14, a-P13; n-O13, a-R17; n-P12, a-Q13; a-Q12, a-R13; n-R12, a-S12; n-S14, a-S13; n-S11, a-O12; n-R10, a-S15; a-R14, a-S16; n-Q14, a-E3; a-R4, a-Q5; n-O4, a-R8; n-H3, a-F4; n-D6, a-C2; n-H5, a-F6; n-D9, a-L3; n-S3, a-H4; n-J4, a-G4; n-J5, a-J3.

Pentru antrenament, vă invităm să apreciați care ar putea fi mutațiile următoare, avînd în vedere și faptul că ambii jucători sînt cotați la o țarie de peste un dan.

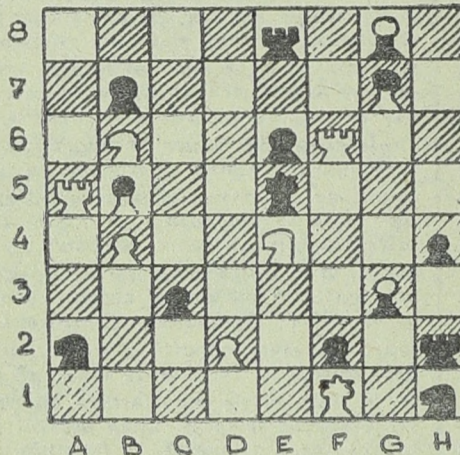
Răspunsurile precum și eventualele completări asupra mutațiilor efectuate deja vă rugăm să le trimiteți pe adresa redacției cu mențiunea „Pentru rubrica de GO”.

ANDREI CSEH

Unul dintre corifeii compoziției șahiste americane, Samuel Loyd, publica în anul 1903 în revista „Checkmate” următorul studiu — cu mat din trei mutații — apreciat pe drept cuvînt, „cel mai colosal truc al tuturor timpurilor”. Vă invităm, stimați cititori, să încercați a-l rezolva.

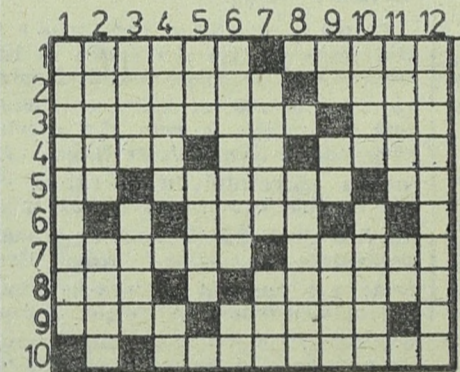
Soluția în numărul viitor al revistei.

Poziție de control: Alb (9 piese): Rf1, Ta5 și f6, Nb5 și g7, Cb6 și e4, pionii la b4 și d2; Negru (12 piese): Re5, Te8 și h2, Ng3 și g8, Ca2 și h1, pionii la b7, c3, e6, f2 și h4.

Zimbiți vă rog!

ORIZONTAL: 1. Film fotografic dezvoltat și fixat (pl.) — Colecția de fotografii. 2. Piesă optică, care realizează imaginea pe peliculă. — Operație foto executată cu scopul obținerii unor pozitive mai mari decît negativele (inf.). 3. Caracteristică a obiectivelor foto (unghiul sub care se vede diametrul primei lentile, din punctul de intersecție al axei obiectivului cu planul obiectivului). — Dialect ionian. 4. A înfășura filmul în carcasă — Afirmație — O formă de organizare a fotografilor-amatori sau profesioniști. 5. 15

imagini! — Peliculă introdusă în revelator, fixator, etc. (p. ext. masc.) — În orice ziar! 6. Arțan (reg.) 7. Component al părții mecanice a aparatului foto care asigură obținerea timpilor de expunere dorii (pl.) — Element de compunere (și în foto) cu sensul „de dimensiuni mici”. 8. Pronume posesiv — Peliculă greșit dezvoltată, cu porțiuni diferite colorate pe un fond omogen. 9. Localitate în S.U.A. — Mărgean. 10. Mărimă fotometrică dată de fluxul luminos care cade pe suprafața subiectului de fotografiat.

VERTICAL: 1. Caracteristică a obiectivului, legată de profunzimea de câmp. 2. A netezi — Oraș în R.P. Mongolă. 3. Dispozitive care permit modificarea distanței focale a aparatului, în vederea fotografierii la microscop, etc. — Produs chimic ce intră în componența diversilor revelatori, fixatori, etc. 4. Mod de depunere a emulsiilor fotografice, a elementului fotosensibil pe suportul de celuloză (sing.) — Plus. 5. Poleit la capăt! — A dispersa. 6. Ignorat în mod intenționat (pl.) — Cupru. 7. Infinitiv exponometricului. — Parasolar... natural. 8. Anclășarea în vederea fotografierii (pl.) 9. Culme! — Cete! — Om de sus, privit de jos. 10. Reprînză, de cele mai multe ori,

laboratorul fotografului amator — Diviziunile care servesc la stabilirea diafragmei, a timpilor de expunere, la exonometrul, la aparatul foto, etc. 11. Felicitări — Repet! 12. Subiecte fotografice care necesită timp scurt de expunere.

DICTIONAR: I.A.S., A.T.A.R., E.A.D.S., R.A.A.B.

STELIAN-RADU CACUCI
c.r. „Alma Mater”

Dicționar enigmistic

Vă propunem, pe parcursul citorva numere ale revistei, o inițiere în genurile enigmisticii. Să începem, deci, abordînd așa-zisele genuri „minore”, urmînd să ajungem la sfîrșitul acestui „Minidicționar...” la cel mai complex, mai amplu și mai sugestiv dintre ele, careul de cuvinte încrucișate.

• MONOVERBUL, BIVERBUL, TRIVERBUL și CRIPTOGRAFIA

Reprezintă cele mai complexe probleme de enigmistică. Ele oglindesc, de fapt, diferite prezentări ale unuia și aceluiași gen enigmistic, diferența dintre ele fiind numărul de cuvinte al soluțiilor și, implicit, cheia. Monoverbul (M.) are soluția formată dintr-un singur cuvînt, biverbul (B.) din două cuvinte, triverbul (T.) din trei cuvinte, iar criptografia (G.) din cel puțin patru cuvinte.

La M., cheia este compusă din două cifre, despărțite printr-o liniuță, prima arătînd numărul de părți folosite (și nu numărul de silabe ale soluției) iar a doua cifră, numărul total de litere ale soluției.

La B., cheia se compune tot din două cifre, despărțite prin virgulă, cifrele arătînd numărul de litere al celor două cuvinte-soluție.

La T. și G., cheia se compune din trei cifre, respectiv din cel puțin patru cifre, despărțite prin virgulă, care indică succesiv numărul de litere din cuvintele, propoziția sau fraza-soluție.

M., B., T. și G. se prezintă cu un titlu (bideterminarea) care sugerează sfera noțională a soluției, cheia, precedată de numele enigmei (M., B., T. sau G.) și o prezentare, alcătuită din diferite semne grafice (litere, numere, semne, simboluri, elemente geometrice etc.)

EXEMPLIFICARI:
SCHIMBARE
(Monoverb: 6-9)

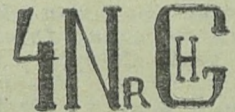
Soluție: ÎNLOCUIRE
(IN-L-O; GU-I-RE)

EXECUȚIE SLABA
(Biverb: 3,6)

Soluție: SUT ANEMIG
(SUTĂ-NE-MIG) (Aici litera G simbolizează numărul 100 roman.)

DE PE EXTREMA
(Triverb: 10, 2, 5)

Soluție: PATRUNDERE ÎN UNGHI
(PATRU-N-DE-RE;
IN-UN-G-H-I)

LA MASA
(Criptografie: 3, 5, 2, 4)

Soluție: VIR GULAȘ ÎN GURA
(VIRGULA-SINGURĂ I)

(Va urma)

STELIAN-RADU CACUCI
c.r. „Alma mater”

„Producțiunea țărănilor pe care am avut norocirea de a-i auzi a întrecut orice așteptare. Corurile acestor țărani sînt niște instituțiuni cu bază solidă, care pot servi în oricare loc spre fala neamului românesc. O, de s-ar putea înmîta exemplul dat de frații bănățeni în toate colțurile pămîntului românesc!” scria Ciprian Porumbescu în urmă cu mai bine de o sută de ani, în „Gazeta Transilvaniei”, despre sărbătoarea din Chizătău, prilejuită de jubileul de 25 de ani a corului de țărani din localitate.

Un scurt calcul matematic ar situa începuturile corului din Chizătău în deceniul al șaselea din secolul trecut. Totuși, se pare că el a fost înființat în 1840, cînd tînărul dirijor Trifu Șepeșian se stabilește împreună cu soția în sat. În timpul iernilor următoare, el îi strînge în jurul său pe sătenii înzestrați cu o voce plăcută și înființează primul cor de plugari din Banat (1, 3). În 1857, țărăni din Chizătău se prezintă în public ca Corulu vocalu alu plugorilor din Chiseteu, un cor pe trei voci, bine încheiat, deși nici dirijorul nici coriștii, nu cunoșteau notele muzicale.

În curînd, Trifu Șepeșian va primi un ajutor substanțial în conducerea și în pregătirea corului din partea fiilor săi, Ioniță și Lucian și împreună vor depăși aceste greutăți. Astfel, ei vor cuceri admirația „cetățenilor” timișoreni (1866, 1869) și arădeni (1870), im-

presionați plăcut de faptul că niște oameni simpli, din popor, pot cînta după note și încă pe patru voci.

În 1882, în sala vechiului teatru din Timișoara, corul din Chizătău participă la concertul dat de formațiile sătești bănățene, entuziasmînd auditoriul și întorcîndu-se acasă cu un important premiu. Peste cîteva săptămîni, coriștii din Chizătău își vor sărbători un sfert de veac de la înființare, prilej de a in-

un an vor fi obligați să renunțe la sărbătorirea jubileului de 50 de ani. Apoi, după izbucnirea primului război mondial și moartea lui Lucian Șepeșian, activitatea corală este suspendată pe o lungă perioadă de timp.

Corul va renaște în 1921, în urma strădaniilor depuse de Sever Șepeșian, fiul lui Lucian, cu sprijinul compozitorului Ion Vidu. Coriștii vor participa regulat la Olimpiadele Asociației Coru-

De cînd încropiră coru' nișcie bleț iobagi țărani. Or cîntat întii în terță, mai pră urmă în cvartet, Or fost prin orașă, sacie, dă dădură și conțart. Mult' nu-șciură să dezlieje slovii serisă în carcie, Dar prinsără să învieț și să cîncie după nocie. Or făcut ș-o mică școală, unfiel dă „conservator”, Ungie-o învățat țăranul să ajiungă dirijor. Or plecat notișcii paori prin Banatul nostru marie și făcură multe coruri și or dirijat fanfarle. Ni-or călcat oamini cu faimă: Vidu, Musicescu, Vulcan, Mult ni-o mai lăudat cîntaria Porumbescu Ciprian! Am fost leagăn dă cîntarie și dă muzică, să șcie! Nu lie-nșir aici pră tăcie, să nu fie faloșie... („Să se lieje precenie”, 1973 (3))

DORE MIRELA

BIBLIOGRAFIE:
1. Brăncuși, Petre — Istoria muzicii românești, p. 89—150.
2. Cosma, O. L. — Hronicul muzicii românești, vol. III—V.
3. Onciulescu, D. și Cărăbaș, Ion — Chizătău, leagănul corurilor bănățene. Timișoara, 1982.

Timișoara muzicală

● Scurtă istorie a muzicii corale bănățene (I)

vita alte 11 coruri de țărani din Banat, majoritatea conduse de dirijori formați la școala lui Lucian Șepeșian.

Un alt succes, de un larg răsunset, vor obține coriștii în 1892, cu prilejul serbărilor ASTREI, la Sibiu (2, 3). Dar în curînd, activitatea corurilor românești va fi considerată drept agitație politică împotriva statului austro-ungar. Sătenii din Chizătău își pierd biblioteca, partiturile și steagul, acestea fiind confiscate de pretorul de plasă din Recaș. În 1906 li se interzice să participe la marel festival de la București. Peste

rilor și Fanfarelor din Banat, însă nu va mai atinge performanțele obținute în anii antebelici. Sărbătorirea celor 80 de ani de activitate corală, în 1937, va fi departe de strălucirea jubileului din 1882 (2, 3).

După cel de-al doilea război mondial, activitatea corală va fi reluată în 1952, prin strădaniile învățătorului Ion Cărăbaș, directorul căminului cultural. Istoria nouă a satului și a locuitorilor săi păstrează însă vie amintirea începuturilor:

„Să-mplinașce anu' asta suta și triș-tri de ani,

SURVOLIND POLUL NORD

În anul 1937, un avion sovietic ANT-25, avînd la bord trei mari aviatori ai timpului, Cikalov, Baldukov și Beliakov, a efectuat primul zbor fără escale peste Polul Nord. Zborul a început la 18 iunie, aparatul decolînd de pe un aerodrom de lângă Moscova și, survolînd Polul Nord — avînd de înfruntat și un ciclon năpraznic —, a aterizat cu bine după 63 de ore și 25 de minute, pe aeroportul militar din Vancouver.

LA VITA DI MILANO

Scala din Milano este, într-adevăr, cel mai celebru teatru liric din lume. Clădirea acestui teatru a fost inaugurată în anul 1778, fiind destinată să înlocuiască fostul teatru ducal distrus de un incendiu cu cîva timp înainte. Numele este moștenit de la biserica aflată în secolul al XIV-lea pe locul unde a fost construit teatrul și care se numea Santa Maria della Scala. Sala teatrului are 3000 de locuri, iar scena măsoară 1308 mp. În decursul vremurilor, construcția a fost mărită și înfrumusețată. Astfel, în 1830 i s-au adăugat două aripi, peste 27 de ani s-a amenajat piața din fața teatrului, iar în anul 1938 s-au montat noi instalații scenice moderne de schimbare a decorului și de iluminat. Deoarece în cursul războiului a suferit grave avarii, a fost restaurat ansamblul imobilelor teatrului în proporție de 30%, primul spectacol — în clădirea reînălțată la 11 mai 1946 — s-a bucurat de bagheta prestigioasă a dirijorului... Arturo Toscanini

PE URMELE ISTORIEI

Sultanul Baiazid a fost luat prizonier în anul 1402, cînd hoardele lui Timur Benk au atacat Ankara. El a murit în captivitate la Akşehir, în martie 1403. Alexandru Macedon a murit la Babilon, la 13 iunie 323 î.e.n. cînd nu împlinise încă 33 de ani. Moartea sa a survenit după ce fusese bolnav, cu febră mare, timp de 12 zile. Se crede că maladia care l-a pus capăt vieții a fost malaria malignă sau o infecție amoebică. Nu se cunoaște locul unde a fost înmormîntat.

QUI PRO QUO?

ZODIA GERARULUI

Mașina frigorifică, răspîdită astăzi în toată lumea, va împlini curînd 120 de ani. În 1866, inginerul Charles Tellier din Amiens, Franța, a construit prima mașină de congelat, pe care a folosit-o mai tîrziu pe vaporul „Frigorifique”, special amenajat pentru transportul cărnii între America de Sud și Europa. În vremea aceea, traversarea Atlanticului, cu escalele respective, dura 30 de zile, timp în care miile de tone de carne transportate, se conservau perfect

ȘI TOTUȘI...

Neamul vechilor tehuelci, numiți odinioară „patagonos”, este pe cale de dispariție în sudul Argentinei. Dintre ei, ultimii urmași ai tribului Yagan, cîteva zeci de suflete, își petrec toată viața în bărci, în regiunea strîmtorii Magellan. Ei trăiesc numai pe apă, în luntre își cresc copiii și fac focul la care gătesc peștele, aproape unicul lor aliment. Ne fiind folosite la mers, picioarele lor cu totul atrofiate, spre deosebire de bust și de brațe

O FEREAȘTRĂ SPRE LUME

Prima expoziție industrială și comercială străină a fost organizată la noi în anul 1857 la Școala Națională de Agricultură de la Pantelimon. Industria engleză de mașini agricole a expus atunci, cu scopul de a le introduce la noi, următoarele unelte agricole, intitulate pretentios „mașini”: un plug de fier, cu un cuțit, pe două roate, pentru un cal; o greblă cu treizeci de dinți, tot pe roate; un cîruiitor de grîu și porumb; un putinei; o vînturătoare de grîu; o tăietoare de fîn, manuală; o bătătoare de grîu; un partător de saci pe două roate; sape, lopeți și alte unelte manuale, de oțel „iute”. Invitațiile la expoziție erau semnate de C.N. Racotă, directorul școlii, care studiase agricultura în Franța și făcuse o călătorie de informare în Anglia, pe atunci cea mai mare producătoare de unelte agricole

VITRALIUL CENTENARULUI PRESEI ROMÂNEȘTI

Acum doisprezece decenii, presa românească era formată din 73 de ziare și de reviste care apăreau astfel: 39 la București, 10 la Iași, 7 la Galați, 3 la Craiova, iar restul la Sibiu, Blaj, Focșani, Bacău, Oradea, Brașov, Botoșani. 67 din aceste publicații se tipăreau în limbă română, 5 în limba franceză și una în limba greacă. Cele mai răspîdite ziare erau „Românul” și „Trompeta Carpaților” (la București), „Moldova” și „Tribuna Română” (la Iași), „Gazeta Transilvaniei” (la Brașov) și „Telegraful Român” (la Sibiu). Pînă în al zecelea deceniu al secolului trecut, toate ziarele se tipăreau pe mașini plane. Rotativa și-a făcut apariția la noi la 11 noiembrie 1890, fiind introdusă de ziarul „Universul”. Era o mașină uriașă pentru vremea aceea — imprima 15000 de exemplare pe oră, adică de cinci ori mai multe decît cele mai rapide mașini plane.

INCEPUTURI

Primul zbor al lui Aurel Vlaicu a fost realizat la 17 iunie 1910. Înaintea lui zburaseră în România aviatorul francez Louis Blériot, la 18 octombrie 1909. Aviația noastră militară a luat ființă în anul 1911, cînd s-a întemeiat școala de pilotaj de la Cotroceni. Ziarele timpului semnala evenimentul în termenii următorii: „Armata noastră, a cărei organizare nu e întru nîmi, mai prejos de a armatelor din Apus, a înființat o școală de aviațiune și primele zboruri încercate de ofițerii noștri au fost încununare de succes”. Dintre primii noștri aviatori militari, menționăm pe locotenentii Capsa, Zorileanu, Boiangiu, maiorul Macri, căpitanul Ionescu și sublocotenentii Gheorghe Negrescu și Ștefan Protopopescu. Acesta din urmă realiza, la 20 mai 1912, recordul național de distanță, 210 km în trei ore (București—Constanța).

Grupaj realizat de GABRIEL BAIULESCU

La ora confesiunilor

(Urmare din pag. 12)

De ce nu se accidenta Silviu Bindea pe gazon? „Fiindcă tot timpul, la un metru de jucătorul advers împingeam balonul înainte, după care evitam contactul cu adversarul sărînd cam un metru deasupra pămîntului”. În anii '30 o simplă piedică te putea scoate din joc luni de zile. Terenurile erau mai toate din zgură. „La Monte-Carlo am jucat pe... lespezi de stîncă”. Zimbește. Cineva, poate Dobay, nu mai știe exact cine, a șutat atunci mingea peste gardul de 20 metri care împrejmuia stadionul. Mingea s-a dus în mare și a trecut o oră pînă să se găsească alt balon.

Cu Ripensia s-a stins epoca romantică a fotbalului românesc. În campionatul 1940—'41 „Ripi” ocupă locul trei și spune, apoi, adio pentru totdeauna primului eșalon fotbalistic al țării.

Ca antrenor, ceva mai tîrziu, prin 1948, Silviu Bindea cucereste cu juniorii Ripensiei un titlu de campioană. A fost o ultimă scripă a „meteoritului” care a inundat de plăcere privirile timișorenilor și nu numai. „Declinul fotbalului

bănățean l-am sesizat chiar din acel aparent promițător an 1948. Atunci, diriguitorii locali ai sportului au interzis, pur și simplu, înscrierea la a copiilor dornici să joace fotbal și i-au orientat spre handbal, ping-pong, volei etc., pe motiv că numărul de sportivi este deficitar la aceste ramuri. S-au pierdut, astfel, cîteva generații de fotbaliști, suficient cît să stimuleze „importul”. Și după cum vezi și dumneata, așa o ducem și azi!”

Patru ceasuri încheiate am ascultat pe Silviu Bindea povestind. Despre condițiile de pregătire create jucătorilor de ieri și de azi, despre prezența României în Cupa Balcanică și edițiile din '34 și '38 ale Campionatului Mondial... Dar cite nu mi-a evocat Silviu Bindea în patru ore lungi cît o istorie a fotbalului românesc? O istorie pe care chiar a așternut-o pe hîrtie împreună cu alți cîțiva prieteni și colegi de generație. Manuscrisul numără o mie și ceva de pagini și așteaptă de mulțisor să vadă lumina tiparului.

La despărțire am urmărit silueta robustă a heptagenarului Silviu Bindea pierzîndu-se prin multime. Se lăsase amurgul

ESTIVAL TOP

SECȚIA ROMANA

- 1. PRO MUSICA — Proteul pasăre
- 2. CELELALTE CUVINTE — Despre suferințe de iarnă
- 3. CELELALTE CUVINTE — Iarbă prin păr
- 4. COMPACT — O altă zi
- 5. IMPACT — Cîntec de ploaie
- 6. PRO MUSICA — Și dacă...
- 7. SPINX — Zina serii
- 8. GRAFIC — Pasărea neînvinsă
- 9. ANGELA SIMILEA — O lacrimă
- 10. ALLA BREVE ORCHESTRA — Evoluție

SECȚIA STRAINA

- 1. CHRIS NORMAN — Midnight Lady
- 2. TERI DESARIO — I don't be a soldier
- 3. DEN HAROW — Charleston
- 4. LEE MAROW — Savonara
- 5. JOY — Hello
- 6. APPHAVILLE — Dance whit me
- 7. LEE MAROW — Canibals
- 8. VIDEO KIDS — Satelites
- 9. SASKIA & SERGB — Judy
- 10. FRANK ASTHON — Train to Pasadena

FORUM STUDENTESC

La ora confesiunilor

● SILVIU BINDEA — un
romantic al fotbalului românesc

Vine o vreme când memoria te mai lasă amintirile din tinerețe ajung să lumineze sters și dulce amurgul vieții. Privindu-l, aici n-ai zice că omul din fața mea a trecut binișor de șaptezeci de ani. Silviu Bindea mănincă fotbal pe pline și-i sprinten precum alții la cincizeci.

Bindea Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay, spun așa ca pentru mine. Imi ia vorba de la gură și o undă de nostalgie — povara aducerilor aminte — se revarsă din glasul și privirea celebrului extreme a anilor '30 Ripensia venise pentru un amical la Cluj. Silviu Bindea avea 18 ani și juca la echipa locală Victoria. După meci, Rudolf Wetzer, marele Wetzer s-a apropiat de el și i-a zis: „Uite puștiule, săptămîna viitoare plecăm în turneu în Franța, nu vrei să vii cu noi?” N-a stat mult pe gânduri, imi mărturisește acum. A juca sub culorile roș-galbene era visul oricărui fotbalist.

Il întreb cum a deprins tainele fotbalului și Silviu Bindea pare descumpănit în Clujul copilăriei sale a făcut de toate — și patinaj, și atletism, și lupte și ciclism... Alerga sută de metri în 10,7 secunde, sărea 6,80 la lungime.

Fotbal? La 11 ani era proprietarul unei mingi de cîrpă. A început cu un-doiturile. „Știi gardul Grădinii Botanice din Cluj? (Ti fac semn că da!) Trimeam eu putere balonul în el, după care alergam să fac preluarea.” Așa a fost începutul. Apoi mai erau duminicile, cînd, mic de statură fiind, se strecura pe sub gardul stadionului să-i vadă jucînd pe cei mari. Pe alde Eugen Hațieganu, pe Ratiu, Guga ori Clpeigan — vedetele șepcilor roșii sau ale Victoriei. Și tot așa, pe nesimțite, Silviu Bindea „se îmbolnăvește” de „microbul” care nu-i dă liniște nici azi: fotbalul. Cu cei șapte frați ai săi, cu frații Barba, cu aiți copii de-o vîrstă alergau după un ghem de cîrpă cît ținea ziua. „Atunci s-a prăpădit bietul Petru, frate-miu — zice cu tristețe în glas Silviu Bindea. — După ore întregi de fugă, însetat și transpirat tot, a băut două pahare cu apă rece. S-a îmbolnăvit de pneumonie, boală incurabilă în anii '20. N-a mai dus-o mult după aceea...” Încerc să-i abat gîndul. Și cum juca Ripensia, nea Bindea? Mă privește brusc și înțeleg că întrebarea nu-i tocmai potrivită. „Cum juca Ripensia?” repetă anume să mă mustre. Apoi: „Cam de două ori mai bine decît Chinezul!” Zic: „Și Chinezul?” „A fost cea mai mare echipă din Timișoara și din toată țara, pînă s-a format Ripensia”. Cine a format-o? „Doctorul Cornel Lazăr ajutat de o serie de valoroși colaboratori: inginerul D. Balacz, doctorii E. Hiller și F. Holzer, E. Berger. A fost primul club profesionist din România.” Ripensia este o frumoasă amintire, o prezență legendară în fotbalul nostru. „Cu draga noastră „Ripi” am cîștigat patru campionate, am luat de două ori Cupa României și am jucat fi-

șala de alte două ori.” Il întreb în ce consta statutul de profesionist al celui ce juca sub eulorile Ripensiei. „Singura deosebire față de amatori — zice — era că ripensistii semnau un contract pe trei ani cu clubul. *Cheia succesului n-au fost banii, ci devotamentul sportivilor față de echipă. Față de Timișoara. Mie*

doză, acolo, tot se mai aranjau!” Sare ca ars. „Așa ceva cît am jucat eu fotbal nu s-a pomenit. Dacă un jucător ar fi fost bînuț că ia bani de la adversar, ar mai fi apărut el, oare, în fața publicului? Nu, sumpărarea și vînzarea meciurilor este o plagă mai nouă, pe care trebuie s-o eradicăm.”

tiare de jucătorii lui Ferencvaros. A stat o săptămîna în gips într-un spital din Budapesta. „Pe teren se întâmpla mai rar să mă accidenteze cineva. Primeam mingea pe extremă și fugeam cu ea la picior printre adversari direct spre poartă. Urma pasa la înflînire, cel mai adesea Dobay era jucătorul care venea să șuteze. Așa forțat în șut ca Dobay nu cred că a mai avut cineva.”

ILIE LAUDAT ■

(Continuare în pag. 11)

PENTRU ALBUMUL DUMNEAVOASTRĂ

Cu simpatie
cititorilor revistei
Forum studentesc

Huckadama

și lui Dobay ai s-au oferit cinci milioane de lire italiene, pe vremea cînd lira valora cît leul, ca să mergem în peninsula. Nici unul dintre noi n-a acceptat. Bani mulți ne-a oferit și Venusul din București. Am rămas, însă, a-mîndoi la Timișoara.” „Devotament, devotament, nea Bindea, dar un meci-

Silviu Bindea, „Binduț”, cum i se mai spunea din cauza staturii sale scunde a îmbrăcat de 27 de ori tricoul echipei naționale, înscriind 11 goluri pentru reprezentativă. Cît privește meciurile internaționale intercluburi, nu le mai știe numărul. Au fost multe și dure. De pildă, în '38 a fost bătut măr la ves-

De la Guadalquivir pe ... malul Begăi

Campionii României și ai Europei, prezenți în fieful alb-violețelor, și-au demonstrat, încă o dată, clasa internațională, cîștigînd în extremis (0-1).

— Vasile Iordache, ceva deosebit, să depășească șabloanele convenționale...

— Ceva deosebit? Vrem să confirmăm de la o etapă la alta, de la un meci la altul.

— Și despre Duckadam?

— Ce vrei mai mult decît comportarea lui?!

— Steaua a avut întotdeauna portari renumiți...

— Începînd cu Voinescu și Tomă și continuînd cu Haidu, Suciu...

— Și, bineînțeles, Iordache — eroul de pe Wembley și, acum, Duckadam...

— Știi, pe mine modestia mă caracterizează.

— Cîteva cuvinte despre rezerva lui Helmut, Dumitru Stîngăciu...

— Este prematur...

— Și totuși...

— Un tînăr talentat, care muncește mult și, sper, să calce pe urmele lui Duckadam.

Dumitru Stîngăciu, ușor emoționat: „Alături de Helmut, am muncit enorm!”

Se apropie și Emerich Jenet, antrenorul principal al formației militare.

— Emerich Jenet, o plimbare pe meridianele fotbalului...

— Să începem cu Sevilla, zic eu. La realizarea acestei performanțe de excepție pentru fotbalul românesc au contribuit, printre altele, și stabilitatea lotului, iar în cadrul acestuia — stabilitatea de formulă. Logic, formula de echipă dă valoare competitivă.

— Despre platourile mexicane...

— Regretăm absența reprezentativei noastre la turneul final din Mexic. Din punctul meu de vedere, cel puțin zece echipe participante sînt cotate sub nivelul României.

— Dar pe plan intern?

— Campionatul intern de fotbal este un maraton pe care echipa cea mai bună îl cîștigă.

— Unde se poate sfîrși această discuție?

— Deci, Steaua...

— Steaua nu este o superechipă care să nu piardă pe plan național.

— Steaua și-a permis să piardă la Hunedoara?

— Dimpotrivă, nu și-a permis! A pierdut, repet, în fața unui adversar imbatibil acasă.

— Inevitabil, la gîndurile noastre de viitor. Vom vedea...

O discuție înregistrată cu 540 minute înaintea ultimului fluier din cea de-a 68-a ediție a campionatului diviziei A la fotbal. Un campionat care ne-a rezervat, tuturor, multe surprize...

SUPORTER ■

forum studentesc

Organ al Consiliului Uniunii Asociațiilor
Studentilor Comuniști din Centrul Universitar
Timișoara

COLECTIVUL DE REDACȚIE

REDACTOR ȘEF — Gabriel Baiulescu

REDACTOR ȘEF ADJUNCT — Sorin Trocan

SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE — Dana Dinu

REDACTORI: Dan Blendea, Lilliana Brad, Daniela Gros, György Györfly, Ilie Laudat, Daniel Ognean, Gheorghe Obii, Otilia Otescu, Bogdan Popescu, Lucian Ristea, Sorina Sopa.

TEHNOREDACTOR — Ioan Faur

FOTOREPORTER — Adrian Ioanăș

GRAFICA — Zeno Goian